

Nr 239.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid kommunikationsverken m. m.; given Stockholms slott den 5 april 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Torsten Nilsson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 april 1946.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Nilsson, föreliggande framställningar om ändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid kommunikationsverken m. m. samt anför därvid:

Vid sin anmälan föregående år av motsvarande framställningar (propositionen nr 206) anförde min företrädare i ämbetet bland annat följande.

För kommunikationsverken blir rörelsens omfattning i alldeles särskild grad bestämmande för personalorganisationens storlek. Trafiken måste avvecklas, och den härför erforderliga personalen måste anskaffas. Därmed är

ingalunda sagt, att den personal, som kräves för avvecklingen av en viss trafikmängd, också skall erhålla fast anställning vid verket. Det gäller tvärtom att tillse, att åt den fasta personalen icke gives större omfattning än som svarar mot den trafikvolym, vilken kan förväntas bli bestående.

Att det är förenat med vanskligheter att bestämma storleken av den personal, varav konstant behov kan anses föreligga, är uppenbart. En viss garanti mot misstag härvidlag utgör dock den erfarenhet, som vunnits från tidigare krissituationer, och den försiktighet, som numera karakteriserar verksstyrelsernas prövning av personalbehovet.

Den återhållsamhet, som på grund av lönestoppet varit utmärkande för statsmakternas ställningstagande under de senaste åren till föreliggande krav på personalökningar inom statsförvaltningen i dess helhet, har självfallet sträckt sina verkningar även till kommunikationsverken. Det avgörande motivet för den försiktiga politik, som från såväl verksstyrelsernas som statsmakternas sida förts beträffande kommunikationsverken, har dock i första hand varit en strävan att hålla den fasta personalen inom de gränser, som betingas av den bestående trafikomfattningens behov. Så bör alltjämt ske. Den erfarenhet, som alltmer vunnits i avsende härå liksom den eftersläpning beträffande den fasta personalens utökning, som i samband därmed kunnat konstateras, har emellertid aktualiserat behovet av en kraftigare utökning av den fasta personalorganisationen.

Vad jag här anfört har i främsta rummet tagit sikte på en utökning av den fasta personalen inom olika tjänstegrader. Därmed sammanhänger emellertid intimt frågan om uppflyttning av befattningar från lägre till högre tjänstegrad. Av rörelsens ansvällning liksom av fortgående teknisk utveckling och rationalisering följer nämligen en kvalitativ förändring av arbetsuppgifterna för vissa befattningshavare, vilken icke kan kompenseras med ökat antal medarbetare, då det gäller befattningshavare i ledande ställning, eller med ökat antal tjänster inom samma grad, då det gäller befattningshavare i underordnad ställning. Vill man alltså acceptera vad i det föregående anförts rörande en av bestående utvidgning av rörelsen betingad ökning av den fasta personalen, så följer därav, att krav på förbättrad löneställning inom vissa gränser måste tillgodoses.

Till dessa uttalanden, vilka icke föranledde någon erinran från riksdagens sida, kan jag helt ansluta mig. Den avvägning av personalbehovet och den justering av löneställningarna i förhållande till den bestående trafikvolymens krav, som föregående år påbörjades, bör nu fullföljas.

Av naturliga skäl har den övergång till rationaliserade arbetsmetoder och den intensifierade maskinella drift, som kännetecknat de senaste årens utveckling inom skilda delar av kommunikationsverken, härtill kommer emellertid, att här antydd utveckling även medfört en kvalitativ förändring av arbetsuppgifterna beträffande åtskilliga befattningar. De stegrade kraven på kvalificerat arbete ha emellertid icke till fullo kompensats av en motsvarande förbättring av löneställningen för dessa befattningar. Denna omständighet bör icke förbises vid bedömandet av de förslag till förbättrad löneställning för vissa befattningar, som från verksstyrelsernas sida framförts.

Av vad jag här anfört följer, att jag är beredd att icke endast tillstyrka de förslag till nya befattningar, som verksstyrelserna framlagt, utan även i betydande omfattning biträda de önskemål beträffande förbättrad löneställning,

som föreligga till bedömande. Jag vill erinra, att samma synpunkter varit vägledande för Kungl. Maj:ts utformande av de personalstater beträffande befattningar i högst 20 lönegraden, som för kommunikationsverkens del fastställts för år 1946.

I enlighet med vad som uttalades i propositionen 1945:206 och av riksdagen lämnades utan erinran ha verksstyrelserna under år 1945 verkställt undersökningar rörande en provisorisk omklassificering av trafikanstalterna vid post- och telegrafverken samt statens järnvägar. Härav föranledda förslag ha beträffande de mindre trafikanstalterna beaktats i förenämnda, av Kungl. Maj:t för år 1946 fastställda personalstater. I den mån förslagen beröra befattningar över 20 lönegraden komma de att behandlas i det följande. Jag anser mig böra tillägga, att jag har för avsikt att inom närmaste tiden underställa Kungl. Maj:t förslag om utredning rörande en allmän omklassificering av trafikanstalterna vid nämnda verk.

I årets statsverksproposition har chefen för finansdepartementet under för flera huvudtitlar gemensamma frågor berört av 1939 års tjänsteförtecknings-sakkunniga framlagda förslag rörande löneställningen för innehavare av byråchefs- och rådstjänster m. fl. (SOU 1942: 30). I anslutning till vad därvid uttalats kommer jag att i det följande upptaga de av de sakkunnigas förslag, som beröra kommunikationsverken och som icke tidigare blivit föremål för statsmakternas prövning.

Jag vill erinra, att cheferna för kommunikationsverken i olika sammanhang hävdad nödvändigheten av en förbättring av löneställningen för samtliga byråchefer vid dessa verk. Förnyade framställningar härom ha nu gjorts av telegraf-, järnvägs- och vattenfallsstyrelserna. De skäl, som därvid anförts, synas mig beaktansvärda. Jag anser emellertid, att med prövningen av detta spörsmål bör anstå till dess resultatet av pågående utredning rörande allmän löne-reglering för statstjänstemännen föreligger. I samband med en blivande omprövning av löneställningen för kommunikationsverkens byråchefer bör en av distriktscheferna vid statens järnvägar gjord framställning om förbättrade löneförmåner komma under bedömande.

Jag övergår härefter till detaljbehandlingen av föreliggande förslag. För att icke onödigt tynga framställningen kommer jag därvid att utförligare behandla allenast de förslag från verksstyrelsernas sida, vilka på grund av vad allmänna lönenämnden anfört eller av andra orsaker synas kräva en utförligare redogörelse. Beträffande övriga förslag får jag i fråga om verksstyrelsernas detaljmotivering hänvisa till handlingarna i ärendet.

Postverket.

Uppflyttning av chefen för postverket från C 13 till C 15. Chefen för postverket är hänförd till C 13 (22 000 kronor). Av övriga chefer för kommunikationsverken är chefen för telegrafverket placerad i C 15 (26 000 kronor), chefen för statens vattenfallsverk i C 16 (30 000 kronor) och chefen för statens järnvägar i C 17 (36 000 kronor).

Tjänsteförteckningssakkunniga för affärsverken hade enligt de för utredningsarbetet meddelade direktiven att utgå från gällande verkschefslöner. Med hänsyn härtill berörde de sakkunniga i sitt betänkande (SOU 1939: 5) icke frågan om verkschefernas löner.

Frågan berördes ej heller i det utlåtande, som dåvarande *kommunikationsverkens lönenämnd* avgav över de sakkunnigas betänkande. I särskilt yttrande till nämnda utlåtande anförde emellertid *lönenämndens ordförande, generaldirektören Stridsberg* följande.

De sakkunniga hava i sitt betänkande icke föreslagit någon ändring beträffande löneställningen för verkscheferna vid affärsverken. Enligt de sakkunniga meddelade direktiv hava de haft att vid fullgörandet av sitt uppdrag utgå från nu gällande verkschefslöner. Även om denna allmänna anvisning varit att tillämpa i fråga om affärsverkscheferna såsom helhet, synes mig hinder icke hava förefunnits att föreslå en såsom befogad ansedd ändring beträffande chefen för visst verk. För min del anser jag ett dylikt särförhållande förefinnas i fråga om chefen för postverket. Med den utveckling, detta verk numera tagit, synes mig nämligen den nuvarande löneställningen, C 13, vara alltför låg, varför såväl billighetsskäl som rättvisa talar för en höjning. Tillräcklig anledning synes mig härvid saknas att skilja mellan chefen för postverket och chefen för telegrafverket. Jag anser fördenskull, att tjänsten bör uppflyttas till C 15.

1939 års *tjänsteförteckningssakkunniga* hade jämväl att vid utredningsuppdragets fullgörande utgå från gällande verkschefslöner. I sitt betänkande angående revision av *tjänsteförteckningen* i vad avser byråchefs- och rådstjänster m. m. (SOU 1942: 30) uttalade sig de sakkunniga emellertid för förbättrad löneställning för vissa verkschefer. Beträffande chefen för postverket förklarade sig de sakkunniga hysa den uppfattningen, att skäl för övervägande av viss höjning i detta fall föreläge.

I skrivelse den 23 november 1945 har *generalpoststyrelsen* framhållit angelägenheten av att frågan om förbättrad löneställning för postverkets chef icke längre undanskjutes.

Allmänna lönenämnden har i utlåtande den 12 januari 1946 förklarat sig anse, att en höjning av befattningen till C 15 är påkallad.

Departements-
chefen.

Även jag anser mig mot bakgrunden av den betydande utveckling, som ägt rum beträffande postverket, böra förorda, att åt chefen för verket gives en förbättrad löneställning. Det är enligt min mening icke tillfredsställande, att chefen för postverket bibehålles vid ett löneläge, som så markerat som för närvarande är fallet avviker från löneställningen för cheferna för statens övriga kommunikationsverk.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, är den näst chefen för postverket lägst placerade chefen för kommunikationsverken, nämligen chefen för telegrafverket, placerad i C 15. Lägre löneställning synes mig rättvisligen icke böra ifrågasättas för chefen för postverket. Jag vill därför i överensstämmelse med den uppfattning, som uttalats av allmänna lönenämnden, tillstyrka, att befattningen såsom generaldirektör och chef för postverket uppflyttas från C 13 till C 15.

Uppflyttning av postsparbankschefen från C 7 till C 8 samt chefen för andra byrån från A 30 till C 7. Å andra byrån handläggas fastighets-, upphandlings- och stämpelärenden samt ärenden rörande verkstads- och tryckeridriften m. m. De ifrågasatta löneställningarna överensstämna med 1939 års tjänsteförteckningssakkunnigas förslag. Chefen för andra byrån bör efter överflyttningen å C-planen bibehållas vid benämningen byråchef. Befattningen bör, liksom fallet är med övriga tjänster å C-planen vid postverket, tilläggas medelst förordnande på viss tid.

Uppflyttning av föreståndaren för postverkets upphandlings- och förrådsavdelning från intendent i A 26 till byrådirektör i A 28. För handläggning av ärenden angående upphandling och lagerhållning av för posttjänsten erforderliga inventarier, förbrukningsartiklar, persedlar och beklädnadsmaterialier, har inom andra byrån organiserats en särskild upphandlings- och förrådsavdelning. Avdelningen handhar vidare de göromål, vilka hänföra sig till den centrala upphandlingsverksamhet för statsmyndigheternas räkning, som styrelsen jämlikt Kungl. Maj:ts beslut ombesörjer i fråga om ett flertal varuslag. Under avdelningen sortera två förråd, nämligen postverkets persedelförråd, omfattande samtliga för posttjänsten avsedda lagerförda artiklar av förenämnda slag, och ett till centralupphandlingsverksamheten anslutet papperslager. Vidare hör till avdelningen postverkets reparationsverkstad för kontorsmaskiner. Avdelningen förestås av 1 intendent i A 26 (förrådsintendenten).

Generalpoststyrelsen har föreslagit uppflyttning av befattningshavaren till byrådirektör i A 28. Rörande de med befattningen förenade göromålen har styrelsen därvid anfört följande.

Enligt den nya arbetsordning, som av styrelsen fastställts för tillämpning från och med den 1 november 1945, åligger det förrådsintendenten, dels att med uppmärksamhet följa prisförhållandena samt tillse, att upphandling äger rum på lämpliga tider och på så förmånliga villkor som möjligt, dels ock att minst en gång årligen själv verkställa eller föranstalta om inventering av de avdelningen underställda förråden.

Förrådsintendenten äger vidare jämlikt arbetsordningen att utan föredragning meddela beslut i följande ärenden, nämligen

a) anskaffning från postverkets verkstad av sådana genom persedelförrådet tillhandahållna inventarier och förbrukningsartiklar m. m., som enligt styrelsens beslut skola förfärdigas å verkstaden,

b) inköp, oavsett om kostnaden skall gäldas genom postverkets huvudkassa eller avföras vid postdirektion eller postanstalt, av inventarier, förbrukningsartiklar, beklädnadspersedlar m. m., då anskaffningskostnaden i varje särskilt fall icke överstiger 1 000 kronor,

c) medgivande av överleverans intill högst 10 % av bestämd leveransmängd, där kostnaden för överleveransen icke överstiger 1 000 kronor,

d) uppdrag angående utförande, till en kostnad av högst 200 kronor i varje särskilt fall, av undersökningar eller provningar rörande förrådseffekter,

e) försäljning eller uthyrning, enligt av styrelsen fastställda grunder för prissättningen, till andra statsinstitutioner av sådana artiklar, som styrelsen jämlikt Kungl. Maj:ts bestämmande skall tillhandahålla dessa institutioner respektive uthyra till dem,

f) försäljning till lägst postverkets självkostnadspris åt person vid postverket av sådana effekter eller persedlar, beträffande vilka styrelsen genom särskilt beslut medgivit dylik försäljning, under förutsättning att försäljningsbeloppet i varje särskilt fall icke överstiger 100 kronor och vederbörande nöjaktigt styrkt, att han på grund av sin tjänstgöring i postverket har behov av ifrågavarande föremål,

g) kassering samt i förekommande fall avskrivning ur vederbörliga räkenskaper av förslitna eller eljest obrukbara inventarier, förbrukningsartiklar och beklädnadspersedlar, som inlevererats till persedelförrådet eller postverkets verkstad och vilka icke kunna för skäligen kostnad iståndsättas eller beräknas kunna vidare komma till användning i posttjänsten; åliggande det intendenten att söka till högsta möjliga pris försälja sådant kasserat gods,

h) anställande, vid tillfälligt behov, av arbetare vid persedelförrådet, centralupphandlingens lager och kontorsmaskinreparationsverkstaden för en tid av högst 30 dagar, samt

i) beviljande åt honom underställd arbetarpersonal av semester ävensom annan ledighet under högst en månad av ett kalenderår och högst en månad i följd.

Slutligen åligger det förrådsintendenten att i styrelsen föredraga ärenden rörande upphandling av för posttjänsten erforderliga inventarier, förbrukningsartiklar, beklädnadspersedlar och materialier till sådana persedlar ävensom artiklar, vilka styrelsen jämlikt Kungl. Maj:ts bestämmande skall inköpa och tillhandahålla andra statsinstitutioner, allt i den mån intendenten eller byråchefen icke äger att själv utan föredragning meddela beslut i sådana ärenden.

Styrelsen upplyser, att de av avdelningen verkställda upphandlingarna under år 1944 uppgått till följande belopp, nämligen för postverkets eget behov 4 500 000 kronor, för centralupphandlingen av papper och kuvert 2 000 000 kronor samt för centralupphandlingen av skriv- och räknemaskiner, pulpetalmanackor, stenciler och carbonpapper 3 000 000 kronor eller tillhopa 9 500 000 kronor. Den utveckling, som avdelningen undergått från dess tillkomst år 1927, belyses vidare av att avdelningens personal detta år uppgick till 13 personer, medan personalstyrkan år 1944 vuxit till 65 personer.

Allmänna lönenämnden har tillstyrkt den föreslagna uppflyttningen. Lönenämnden erinrar, att generalpoststyrelsen enligt kungörelsen den 7 december 1945 (nr 850) angående upphandling av kontorsmateriel för statsverkets behov kommer att från och med den 1 juli 1946 ombesörja sådan upphandling i betydligt vidgad omfattning. Emellertid förutsätter lönenämnden, att de befogenheter att själv meddela beslut i vissa ärenden, som enligt arbetsordningen tillkomma befattningshavaren, komma att avsevärt vidgas.

Departements-
chefen.

Liksom allmänna lönenämnden anser jag de arbetsuppgifter, som tillförts postverkets upphandlings- och förrådsavdelning, med därav följande förändring av föreståndarens arbetsbörda motivera befattningens uppflyttning till byrådirektörsbefattning i 28 lönegraden. Jag utgår därvid liksom lönenämnden från att befattningshavaren erhåller vidgade befogenheter att själv fatta beslut i vissa ärenden samt att härav påkallade ändringar i arbetsordningen vidtagas.

Inrättande av 2 förste byråsekreterarbefattningar i A 26 å första byråns driftavdelning. Denna avdelning inrättades år 1944 vid omorganisation av byrån. Den förestås av 1 byrådirektör i A 28. Å avdelningen handläggas ärenden angående personaluppsättning vid olika tjänsteställen, arbetsuppgifternas fördelning på olika kategorier av befattningshavare, lönegradsplacement, arbetsförhållanden, arbetsmetoder och kundtjänst m. m. Förutom personal i kontorsbiträdesgraderna finnas å avdelningen 1 byråsekreterare i A 21 och 2 förste postassistenter i A 17. Personalbehovet i övrigt skulle enligt uttalande vid omorganisationen tillgodoses, sedan erfarenhet vunnits om arbetets omfattning.

Generalpoststyrelsen föreslår nu, att 2 förste byråsekreterarbefattningar i A 26 inrättas å avdelningen samt anför därvid följande.

För ett enhetligt bedömande av frågor rörande lämplig avvägning av personalbeståndet, ändamålsenlig arbetsfördelning och förenkling av arbetsmetoderna m. m. inom posttjänsten är det synnerligen angeläget, att genom driftavdelningens försorg undersökningar kontinuerligt verkställas på skilda arbetsplatser inom distrikten. För dylika undersökningar är den nuvarande personalstyrkan å driftavdelningen otillräcklig. Byrådirektören, som närmast under överdirektören har till åliggande att verkställa sådana inspektioner och undersökningar, är alltför mycket bunden av löpande göromål, föredragningsskyldighet, förhandlingar med representanter för personalorganisationer m. m., för att kunna i önskvärd utsträckning ägna sin tid åt ärenden, som sammanhånga med avdelningens verksamhet i förevarande hänseende.

Att driftavdelningens personalbehov hittills kunnat begränsas på sätt som skett kan tillskrivas endast den omständigheten, att det ansetts tillfälligtvis böra anstå med flertalet av de undersökningar och arbetsstudier av kontors-, arbets- och organisationsteknisk art, som avsetts skola fortlöpande utföras eller ledas av avdelningen. För liknande ändamål har nämligen alltsedan den 16 augusti 1943 inom postverket arbetat en särskild avdelning, benämnd »kontorsutredningen» och bestående av fyra styrelsen tillhörande tjänstemän, under statens organisationsnämnds (tidigare besparingsberedningens) överinseende. Hur otillräcklig tillgången på kvalificerad personal inom driftavdelningen är, framgår av att styrelsen varit nödsakad att — givetvis efter överenskommelse med organisationsnämnden — i stor utsträckning låta kontorsutredningens tjänstemän jämsides med sitt arbete inom utredningen under skilda tidsperioder deltaga i av styrelsen tillsatta särskilda utredningar av sådan art, att de måste anses tillhöra drifttjänsten.

Då kontorsutredningens och driftavdelningens arbeten fortgå efter väsentligen samma linjer, har det sedan någon tid framstått som ett önskemål att avveckla kontorsutredningen och låta driftavdelningen övertaga dess arbeten. Tidpunkten härför synes nu vara inne. Kontorsutredningens tjänstemän ha sedan våren 1941 efter genomgången utbildningskurs i kontorsorganisation deltagit i organisationsundersökningar inom åtskilliga statliga verk och ha härigenom förvärvat en utbildning och erfarenhet på hithörande områden, som skulle vara av största värde för driftavdelningen.

Mot planerna att avveckla kontorsutredningen och låta driftavdelningen övertaga dess arbeten har organisationsnämnden förklarat sig icke ha något att invända, under förutsättning att avdelningen erhåller det för organisationsundersökningarnas kontinuerliga bedrivande i styrelsens egen regi erforderliga personaltillskottet.

Efter samråd med ordföranden och chefen för statens organisationsnämnd har styrelsen ansett sig böra föreslå, att ytterligare två tjänstemän tillföras driftavdelningen. Dessa tjänstemän skulle självständigt verkställa erforderliga organisations- och rationaliseringsundersökningar såväl inom styrelsen som vid skilda tjänsteställen inom distrikten, i vilket senare fall de skulle ha att samarbeta och förhandla med vederbörande postdirektörer och postmästare. De skulle även i viss utsträckning åläggas föredragningskyldighet inom styrelsen. Med hänsyn till de kvalificerade och i många fall grannliga arbetsuppgifter, som sålunda skulle åvila dessa tjänstemän, är det angeläget, att en relativt hög tjänsteställning beredes dem. Härigenom skulle också den fördelen vinnas, att alltför täta ombyten å befattningarna undvekes.

Allmänna lönenämnden anser befattningshavarnas ställning inom driftavdelningen icke vara klart utformad. Såvitt framgår av vad lönenämnden under hand inhämtat, torde de endast i begränsad utsträckning komma att få sina arbetsuppgifter av byrådirektören å avdelningen utan torde närmast komma att arbeta direkt under överdirektören. Bland annat av denna anledning kan enligt lönenämndens mening ifrågasättas, om icke en av befattningshavarna borde erhålla ställning såsom föreståndare för organisations- och rationaliseringsundersökningarna med placering i A 26, varvid den andre lämpligen skulle kunna placeras i A 24. Enligt uppgift ha emellertid de båda befattningshavare, som närmast lärer kunna komma i fråga för de nya befattningarna, hittills haft självständiga och likvärdiga arbetsuppgifter inom ifrågavarande verksamhetsområde, och då styrelsens förslag, att båda skola placeras i 26 lönegraden, sålunda bygger på en i praktiken redan genomförd arbetsfördelning dem emellan, har lönenämnden icke ansett sig böra motsätta sig detsamma.

Departements-
chefen.

Innehavarna av de föreslagna nya befattningarna skola självständigt verkställa erforderliga organisations- och rationaliseringsundersökningar såväl inom generalpoststyrelsen som vid skilda tjänsteställen inom distrikten. Såsom allmänna lönenämnden framhållit, bygger förslaget på en i praktiken redan genomförd organisation. Vid sådant förhållande, och då den ifrågasatta löneställningen icke föranleder någon erinran från min sida, tillstyrker jag, att 2 förste byråsekreterarbefattningar i A 26 upptagas i personalförteckningen för postverket.

Inrättande av 1 förste byråsekreterarbefattning i A 26 å första byråns trafikavdelning, 1 överkontrollörsbefattning i A 24 å bankavdelningens kontrollavdelning och 1 byråsekreterarbefattning i A 21 vid postverkets undervisningsanstalt. Till stöd för ifrågavarande förslag har *generalpoststyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Å *första byråns trafikavdelning* behandlas bland annat ärenden angående postbefordran å järnväg, å landsväg, sjöledes och luftledes jämte lokala transporter, ärenden rörande inrättande m. m. av poststationer, brevsamlingsställen och postombud, anordnande m. m. av lantbrevbäring och lådbrevbäring samt annan postutdelning på landsbygden ävensom ären-

den avseende postverkets diligenstrafik. Vidare handläggas å trafikavdelningen frågor om poststationsföreståndares, lant- och lådbrevbärares samt vissa andra i postverket avtalsanställda funktionärers anställnings- och avlöningsförhållanden. I stort sett omspanner trafikavdelningens arbetsområde alla frågor, som gälla landsbygdens postanordningar, och därjämte alla frågor om postbefordringens ordnande jämväl i övrigt såväl inom landet som till och från utlandet.

Då trafikavdelningen är inordnad i första byrån, är dess chef, överdirektören, ansvarig även för trafikärendenas handläggning. Med det stora antal underavdelningar, vari byrån är indelad, och den mångfald olika ärenden, som handläggas där, blir chefens för byrån befattning med trafikärendena begränsad till principiella och i ekonomiskt hänseende särskilt viktiga frågor. Då det gäller inrättande av postbefordringslägenheter sjö- eller luftledes med utlandet eller viktigare ändringar i dessa eller i det inrikes postnätet eller frågorna eljest sammanhånga med drifttjänsten, handläggas ärendena efter samråd mellan överdirektören och föreståndaren för trafikavdelningen. I övrigt handlägger den senare, byrådirektören, trafikärendena i det hela självständigt, varvid dessa av honom antingen föredragas i styrelsen eller avgöras utan föredragning.

Såsom medhjälpare på trafikavdelningen har byrådirektören en förste byråsekreterare i A 24 samt kanslipersonal i olika grader.

Den snabbt fortgående stegringen av antalet å avdelningen förekommande ärenden har självfallet medfört en synnerligen kraftig arbetsbelastning för byrådirektören. I syfte att bereda honom någon lättnad i hans alltför stora arbetsbörd fann styrelsen sig också föranlåten att från och med den 1 januari 1944 överflytta handläggningen och i förekommande fall föredragningen i styrelsen av vissa inrikes trafikärenden från byrådirektören till förste byråsekreteraren. Överflyttningen omfattade huvudsakligen ärenden avseende deltaljtillämpningen av gällande allmänna grunder för reglering av ersättningen till poststationsföreståndare samt lant- och lådbrevbärare, ärenden som visserligen i regel icke äro av större ekonomisk innebörd men som dock på grund av sitt antal taga mycken tid i anspråk. Samtidigt erhöll byrådirektören ökad befogenhet att själv utan föredragning i styrelsen avgöra trafikärenden, vilket för byrådirektören visserligen medfört ökat ansvar men också sparad arbetstid genom kortare föredragningar. De vidtagna åtgärderna ha befunnits i stort sett lämpliga men dock ej tillfyllest. Fortfarande är byrådirektören alltför mycket bunden av löpande göromål för att kunna ägna erforderlig del av sin tjänstgöringstid åt sina mest väsentliga arbetsuppgifter, främst planläggningen av postbefordringen och uppdragandet av riktlinjer för densammans ordnande.

Förutom den förut omnämnda åtgärden att från byrådirektören till förste byråsekreteraren överflytta handläggningen av vissa ärenden, har styrelsen under de senaste åren vid upprepade tillfällen medgivit uppehållande å trafikavdelningen under längre eller kortare tidsperioder av en tillfällig förste byråsekreterarbefattning, senast från och med den 5 augusti 1945 tills vidare. Denna anordning är emellertid icke längre tillräcklig. I och med att den utrikes postutväxlingen nu skall återupptagas i full utsträckning kommer nämligen trafikavdelningens arbetsbörd att ytterligare avsevärt ökas. Särskilt kännbar blir denna arbetsökning för byrådirektören. Det framstår därför som en tvingande nödvändighet att snarast befria honom från vissa av hans nuvarande arbetsuppgifter. Detta torde icke kunna ske på annat sätt än genom utökning av trafikavdelningens fasta personalstyrka med ytterligare en tjänsteman med beslutanderätt respektive föredragningsskyldighet beträffande vissa grupper av trafikärenden.

Den nye befattningshavaren, som torde böra benämnas förste byråsekreterare, synes icke böra placeras i lägre lönegrad än A 26.

Revision och kontroll över postsparbanks- och postgirotörelserna sker genom bankavdelningens försorg. Kontrollen sker utefter två skilda linjer, dels i form av specialrevision över vissa räkenskapsområden och dels medelst en huvudkontroll, vilken omfattar hela rörelsen. Huvudkontrollen utövas av *bankavdelningens kontrollavdelning*, som förestås av en överkontrollör i A 24. Personalstyrkan i övrigt å kontrollavdelningen utgöres av en kontrollör och en förste postassistent jämte ett 50-tal funktionärer i kontorsbiträdesgraderna. Överkontrollören har att med ledning av revisionsavdelningarnas sammanställningar och bokföringsavdelningarnas rapporter övertyga sig om att alla till kontona gjorda inbetalningar gottskrivits kontona och att alla utbetalningar avförst från kontona, med andra ord att tillse att överensstämmelse finnes mellan postanstalternas räkenskaper, kontobokföringen och huvudboken. Förutom denna generalavstämning skall överkontrollören dessutom, i den mån så befinnes möjligt och lämpligt, genom specialkontroller och stickprov söka övertyga sig om, att bokföringen även i detalj skett riktigt, d. v. s. på rätta konton och med rätta belopp. I samband härmed kontrolleras även kontobehållningarna samt, för postsparbankens vidkommande, ränteskulden till insättarna m. m. Den nu antydda kontrollen över bokföringen är en av överkontrollörens huvuduppgifter. En annan viktig uppgift är att övervaka att det i postsparbanken och postgirot inestående kapitalet, kontobehållningarna, disponeras enligt av styrelsen respektive postsparbankschefen fattade beslut eller eljest givna anvisningar. Med avseende å utlåningen har han också att tillse, att räntor och amorteringar å utlämnade lån samt likvider å uppsagda lån vederbörligen inflyta och bliva i behörig ordning bokförda, kontrollera att behållningen å checkräkning i riksbanken och övriga banker överensstämma med huvudboken, kontrollera att från riksbanken mottagna förteckningar över för postsparbankens och postgirots räkning förvarade värdehandlingar överensstämma med uppgifter härom i huvudboken samt att överhuvud taget granska och kontrollera kammersexpeditionens räkenskaper, d. v. s. huvudbokföring och bokslut jämte tillhörande specialränskaper.

De arbetsuppgifter, som åvila nu ifrågavarande överkontrollör, äro således synnerligen maktpåliggande icke endast med hänsyn till de mycket stora medelsbelopp, det här rör sig om, utan även därför, att postgirots och postsparbankens räkenskaper icke äro underkastade någon ytterligare kontroll av myndighet utanför postverket utom i den mån postgirots och postsparbankens bokslut granskas genom riksräkenskapsverkets försorg.

Den kraftiga ansvällningen av rörelsen har ökat kontrollarbetet i så hög grad, att överkontrollören icke längre är i stånd att ensam handha kontrollen över både postsparbanken och postgirot. Enda möjligheten att kunna vidmakthålla en betryggande kontroll är att uppdelas ledningen av arbetet på två tjänstemän, av vilka den ene skulle svara för postsparbanken och den andre för postgirot. För detta ändamål erfordras inrättandet av ytterligare en överkontrollörsbefattning. Då verksamheten inom vardera rörelsegrenen i alla avseenden mer än fördubblats, sedan den nuvarande överkontrollörstjänsten inrättades, skulle var och en av de båda överkontrollörerna redan från början få större arbetsmängd än den nuvarande överkontrollören, då denne på sin tid övertog kontrollavdelningen. Det vore avsett, att den ene av överkontrollörerna skulle få den å kontrollavdelningen anställda kontrollören till sitt biträde, medan förste postassistenten skulle biträda den andre överkontrollören. Den övriga kontrollpersonalen är redan nu uppdelad i tvenne grupper, en för postsparbanken och en för postgirot.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer styrelsen, att ytterligare en överkontrollörsbefattning inrättas å bankavdelningens kontrollavdelning.

Vid *postverkets undervisningsanstalt* tjänstgör för närvarande en förste byråsekreterare i A 26 som föreståndare. Den biträdande kanslipersonalen utgöres alltså sedan 1938 av två postexpeditörer.

Enligt arbetsordningen åligger det föreståndaren bland annat att leda och öva omedelbar tillsyn över arbetet vid undervisningsanstalten, att efter styrelsens beslut om anordnande av utbildnings- och undervisningskurser ombesörja kungörelse härom, att avge förslag till uppgifter vid förprovning av sökande till kurser samt att granska inkomna ansökningar om deltagande i kurser av olika slag. Föreståndaren har vidare att föredraga ärenden om anordnande av undervisningskurser och föreläsningar, frågor rörande kursplaner, examensordningar, lärarpersonal och ersättningar till lärare och föreläsare, frågor angående beredande av anställning i postverket för viss personal från försvarsmakten m. m.

Utöver de rent administrativa göromålen förekommer vid undervisningsanstalten en omfattande korrespondens med såväl elever som postverket utomstående personer. Denna skriftväxling är ofta av mycket grannlaga natur och måste med den arbetskraft, som nu står till undervisningsanstaltens förfogande, helt skötas av föreståndaren själv. Avsevärd tid måste även anslås till samtal med kursdeltagarna och med personer, som vid besök å undervisningsanstalten förhöra sig om möjligheterna att bli antagna i kurser m. m.

För att föreståndaren skall få erforderlig kontakt med eleverna, åligger det honom även att i viss omfattning meddela undervisning och förrätta examina. Då i regel 4 å 5 avdelningar samtidigt äro inkallade till undervisningsanstalten, kan det icke undvikas, att antalet lektionstimmar blir relativt stort (för närvarande 15 per vecka).

Om föreståndaren skall på ett riktigt sätt kunna fylla sin uppgift att leda och övervaka utbildningen, är det nödvändigt, att hans arbetsbörda minskas. Detta kan emellertid ske endast om ny arbetskraft tillföres undervisningsanstalten och den nya befattningshavaren gives en sådan ställning, att han självständigt kan handlägga en del av de administrativa göromål, som nu utföras av föreståndaren. Som exempel på ärenden, vilkas handläggning, helt eller delvis, skulle kunna överflyttas på en ny befattningshavare, må nämnas granskning av ansökningshandlingar, göromål i samband med antagningen av f. d. militär personal samt uppgörandet av arbets- och examensordningar. Detta gäller även den korrespondens med elever och postverket utomstående personer och inrättningar, som för närvarande ombesörjes av föreståndaren. Den nya befattningshavaren skulle även fungera som ställföreträdare för föreståndaren, då denne på grund av lektioner, tjänsteresor eller dylikt ej kan vara tillstädes. Anordningen med en ställföreträdare är önskvärd icke endast med hänsyn till det interna arbetet utan även på grund av det ganska betydande antal besök och telefonsamtal, som dagligen förekommer vid undervisningsanstalten. I sin egenskap av ställföreträdare anses den nya befattningshavaren icke böra placeras i lägre lönegrad än A 21 (byråsekreterare). Även de arbetsuppgifter i övrigt, som skulle åvila denne tjänsteman, motivera en sådan placering å löneskalan.

Därest en byråsekreterarbefattning inrättas, torde efter viss omdisposition i arbetsfördelningen en av de båda postexpeditörstjänster, som uppehållas vid undervisningsanstalten, kunna utbytas mot en befattning i A 7 (kanslibiträde).

Allmänna lönenämnden har lämnat styrelsens ifrågavarande förslag utan erinran.

Departements-
chefen.

Vad generalpoststyrelsen anfört och föreslagit föranleder ej heller från min sida någon erinran. Jag tillstyrker alltså, att 1 förste byråsekreterarbefattning i A 26, 1 överkontrollörsbefattning i A 24 och 1 byråsekreterarbefattning i A 21 inrättas. Å styrelsen torde få ankomma att meddela beslut om utbyte vid undervisningsanstalten av 1 postexpeditörsbefattning i A 11 mot 1 kansli-biträdesbefattning i A 7.

Omklassificering av vissa trafikanstalter. I skrivelse den 23 augusti 1945 har generalpoststyrelsen framlagt förslag till provisorisk omklassificering av trafikanstalterna vid postverket. Styrelsens förslag innefattar följande förändringar.

Till *överpostmästarklass* (A 26) skulle från klass 1 A (A 25) uppflyttas Stockholms bangårdspostkontor samt postkontoren Örebro 1, Borås 1 och Uppsala 1. Till *klass 1 A* skulle från klass 1 B (A 24) uppflyttas postkontoren Stockholm 12, Falun, Kalmar 1, Umeå 1, Växjö, Eskilstuna 1 och Halmstad 1. Vidare skulle från klass 1 A till klass 1 B nedflyttas postkontoret Stockholm 2. Till *klass 1 B* skulle från klass 2 (A 22) uppflyttas postkontoren Äppelviken, Lidköping, Skara, Eksjö, Ludvika, Katrineholm och Oskarshamn. Därför skulle från klass 1 B till klass 2 nedflyttas postkontoret Göteborg 7. Slutligen skulle till *klass 2* från klass 3 (A 20) uppflyttas postkontoren Mora, Köping, Strömsund, Sandviken 1, Strängnäs och Sölvesborg.

Rörande de av styrelsen anförda motiven för de ifrågasatta förändringarna torde jag beträffande flertalet trafikanstalter få hänvisa till handlingarna i ärendet. Jag begränsar mig därför till att återge vad styrelsen anfört rörande de förändringar, som föranlett erinran från lönenämndens majoritet. Detta gäller postkontoren Eskilstuna 1, Halmstad 1, Katrineholm, Oskarshamn och Sundbyberg 1.

Generalpoststyrelsen anför beträffande sistnämnda trafikanstalter följande.

Postkontoren Eskilstuna 1 och Halmstad 1 äro belägna i större landsortsstäder, och under dem lyda betydande postområden med följande antal postanstalter, nämligen 23 vid Eskilstuna 1 och 38 vid Halmstad 1. Vid postkontoren har rörelsen numera nått en sådan omfattning, att de anses böra hänföras till klass 1 A.

Under postkontoren Katrineholm och Oskarshamn lyda 16 respektive 28 postanstalter. Jämväl 1936 års klassificeringskommitté föreslog uppflyttning av postkontoren till klass 1 B. De ha bägge en sådan rörelse, att åtgärden måste anses väl motiverad.

Postkontoret Sundbyberg 1 har relativt få underlydande postanstalter (10 st). Om reglerna för postkontorens klassificering skulle ändras, så att större hänsyn toges till underlydande personal och trafikområde, torde poängsumman för postkontoret i Sundbyberg minska avsevärt. Det synes därför rådligt att låta frågan om detta postkontors uppflyttning anstå i avvaktan på en kommande allmän klassificering.

Allmänna lönenämnden har, med tillstyrkande i övrigt av styrelsens förslag, beträffande de här särskilt omnämnda trafikanstalterna anfört i huvudsak följande.

Vad angår Eskilstuna 1 och Halmstad 1 vill lönenämnden framhålla, att dessa båda postkontors poängtal stigit med 66 respektive 64 %, vilket är icke oväsentligt mindre än den genomsnittliga poängstegringen i klassen (79 %). Den är även mindre än den genomsnittliga poängstegringen för postkontoren av klass 1 A (71 %). Vidare uppnår varken Eskilstuna 1 eller Halmstad 1 för år 1944 poängtalet för Stockholm 6, som har det lägsta poängtalet av postkontoren i klass 1 A med undantag för Stockholm 2 och Visby, beträffande vilka postkontor speciella förhållanden föreligga. Lönenämnden anser sig därför för närvarande icke böra tillstyrka uppflyttning av Eskilstuna 1 och Halmstad 1 till klass 1 A.

I utlåtande över 1936 års klassificeringskommittés förslag framhöll kommunikationsverkens lönenämnd, att postkontoren Katrineholm och Oskarshamn borde kvarstanna i klass 2. Allmänna lönenämnden anser sig icke kunna biträda förslaget om uppflyttning av nämnda postkontor till klass 1 B. Postkontorens poängtal uppvisa en ökning med 67 respektive 62 % under åren 1935—1944. Enligt lönenämndens mening synas i stället postkontoret Sundbyberg 1 kunna ifrågakomma för uppflyttning, särskilt med hänsyn till den osedvanligt starka stegring poströrelsen synes ha undergått vid denna station. Poängtalet visar en ökning med 145 %.

Vid lönenämndens utlåtande är fogad en av ledamoten Gabrielson avgiven *reservation*, i vilken ledamoten Lingman till alla delar instämt. I reservationen anföres följande.

Vid behandlingen av här ifrågavarande ärende har undertecknad framfört den meningen, att lönenämnden bort helt tillstyrka verksstyrelsernas förslag i vad desamma avse uppflyttning till högre klass av vissa trafikanstalter. Dessa förslag grunda sig på ingående undersökningar beträffande det merarbete och ökade ansvar, som föreståndarna för vederbörande trafikanstalter pålagts genom trafikökningen. Det synes mig icke föreligga några sakliga skäl att skära ned verkstyrelsernas yrkanden på sätt lönenämnden förordar. I alldeles särskilt hög grad har lönenämndens nedskärning drabbat postverkets förslag beträffande postkontorsklasserna 1 A och 1 B. Jag söker förgäves i nämndens yttrande efter en hållbar och saklig motivering för den reducering av generalpoststyrelsens förslag, som nämnden här företagit.

Jag anser mig jämväl böra framhålla, att förslagen föregåtts av förhandlingar mellan verksledningarna och vederbörande personalorganisationer, varvid personalorganisationerna endast i mycket begränsad omfattning vunnit beaktande för sina önskemål. Men även om förhandlingsresultatet sålunda är magert, skulle ett förverkligande av detsamma undanröja de mest framträdande olägenheterna av den uppskjutna omklassificeringen av trafikanstalterna, och av den anledningen äro personalorganisationerna givetvis angelägna om, att statsmakterna skola bifalla verksstyrelsernas förslag. Vid sådant förhållande finner jag det märkligt att lönenämnden — utan att ange något bärande skäl härför — anser sig kunna draga ett brett streck över vissa delar av de resultat, som uppnåtts vid förhandlingarna. Detta uttalande från min sida skall icke tolkas så, att lönenämnden skulle känna sig förpliktad att godkänna alla förslag, som verksstyrelserna framlägga, och som lönenämnden har att yttra sig över, men jag anser, att då vederbörande frågor varit föremål för förhandlingar mellan verksstyrelserna och personalens organisationer, bör nämnden inskränka sig till att noggrant pröva, huruvida förslagen upptar något som kan anses vara obilligt och sakligt omotiverat ur statens synpunkt. Något dylikt har emellertid lönenämnden icke kunnat påvisa beträffande de förslag, varom här är fråga.

Departements-
chefen.

Såsom jag inledningsvis anført bör utredning rörande en allmän klassificering av kommunikationsverkens trafikanstalter snarast igångsättas. Såväl generalpoststyrelsen som telegraf- och järnvägsstyrelserna ha vid sina undersökningar rörande den provisoriska omklassificeringen utgått från att så kommer att ske. De av undersökningarna föranledda förslagen till förändringar av klassindelningen kännetecknas med hänsyn härtill av en påtaglig återhållsamhet. Vid sådant förhållande synas mig avvikelser från verksstyrelsernas förslag icke böra ifrågasättas, såvida icke övertygande motiv kunna åberopas därför.

Vad nu närmast generalpoststyrelsens förslag angår kan jag icke tillmäta de av lönenämnden anförda skälen för avvikelser från styrelsens förslag sådan betydelse, att de föreslagna uppflyttningarna av postkontoren Eskilstuna 1, Halmstad 1, Katrineholm och Oskarshamn icke skulle komma till stånd. Jag tillstyrker alltså styrelsens förslag oförändrat.

Vid bifall härtill skulle antalet överpostmästare i A 26 ökas med 4 och antalet postmästare av klass 1 A i A 25 ökas med 2. Därjämte torde å Kungl. Maj:t få ankomma att meddela beslut om minskning av antalet postmästare av klass 3 i A 20 med 6.

Införande av garagemästare i A 17, förste expeditionsförman och förste transportmästare i A 15 samt förste transportförman i A 12. I avseende härå anför *generalpoststyrelsen* följande.

Såsom föreståndare för postverkets garage med tillhörande bilverkstäder fungerar en *garagemästare* i A 15. I skrivelse den 26 januari 1945 upptog styrelsen frågan om förbättrad löneställning för garagemästaren och uttalade som sin uppfattning, att en uppflyttning till 20 lönegraden syntes befogad. Styrelsen framhöll dock, att det för en så speciell befattning vore fördelaktigt att ha möjligheter öppna till en justering av löneförmånerna på ett smidigare sätt än vad en inplacering på ordinarie stat skulle tillåta, och fann därför skäl föreslå, att den nuvarande innehavaren av garagemästartjänsten under benämning förste garagemästare bereddes extra ordinarieanställning i Eo 20.

I sitt den 13 mars 1945 avgivna utlåtande över styrelsens framställning anförde allmänna lönenämnden bland annat, att nämnden funne skäl föreligga för att garagemästaren bereddes en förbättrad löneställning. Enligt nämndens mening skulle en placering av befattningen i 18 lönegraden bättre svara mot de å densamma vilande arbetsuppgifterna än den av styrelsen föreslagna placeringen i 20 lönegraden. Vid befattningens hänförande till 18 lönegraden syntes vidare de betänkligheter, som styrelsen uttalat mot befattningens bibehållande å ordinarie stat, kunna vika. Lönenämnden föreslog därför, att riksdagens medgivande inhämtades till att garagemästarebefattningen vid postverket med bibehållen benämning uppflyttades från A 15 till A 18.

Styrelsen, som finner det angeläget att frågan om förbättrad löneställning för garagemästaren så snart som möjligt upptages till avgörande, har för sin del intet att erinra mot den av lönenämnden föreslagna lösningen av frågan.

Beträffande *förslaget i övrigt* erinrar styrelsen, att frågan om arbetsuppgifter och lönegradsplacering för vissa befattningshavare inom brev- bärarkarriären under åren 1944 och 1945 varit föremål för en grundlig och

allsidig utredning genom av styrelsen tillkallade särskilda sakkunniga. Utredningsorganet, den s. k. personalutredningen, har bland annat föreslagit, dels att vissa förste expeditionsförmans- och transportmästarbefattningar, vilka för närvarande äro placerade i A 12, med oförändrad benämning uppflyttas till A 15, dels ock att vissa transportförmansbefattningar i A 11 uppflyttas till A 12, varvid dylik befattning skulle benämnas förste transportförmän.

Innehavarna av de befattningar, vilka personalutredningen föreslagit till uppflyttning, ha till huvudsakligt åliggande att utöva arbetsledning. Utredningen har i sitt förslag velat göra lönegradsplaceringen för befattningarna beroende av den personalstyrka, som arbetsledaren har sig underställd, och har därvid föreslagit, att arbetsledare bör placeras i A 12, om underställd personalstyrka uppgår till 50 å 80 man, och i A 15, om personalstyrkan överstiger 80 man.

De arbetsuppgifter, som *förste expeditionsförmän* och *transportmästare* ha att fullgöra, äro i allmänhet, att anskaffa erforderlig personal, att placera lämplig personal å olika tjänstgöringsvakter eller till visst transportarbete, att övervaka nytillträdande personals utbildning, att biträda vid uppgörande av förslag eller själva uppgöra förslag till ändringar i den för vederbörande avdelning bestående organisationen (arbetsordning, tjänstgöringslistor, körlistor, utrymmesplaneringar m. m.), att vidtaga de tillfälliga jämkningar i arbetsordningen, vilka kunna vara av behovet påkallade, att i mindre omfattning anordna personalförstärkning, att inom egen avdelning utöva den allmänna tillsynen och att därvid leda arbetet så, att detsamma fortlöper i god takt utan stockningar eller friktioner samt att verkställa vissa undersökningar och utredningar, vilka beröra egen avdelning.

Transportförmännen tjänstgöra såsom alternerande arbetsledare under olika vakter — posttransporterna vid berörda tjänsteställen pågå nämligen i det närmaste dygnet runt — varvid storleken av den personalstyrka, som lyder direkt under var och en av dem, varierar under olika tider av dygnet allt efter posttransporternas omfattning. Transportförmännens huvudsakliga arbete består i att utöva den del av arbetsledningen, som brukar benämnas tillsyn, d. v. s. de skola övervaka, att arbetstakten är god, att personalen är förtrogen med sina arbetsuppgifter och utför dem på ett rätt sätt, att arbetet fortskrider normalt, att fastställd arbetsordning i stort sett följes etc. Då något oförutsett inträffar, t. ex. tågförseningar, skola de lämna underställd personal erforderliga anvisningar samt även i övrigt vidtaga de jämkningar i den planerade organisationen, vilka för tillfället kunna vara av behovet påkallade.

För befattningarna förste expeditionsförmän och transportmästare i A 12 samt för befattningen transportförmän i A 11 gäller för närvarande en pensionsålder av 63 år. Samma pensionsålder synes lämpligen böra fastställas för de här föreslagna nya befattningarna, av vilka de till uppflyttning till A 15 föreslagna transportmästarna lämpligen böra benämnas förste transportmästare.

Allmänna lönenämnden har lämnat styrelsens förslag utan erinran.

Liksom generalpoststyrelsen och allmänna lönenämnden anser jag, att befattningen såsom garagemästare bör uppflyttas till högre lönegrad. I avvaktan på vidare erfarenhet synes mig dock uppflyttningen böra begränsas till 17 lönegraden.

*Departements-
chefen.*

De förslag, som styrelsen med stöd av den s. k. personalutredningen framlagt beträffande befintliga tjänstebenämningar, ha av Kungl. Maj:t i princip godtagits vid fastställandet av den för befattningshavare i högst A 20 för år 1946 gällande personalförteckningen. Under hänvisning härtill anser jag mig böra tillstyrka, att riksdagens medgivande inhämtas till att de föreslagna nya tjänstebenämningarna för den arbetsledande personalen inom brevbärarkarriären införas i tjänsteförteckningen. Enligt uppgift av styrelsen kan antalet befattningar i de nya graderna uppskattas till 10 förste expeditionsförmän, 3 förste transportmästare och 6 förste transportförmän. Förslag till härav påkallade förändringar i den för år 1946 fastställda tjänsteförteckningen torde sedermera få underställas Kungl. Maj:t.

Frågan om pensionsåldern för de nya befattningarna i brevbärarkarriären kommer att i annat sammanhang underställas riksdagen.

Övriga av departementschefen tillstyrkta förslag. Från generalpoststyrelsens sida har framlagts förslag om uppflyttning av *dels* kontorschefen å bankavdelningen från A 27 till byrådirektör i A 28, *dels* 1 överkontrollör å postgirokontorets bokföringsavdelning från A 24 till intendent i A 26, *dels* 1 aktuarie å postsparbankens bokföringsavdelning från A 21 till överkontrollör i A 24, *dels* 1 aktuarie å postgirokontorets registreringsavdelning från A 21 till förste byråsekreterare i A 24, *dels* 1 kontrollör å tredje byråns kansli från A 20 till byråsekreterare i A 21, *dels* 1 kontrollör å fjärde byråns kansli från A 20 till byråsekreterare i A 21, *dels* 1 kontrollör å bankavdelningens sparklubbsavdelning från A 20 till aktuarie i A 21, *dels* ock 1 förste postassistent å statistiska kontoret från A 17 till byråsekreterare i A 21.

Beträffande de olika befattningshavarnas arbetsuppgifter har *generalpoststyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Det åligger *kontorschefen å bankavdelningen* att bära ansvaret för kontobokföringen och avgöra i samband med denna uppkommande frågor, som icke äro av beskaffenhet att påkalla chefs för avdelningen eller styrelsens prövning. Han skall vidare åga besluta om bokföringspersonalens placering till tjänstgöring, om kortare ledigheter för denna personal, om inkallande av reservpersonal m. m. I fråga om de för kontobokföringen nödvändiga maskinerna skall kontorschefen ansvara för deras användning, underhåll och vård. För bokföringen erforderliga blanketter, materialier och förbrukningsartiklar skall han anskaffa. Han föredrager även vissa frågor i styrelsen.

Kontorschefen har emellertid en annan måhända ännu viktigare uppgift, nämligen den, som härrör av hans egenskap att vara postsparbankschefens närmaste man och ställföreträdare. Han ensam av alla bankavdelningens tjänstemän måste i nämnda egenskap vara så förtrogen även med chefsuppgifterna, att han kan i förekommande fall ersätta chefen eller fylla dennes funktioner samt i övrigt vara denne till hjälp vid utövandet av ledningen över hela den verksamhet, som omspännes av postsparbanks- och postgirorörelsen.

Överkontrollören å postgirokontorets bokföringsavdelning förestår bokföringsavdelningen, en av landets största kon-

torsinstitutioner. Han måste vara grundligt förtrogen med modern kontors- teknik. Det ankommer på honom att taga initiativ till de organisatoriska förändringar, som med rörelsens utveckling bliva påkallade, samt att följa den maskin- och kontorstekniska utvecklingen på den allmänna marknaden.

Aktuarien å postsparbankens bokföringsavdelning förestår avdelningen, vilken ur arbetssynpunkt är den mest **krävande och svårskötta** av postsparbankens avdelningar. Å avdelningen bokförs alla omsättningar icke endast å kontona i den egentliga postsparbanksrörelsen utan även å specialkonton av olika slag. Enligt beslut av styrelsen skall kontobokföringen omläggas enligt det s. k. hålkortssystemet. Omläggningen kommer att ställa särskilda krav på föreståndaren. På honom kommer i hög grad att bero, huru stora besparingar som kunna utvinnas genom det nya systemet.

Enligt arbetsordningen åligger det *aktuarien å postgirokontorets registreringsavdelning* att med biträde av avdelningens personal handlägga ärenden angående öppnande eller avslutande av postgirokonton samt angående upplysningsverksamhet och propaganda för vidgad användning av postgiro- och utbetalningskort, inbetalningskort m. m. samt föranstalta om debitering av avgifter för levererade utbetalningskort och försålda blanketter, utöva föreskriven kontroll över att giro- och utbetalningskort, förteckningar över samt rekvisitioner av dylika kort äro vederbörligen underskrivna samt handha postgirokontorets periodiska utbetalningar för vissa statliga och kommunala m. fl. institutioner.

Härunder har under senare år tillkommit den betydelsefulla uppgiften att leda postgirokontorets medverkan vid utbetalningen av månadslöner till militärpersonal. Enligt uppgift av försvarets civilförvaltning kommer utbetalningen av militärlöner genom postgirokontorets försorg att fortsätta även under fredsförhållanden.

Kontrollören å tredje byråns kansli, den s. k. reglements-kontrollören, har att biträda reglementssekreteraren med utredning och beredning av förekommande ärenden, av vilka särskilt må framhållas från postmästarmöten, distrikts- och lokalförvaltningar eller enskilda tjänstemän inkommande förslag om ändringar i postverkets författningar samt förfrågningar rörande författningarnas tolkning och tillämpning, framställningar om tjänstbrevsrätt och frankeringsfrihet, anmälningar om missbruk av tjänstbrevsrätt, förfrågningar från postala tjänsteställen och från tjänstebrevsberättigade myndigheter m. fl. rörande tolkningen och tillämpningen av tjänstbrevsförordningen och av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelser om frankeringsfrihet, ärenden rörande tillämpningen av de av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelserna om lokalporto och om undantag från nämnda bestämmelser, ärenden berörande postmonopolet samt förslag om införande av nya rörelsegrenar i posttjänsten.

Reglements-kontrollören åligger särskilt, att undersöka vilka ändringar i postverkets författningar, som erfordras på grund av styrelsens beslut eller av andra anledningar, och upprätta förslag till sådana ändringar samt sörja för att beslutade ändringar bliva vederbörligen korrekturlästa, tryckta och distribuerade till därav berörda tjänsteställen, att närmast under förste byråsekreteraren för reglementsärenden svara för utgivning, redigering m. m. av styrelsens cirkulär, cirkulär för poststationer och cirkulär för lantbrevbärare och postombud, samt att tillse att styrelsens register över de tjänstebrevsberättigade vidmakthålles och kompletteras med erforderliga anteckningar om tolkningsbeslut m. m.

Kontrollören å fjärde byråns kansli har för närvarande sär-
Bihang till riksdagens protokoll 1946. 1 saml. Nr 239.

skilt till åliggande att bereda ärenden angående utbetalande av ersättning för postanvisnings- och postgiromedel, som på grund av förfalskning eller annan felaktighet icke kommit rätt adressat tillhanda, dylika ärenden rörande felaktigheter i fråga om utkrävande av postförskottsbelopp ävensom ärenden rörande helt förfalskade eller till beloppet förfalskade postanvisningar och utbetalningskort, ärenden angående utbetalande av ersättning för under postbehandling försenade postanvisningar och utbetalningskort, ärenden angående återbetalning av i postkassor uppkomna överskott, samt ärenden angående avskrivning av postverkets fordran i ersättningsmål.

Kontrollören har vidare att bereda ärenden angående utdelning från postverkets understöds-kassa samt under styrelsens förvaltning stående donationsfonder, att bereda ärenden angående ersättning för flyttningskostnader, att upprätta den årliga avräkningen avseende postverkets ersättning för postsparbanksrörelsens handhavande samt övriga kostnader för postsparbanken ävensom omkostnaderna för postgirorörelsen, att biträda förste byråsekreteraren å kansliet vid upprättandet av postverkets inkomstberäkningar och driftkostnadsstater, att handlägga och slutbehandla eller eventuellt till byråchefen eller förste byråsekreteraren å kansliet hänskjuta från postanstalterna inkomna anmälningar om överskott eller brist i postkassor samt att i övrigt biträda förste byråsekreteraren å kansliet med handläggning och utredning av till fjärde byrån hörande ärenden.

Kontrollören å bankavdelningens sparklubbsavdelning förestår avdelningen. De uppgifter, som sammanförts till sparklubbsavdelningen, äro av två slag, nämligen dels att främja sparklubbnas fortsatta utveckling, dels ock att övervaka och leda bokföringsarbetet. Efter numera vunnen erfarenhet har det visat sig lämpligt att låta föreståndaren utöva ledningen av bägge dessa uppgifter.

Förste postassistenten å statistiska kontoret, vilket kontor är förlagt till tredje byrån och förestås av 1 förste aktuarie i A 26, är närmaste man till föreståndaren. Han har bland annat att självständigt svara för granskningen av uppgifterna till försändelsestatistiken. Han fullgör en del göromål, som tidigare åvilat föreståndaren. För befattningen kräves samma kompetens som för föreståndarbefattningen, nämligen filosofisk ämbetsexamen.

Allmänna lönenämnden har lämnat styrelsens ifrågavarande förslag utan erinran.

*Departements-
chefen.*

I samtliga här berörda fall bygga generalpoststyrelsens förslag på en förändring av arbetsuppgifterna för de befattningshavare, som beröras av förslagen. Till övervägande delen äro dessa förändringar föranledda av organisatoriska omläggningar inom berörda arbetsområden. Liksom styrelsen anser jag, att de vidtagna förändringarna böra åtföljas av en justering av löneställningen för de befattningshavare, som beröras därav. Jag tillstyrker alltså styrelsens förslag.

Vid bifall härtill torde å Kungl. Maj:t få ankomma att meddela beslut om minskning av antalet kontrollörsbefattningar i A 20 med 3 och antalet förste postassistentbefattningar i A 17 med 1.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle beträffande *personalförteckningen* vidtagas följande ändringar, nämligen upp-

flyttning av generaldirektören från C 13 till C 15 och postsparbankschefen från C 7 till C 8, införande av 1 byråchef i C 7, minskning av antalet byråchefer i A 30 från 3 till 2, ökning av antalet byrådirektörer i A 28 från 2 till 4, utslutning av 1 kontorschef i A 27, ökning av antalet förste byråsekreterare i A 26 från 7 till 10, ökning av antalet överpostmästare i A 26 från 3 till 7, ökning av antalet postmästare i klass 1 A i A 25 från 22 till 24, ökning av antalet förste byråsekreterare i A 24 från 10 till 11, ökning av antalet överkontrollörer i A 24 från 9 till 10, minskning av antalet aktuarier i A 21 från 4 till 3 och ökning av antalet byråsekreterare i A 21 från 10 till 14.

I *tjänsteförteckningen* skulle generaldirektör införas i C 15 och uteslutas i C 13, postsparbankschef införas i C 8 och uteslutas i C 7, byråchef införas i C 7, kontorschef uteslutas i A 27, garagemästare införas i A 17 och uteslutas i A 15, förste expeditionsförman och förste transportmästare införas i A 15 samt förste transportförman införas i A 12.

Telegrafverket.

Uppflyttning av chefen för radiobyrån från C 7 till C 8 och chefen för förrådsbyrån från A 30 till C 7. I enlighet med 1939 års tjänsteförtecknings-sakkunnigas förslag tillstyrker jag uppflyttning av chefen för radiobyrån (överingenjör) från C 7 (15 000 kronor) till C 8 (16 000 kronor). Chefen för förrådsbyrån har av de sakkunniga föreslagits uppflyttad från A 30 till förrådsdirektör i C 8, medan allmänna lönenämnden förordat uppflyttning till C 7. För egen del ansluter jag mig till lönenämndens förslag. Befattningen bör liksom övriga befattningar å C-planen vid telegrafverket tillsättas medelst förordnande på viss tid.

Uppflyttning av vissa ingenjörsbefattningar. Telegrafstyrelsen har föreslagit uppflyttning av följande befattningar, nämligen

å *radiobyrån* 1 byråingenjör och 1 radioingenjör från A 26 till förste byråingenjörer i A 27,

å *tekniska byrån* 1 byråingenjör i A 26 och 1 ingenjör i A 20 (Eo 26) å provningsanstalten till förste byråingenjör i A 27 respektive byråingenjör i A 26, 1 byråingenjör i A 26 å stationsavdelningen till förste byråingenjör i A 27, 1 ingenjör i A 20 (Eo 26) å samma avdelning till byråingenjör i A 26, 1 ingenjör i A 22 (Eo 24) och 1 ingenjör i A 20 (Eo 24) å samma avdelning till ingenjörer i A 24, 4 ingenjörer å samma avdelning från A 20 till A 22, 1 byråingenjör i A 26 å transmissionsavdelningen till förste byråingenjör i A 27, 2 ingenjörer i A 20 (Eo 24) å samma avdelning till byråingenjörer i A 26 och 2 ingenjörer å samma avdelning från A 20 till A 22,

å *driftsbyrån* 1 ingenjör i A 20 (Eo 26) och 1 ingenjör i A 20 (Eo 24) å rationaliseringsavdelningen till byråingenjörer i A 26, 1 ingenjör i A 20 (Eo 24) å samma avdelning till linjeingenjör i A 26, 1 ingenjör i A 20 (Eo 26)

och 1 ingenjör i A 20 (Eo 24) å husbyggnadsavdelningen till byråingenjör i A 26 respektive ingenjör i A 24, 1 ingenjör i A 20 (Eo 24) å anläggningsavdelningen till byråingenjör i A 26 och 1 kontrollör i A 20 (Eo 24) vid undervisningsanstalten till byråingenjör i A 26,

å *förrådsbyrån* 2 ingenjörer från A 20 till A 22,

å *kabelkontoret* 1 ingenjör i A 20 (Eo 24) och 1 ingenjör i A 22 (Eo 24) till linjeingenjör i A 26 respektive ingenjör i A 24,

vid *distriktsbyråerna* 3 ingenjörer i A 20 (Eo 24) till linjeingenjörer i A 26 och 1 ingenjör från A 20 till A 22,

vid *huvudverkstaden i Nynäshamn* 1 ingenjör i A 20 (Eo 24) till verkstadsingenjör i A 26 och 2 ingenjörer från A 20 till A 22 samt

vid *ingenjörskontoren* 1 ingenjör från A 20 (Eo 24) till A 24 och 2 ingenjörer från A 20 till A 22.

Till stöd för de föreslagna uppflyttningarna har *telegrafstyrelsen* i skrivelse den 15 januari 1946 anfört i huvudsak följande.

Av ifrågavarande befattningshavare å *radiobyrån* tjänstgör en å landsstationsavdelningen och en å rundradioavdelningen.

Byråingenjören å *landstationsavdelningen* förestår den under avdelningen lydande radiostörningstjänsten med därtill hörande tekniska utvecklingsarbeten samt drift- och arbetsledning. Denna gren av radiobyråns verksamhet är av stor betydelse för att rundradiodistributionen skall kunna ske så effektivt som möjligt. Befattningshavaren förestår dessutom radiobyråns laboratorium, vilket för byrån spelar roll av provningsanstalt i och för undersökning av materielegenskaperna vid radiofrekvens. Slutligen har han att utföra å radiobyrån förekommande utredningar av teknisk-vetenskaplig natur även utanför hans ovan nämnda arbetsområden. Dylika undersökningar äro för telegrafverket av stor betydelse, särskilt då det gäller att rationellt planlägga sändarstationernas alltmera kapitalkrävande antennbyggen. Den nuvarande befattningshavaren innehar teknologie doktorsgrad och professorskompetens i läroämnet radioteknik vid tekniska högskolan. Han har förordnats att bestrida göromål såsom förste byråingenjör i A 27. Enligt styrelsens mening bör befattningen göras ordinarie i denna grad.

Å *rundradioavdelningen* handläggas bland annat ärenden rörande våglängdsproblemet. Detta problem har i och med radiokommunikationernas starka utveckling blivit allt viktigare och alltmer svårlöst. Enär de våglängdsband, som stå till radions förfogande, äro begränsade, under det att varje land gör anspråk på att få disponera över ett ständigt växande antal våglängder för sina skilda trafikbehov, har våglängdsfördelningen blivit en mycket komplicerad internationell fråga. I alldeles särskilt hög grad gäller detta i fråga om rundradions våglängder. Då det med säkerhet kan förutses, att svårigheterna att uppnå acceptabla lösningar av hithörande problem komma att växa med åren, och då detta frågekomplex måste tillmätas en mycket stor betydelse, anser styrelsen det vara nödvändigt att å rundradioavdelningen uppdraga handläggningen av dessa ärenden åt en särskild tjänsteman, som har till huvudsaklig uppgift att hålla sig å jour med våglängdsfrågans utveckling utomlands samt att ägna all nödig uppmärksamhet å tillvaratagandet av vårt eget lands intressen. Styrelsen har för avsikt att för ifrågavarande uppgifter avdela en befattningshavare i radioingenjörers grad (A 26), vilken deltagit i ett stort antal internationella radiokonferenser. Nämnda befattningshavare skulle därjämte tills vidare bibehålla vissa av sina nuvarande

arbetsuppgifter vid den centrala förstärkaravdelningen för rundradiodistribution i Stockholm. Med hänsyn till de fordringar på teoretisk och praktisk kompetens samt mångsidig erfarenhet inom radioteknikens olika grenar, som måste ställas på honom, anser styrelsen att han bör beredas förste byråingenjörstjänsteställning.

Befattningshavarna å *tekniska byrån* äro placerade å provningsanstalten, stationsavdelningen och transmissionsavdelningen.

Å *provningsanstalten* tjänstgör en byråingenjör (A 26) med arbetsuppgifter, som äro av huvudsakligen elektrofysisk och elektrokemisk art och vilka utvecklats till tekniskt-vetenskapliga forskningsuppgifter av stor betydelse för telegrafverket. Bland de göromål, som handhas av ifrågavarande tjänsteman, må i första hand nämnas undersökningar av överspänningsfenomen på telefonanläggningar, omfattande en serie viktiga detaljfrågor såsom studium av vandringsvågors utbredning och förhållande på svagströmsledningar, statistiska undersökningar beträffande åskskadefall, experimentella undersökningar i ändamål att utrona hållfastheten hos anläggningarnas olika delar samt för att åstadkomma förbättrade konstruktioner och finna lämpliga anordningar till skydd mot skadegörelse å telegrafverkets anläggningar vid åskväder. Då avsevärd sådan skadegörelse förekommit och då det är av stor betydelse för driftsäkerheten hos de alltmer växande automatiska telefoninstallationerna på landsbygden, att sådan skadegörelse hindras, är det nödvändigt, att till detta arbetsområde hörande problem ägnas ett ingående och sakkunnigt studium och att de bliva på ett tillfredsställande sätt lösta. En annan grupp av befattningshavarens arbetsuppgifter omfattar frågor rörande korrosionsfenomen, särskilt å kablar. Till hans åligganden hör vidare att utöva kontroll av telegrafverkets batterianläggningar. Slutligen har han att utföra systematiska undersökningar å isolationsmaterial (speciellt keramiska material) och systematiska provningar av elektriska och fysikaliska apparater av olika slag såsom elektriska maskiner och transformatorer, reläer, likriktare, laddningsanordningar, regulatorer m. m. samt att utarbeta provningsmetoder. Stora krav beträffande kunnskap och initiativ samt i fråga om fallenhet för forsknings- och nydaningsarbete måste ställas på befattningshavaren, och enligt styrelsens mening står hans nuvarande löneställning icke i rättvist förhållande till arten och omfattningen av hans göromål. Styrelsen finner en höjning av tjänsten till förste byråingenjörstjänst skälig.

En extra ordinarie byråingenjör å provningsanstalten (ordinarie i A 20) har till uppgift att närmast under anstaltens föreståndare behandla frågor beträffande störningar från starkströmsledningar å telefon- och telegraafförbindelserna samt svara för hithörande teoretiska och experimentella utredningar ävensom att handlägga ärenden rörande koncession å starkströmsanläggningar, vilka ärenden bland annat skola granskas med hänsyn till starkströmsanläggningarnas lämpliga anordnande i förhållande till närliggande svagströmsanläggningar. Vidare åligger det honom att svara för det omfattande och komplicerade utredningsarbetet rörande de elektroakustiska frågorna inom telefon- och högtalartekniken. Styrelsen föreslår, att befattningen uppflyttas till ordinarie byråingenjörbefattning i A 26.

Vid den år 1941 genomförda omorganisationen av telegrafverket inrättades en byråingenjörstjänst (A 26), vars innehavare skulle förestå den sektion å *stationsavdelningen*, där nätgruppsplanering, konstruktion, detaljritning och specificering av små och medelstora automatstationer utföras. De anläggningar, för vilka sektionen har att handlägga nämnda frågor, omfatta nu över tusentalet automatstationer samt omkring 800 halvautomatiska anknätningsväxlar, och deras sammanlagda värde uppgår till omkring 30 miljoner kronor. Sektionens arbetsbörda har undan för undan kraftigt ökat och beräknas växa lång tid framåt, icke blott på grund av den fortsatta landsautomatise-

ringen utan även såsom en följd därav, att redan befintliga automatstationer successivt måste utökas. Antalet ingenjörsutbildad personal, som tjänstgör å sektionen, uppgår till över 30. Då sektionens verksamhet med visshet kan väntas i fortsättningen komma att ytterligare utökas, bör enligt styrelsens mening föreståndaren nu beredas ordinarie anställning såsom förste byråingenjör.

En å stationsavdelningen placerad extra ordinarie byråingenjör (ordinarie i A 20) förestår avdelningens sektion för strömförsörjningsfrågor. Genom tillkomsten av automatstationerna med deras stora och invecklade elektriskt drivna maskinella utrustning ha strömförsörjningsfrågan fått en ur såväl teknisk som ekonomisk synpunkt avsevärt större betydelse än tidigare. Det har därför visat sig nödvändigt att för behandlingen av hithörande frågor inrätta en särskild sektion med på området speciellt utbildad föreståndare. Denne bör nu göras till ordinarie byråingenjör i A 26.

Av de å stationsavdelningen till uppflyttning till A 24 föreslagna båda ingenjörerna förestår den ene avdelningens sektion för konstruktions- och utvecklingsarbeten beträffande den för abonnentanläggningar erforderliga materialen. Den andre tjänstgör å den sektion inom avdelningen, som har att svara för allmänna utredningar i automatiseringsfrågor samt konstruktion och planering av större automatstationer. Bägge äro extra ordinarie ingenjörer i 24 lönegraden.

På den sektion inom stationsavdelningen, där konstruktion, detaljplanering och specificering av små och medelstora automatstationer utföres, tjänstgör en ingenjör i A 20 med förordnande att bestrida göromål i A 22 och med uppgift att såsom närmaste medhjälpare till sektionens föreståndare, en byråingenjör (A 26), behandla de tekniska frågorna rörande dessa anläggningar. De fordringar, som måste ställas på den här nämnde tjänstemannen i A 20, ha numera skärpts i sådan grad, att hans löneställning icke står i rimligt förhållande till arten och omfattningen av hans göromål. Enligt styrelsens mening är det av synnerlig vikt, att för dessa göromål inrättas en befattning i lägst A 22.

Å sektionen för manuella anläggningar inom stationsavdelningen tjänstgör en ingenjör i A 20 med förordnande att bestrida göromål i A 22, vilken har till uppgift att detaljplanera manuella riksavdelningar i samband med telefonstationernas automatisering. Arbetet härmed har under årens lopp ökat i hög grad, beroende framför allt på den komplicerad av den teletekniska utrustningen, som de senaste årens framsteg inom automatteletekniken medfört. Med hänsyn till det ansvarsfulla arbete, som åvilar ifrågavarande ingenjör, finner styrelsen skäligt, att tjänsten höjes till A 22.

Sedan numera fredliga förhållanden åter inträtt, får man räkna med, att den under kriget eftersatta utbyggnaden av landets rikskabelnät återupptages och fortsättes. Styrelsen måste nu inrikta sig på att även för den egentliga rikstrafiken genomföra den omläggning till automatisk drift, som utgör den naturliga utvecklingen på detta område och som medför såväl förbättrad betjäning av abonnenterna som betydande sänkning av driftkostnaderna. Härmed följer en mycket kraftig tillväxt av de hithörande konstruktions- och planeringsuppgifterna. Dessa uppgifter fullgöras å viss sektion inom stationsavdelningen och handläggas där närmast under sektionsföreståndaren av en ingenjör i A 20 med förordnande att bestrida göromål såsom ingenjör i 22 lönegraden. Av befattningshavaren måste fordras synnerligen gedigna insikter i arbetsområdets olika detaljer och god förmåga av självständigt omdöme. Enligt styrelsens mening bör han nu beredas ordinarie anställning i 22 lönegraden.

Såsom föreståndare för ritkontoret å stationsavdelningen tjänstgör en ingenjör i A 20 med förordnande att bestrida göromål såsom ingenjör i 22

lönegraden. Till ritkontoret, vars föreståndare är direkt underställd föreståndaren för stationsavdelningen, har sammanförts avdelningens konstruktörs- och ritarpersonal, och det åligger ritkontorsföreståndaren att leda och fördela denna personals arbeten samt att svara för att uppgifterna handläggas på ändamålsenligaste sätt och med vederbörlig hänsyn till nödvändigheten att i förekommande detaljer använda sig av verkets standardmateriel. Med hänsyn till det maktpåliggande och ansvarsfulla arbete, som föreståndaren för ritkontoret har att utföra, måste hans nuvarande lönegrads-placering anses för låg. En uppflyttning av befattningen till A 22 synes därför motiverad.

Sektionen för överdragsstationer inom *transmissionsavdelningen* förestås av en byråingenjör (A 26) med förordnande att bestrida göromål som förste byråingenjör. Sektionen ombesörjer planerings- och konstruktionsarbeten för både befintliga och nya överdragsstationer inklusive dessas kraftutrustningar samt handhar dessutom genom särskilda arbetsgrupper härav föranledda monteringsarbeten vid alla nytillkommande överdragsstationer och i viss utsträckning även moderniseringar och utökningar av äldre dylika stationer. Till sektionen hör även transmissionsavdelningens experimentverkstad. Även avdelningen berörande husbyggnadsfrågor behandlas av denna sektion. Med hänsyn till de ständigt ökade krav, som måste ställas på sektionens föreståndare, finner styrelsen hans nuvarande ordinarie tjänsteställning för låg i förhållande till hans ansvar och tjänsteuppgifter och får därför föreslå, att tjänsten uppflyttas till förste byråingenjörstjänst (A 27).

De två å transmissionsavdelningen till uppflyttning till byråingenjörer i A 26 föreslagna befattningshavarna äro extra ordinarie ingenjörer i 24 lönegraden (ordinarie i A 20). Den ene handlägger ärenden rörande rikskabelunderhållet och den därmed sammanhängande kontrollen av överdragsstationspersonalens arbete med kabelinspektioner, kabelfel och större kabelflyttningar ävensom kontrollen av den för felens inmätning och avhjälpande behövliga utrustningen. Till hans arbetsuppgifter hör vidare att följa utvecklingen på mätinstrumentområdet samt avgiva förslag till nya mätmetoder och till nya driftsinstrument. Den andre handhar ärenden rörande transmissionskvaliteten och funktionsdugligheten hos telefonförbindelserna samt planerar och utarbetar föreskrifter för underhållet av kabel- och blankledningarna samt svarar för den tekniska kontrollen av överdragsstationerna. I denne tjänstemans arbetsuppgifter ingår även omfattande transmissionstekniska utredningar ävensom undersökningar beträffande ljudöverföring, manuell och automatisk snöröverdragsförmedling, ekospärrar, radiotelefonförbindelser och andra likartade ärenden.

På transmissionsavdelningen tjänstgör närmast under den byråingenjör (A 26), som förestår sektionen för telegrafstationsutrustningar, en ingenjör i A 20. Sistnämnda ingenjör, som förestår sektionens ritkontor, har att uppgöra förslag till och granska konstruktionsritningar samt utarbeta materialspecifikationer för telegrafstationsutrustningar. Dessutom skall han övervaka montagearbetena vid större telegrafstationsanläggningar. Vid förfall för sektionens föreståndare skall han förestå sektionen. Han har förordnats att bestrida göromål som ankomma på ingenjör i A 22. Då någon minskning i arbetet icke är att förvänta men väl ytterligare någon ökning, synes det rätt och billigt, att han nu erhåller ordinarie tjänst i den lönegrad, dit han med hänsyn till sina arbetsuppgifter är att hänföra.

Såsom närmaste medhjälpare till den byråingenjör, som å transmissionsavdelningen förestår sektionen för konstruktion och planering av överdragsstationer, tjänstgör en ingenjör i A 20 med förordnande att bestrida göromål i A 22. Hans närmaste uppgift är att handlägga ärenden rörande ny-

byggnader av överdragsstationer och särskilt därmed sammanhängande strömförsörjningsfrågor. Utvecklingen inom bärfrekvenstelefonien har under de senaste åren i hög grad aktualiserat dessa frågor. Speciellt de nya obemannade överdragsstationerna ha därvid fordrat helt nya, automatiskt verkande strömförsörjningsanordningar. Med hänsyn till de stora fordringar, som ställas på ifrågavarande tjänsteman, måste hans nuvarande tjänsteställning anses för låg. Han bör därför beredas ordinarie anställning i A 22.

Befattningshavarna å *driftsbyrån* äro placerade å rationaliseringsavdelningen, husbyggnadsavdelningen, anläggningsavdelningen och undervisningsanstalten.

En extra ordinarie byråingenjör å *rationaliseringsavdelningen* (ordinarie i A 20) har att närmast under avdelningens föreståndare uppdraga riktlinjerna för och handlägga frågor rörande arbetsplanering för anläggnings- och underhållsarbeten. Styrelsen har redan i sitt personalstaförslag den 22 december 1944 föreslagit, att den omhandlade befattningshavaren skulle beredas ordinarie anställning såsom byråingenjör; förslaget föranledde emellertid då icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Till uppflyttning till byråingenjör respektive linjeingenjör i A 26 föreslås vidare två extra ordinarie ingenjörer i 24 lönegraden (ordinarie i A 20) å rationaliseringsavdelningen, vilka ha att uppdraga riktlinjer för samt leda och övervaka arbetsstudieverksamheten inom driftsavdelningen samt att bearbeta arbetsstudieresultaten och föreslå i anslutning därtill påkallade åtgärder. I deras åligganden ingår även bland annat att handha utbildningen av arbetsstudiepersonalen inom driftsavdelningen ävensom att kontrollera att ackordssättningen sker på riktiga grunder och att ackordspriserna bliva vederbörligen ändrade efter arbetsmetoderna.

En extra ordinarie byråingenjör å *husbyggnadsavdelningen* (ordinarie i A 20) har bland annat att svara för frågor rörande leveranser till telefonstationerna av elektrisk kraft för hög- och lågspänning, att självständigt uppgöra program för installation av nya värme-, sanitets-, luftkonditionerings- och elektriska anläggningar i telegrafverkets nybyggnader samt att svara för kontrollen och underhållet av telegrafverkets befintliga anläggningar av dessa slag. Han bör nu göras ordinarie i A 26.

Såsom föreståndare för husbyggnadsavdelningens sektion för fastighetsförvaltning och allmänna ärenden tjänstgör en ingenjör i A 20, vilken förordnats att inneha befattning som extra ordinarie ingenjör i 24 lönegraden. I sin egenskap av föreståndare för den omhandlade sektionen har befattningshavaren att, då fråga uppkommer om förvärv åt telegrafverket för driftsavdelningens räkning av tomt eller byggnad, verkställa värdering av köpeobjektet, att i förekommande fall med säljaren inleda förhandlingar om köpet samt att till styrelsen avgiva utlåtande och förslag i ämnet. Han har vidare att, närmast under avdelningsföreståndaren, svara för handläggningen ur byggnadsteknisk synpunkt av frågor, som avse nya eller ändrade stadsplaner, ombesörja allmänt underhåll av verkets fastigheter och föranstalta om reparationer å desamma samt verkställa periodiska inspektioner av fastigheterna. Han handhar slutligen frågor rörande uthyrning av bostäder eller andra lokaler i verkets fastigheter m. m. De arbetsuppgifter, som anförtrots ifrågavarande tjänsteman, äro icke minst ur ekonomisk synpunkt betydelsefulla, och stora krav i avseende å kunnighet och erfarenhet ställas på honom vid deras fullgörande. Styrelsen finner det angeläget, att han nu beredas ordinarie anställning som ingenjör i 24 lönegraden.

En å *anläggningsavdelningen* placerad extra ordinarie ingenjör i 24 lönegraden (ordinarie i A 20) handlägger frågor rörande planeringen av nytillkommande manuella växelstationer samt linje- och nätarbeten i hela

landet m. m. Befattningen bör nu uppflyttas till byråingenjörsbefattning i A 26.

En vid *undervisningsanstalten* placerad extra ordinarie ingenjör i 24 lönegraden (ordinarie kontrollör i A 20) är föreståndarens närmaste man och ställföreträdare. Tillsammans med föreståndaren (byrådirektör) ombesörjer han undervisningen i de tekniska läroämnena vid de olika kurserna samt övervakar och leder utbildningen i övriga ämnen. Vidare åligger det honom att övervaka den omfattande korrespondensundervisning av telegrafverkets personal, som helt eller delvis på telegrafverkets bekostnad äger rum vid Hermods korrespondensinstitut. Befattningen bör uppflyttas till byråingenjörsbefattning i A 26.

Av de två å *förrådsbyrån* till ingenjörer i A 22 föreslagna ingenjörerna i A 20 tjänstgör en å tekniska avdelningen och en å bilavdelningen.

Befattningshavaren å *tekniska avdelningen* är sysselsatt med redigeringen av den s. k. materielkatalogen. Denna innehåller avbildningar, konstruktionsbeskrivningar, kortfattade notiser om materielens användning, lagerföring etc. På grund av den ständigt fortgående utvecklingen av materielen måste nämnda katalog vara föremål för ständigt fortgående arbete med ändringar, kompletteringar och nyutgivning. Arbetet härmed kräver mångårig förtrogenhet med tillverkningen vid telegrafverkets verkstad och ingående erfarenhet beträffande telegrafverkets materiel i övrigt.

För att biträda vid handläggningen av telegrafverkets motorfordonsärenden finnes å *bilavdelningen* en ingenjör i A 20, vilken är motortekniskt utbildad och besitter över 25 års erfarenhet beträffande motorfordons konstruktion och skötsel. Denne tjänsteman åligger att biträda vid utredningar om inköp av motorfordon och för dem erforderliga tillbehör och förbrukningsartiklar, att utföra härför nödiga provningar ävensom leveransbesiktningar, att genom inspektioner kontrollera arbetet hos de fem bilinspektörer, som handha det direkta överinseendet av de i bruk varande motorfordonen och deras skötsel, att kontrollera drifts- och underhållskostnader och deras statistiska behandling samt att utarbeta för motorfordonsdriften erforderliga instruktioner. Telegrafverkets motorfordonspark, vilken i fredstid torde komma att väsentligt utökas, består för närvarande av cirka 800 bilar, representerande ett inköpsvärde av cirka 3 500 000 kronor.

Arbetet med utläggningen av rikskablar har numera nått en sådan omfattning att det visat sig nödvändigt att disponera ytterligare tjänstemän såsom arbetsledare vid dylika arbeten. En extra ordinarie ingenjör i 24 lönegraden (ordinarie i A 20) vid *kabelkontoret* har sig numera ålagt att självständigt organisera och leda det omfattande arbetet med utläggningen av rikskabel inom det arbetsområde, som för ändamålet tilldelas honom. Befattningen bör nu uppflyttas till linjeingenjörsbefattning i A 26.

Vid kabelkontoret finnes anställd en ingenjör i A 22, vilken av styrelsen förordnats att inneha befattning såsom extra ordinarie ingenjör i 24 lönegraden. Befattningshavaren har att under de tider av året, då arbetena med utläggning av rikskablar pågå i full utsträckning, fungera såsom självständig arbetsledare för en av de tre avdelningar å kabelkontoret, å vilka dessa arbeten bedrivs. Under övriga tider av året har han att handha de omfattande förberedelser, som erfordras för avdelningens arbeten under den nästkommande arbetssäsongen. Med hänsyn till arten och omfattningen av de arbetsuppgifter, som åvila honom, anser styrelsen, att han nu bör beredas ordinarie anställning i 24 lönegraden.

De vid *distriktsbyråerna* till uppflyttning till linjeingenjörer i A 26 föreslagna befattningshavarna äro placerade vid distriktsbyråerna i

Malmö, Stockholm och Gävle, medan den till uppflyttning till ingenjör i A 22 föreslagna befattningshavaren tjänstgör vid distriktsbyrån i Göteborg.

En extra ordinarie ingenjör i 24 lönegraden vid *distriktsbyrån i Malmö* handlägger inom distriktet förekommande ärenden rörande anläggnings- och underhållsarbetena å de automatiska telefonstationerna. Vidare åligger det honom att leda och övervaka utbildningen av för den automatiska driften inom distriktet erforderlig reparatörs- och annan personal.

En vid *distriktsbyrån i Stockholm* placerad extra ordinarie ingenjör i 24 lönegraden handlägger i huvudsak följande frågor, nämligen ärenden rörande dimensioneringen av de nya automatiska växelstationerna inom distriktet och rörande beräkningen av antalet erforderliga förbindelseledning och kopplingsorgan. Denne tjänsteman åligger därjämte att i tekniskt hänseende samordna Stockholms telefonstationer med växelstationerna inom distriktet.

Motsvarande tjänsteman vid *distriktsbyrån i Gävle* har sig ålagda följande arbetsuppgifter, nämligen landskabelutredningar, granskning av arbetsförslag samt problem sammanhängande med den pågående järnvägslektrifieringen i vad de beröra distriktets arbetsområde. I den mån han icke är upptagen av förenämnda uppgifter biträder han distriktsingenjören vid handläggningen av denne påvilande ärenden med undantag dock för frågor rörande distriktets automatiserade stationer.

Vid *distriktsbyrån i Göteborg* tjänstgör en ingenjör i A 20, vilken har till uppgift att handlägga byråns ärenden rörande arbeten i stationernas telefonnät samt angående landskablar. Han skall därjämte biträda distriktets sektionsföreståndare vid planerandet av större nätarbeten samt vid planläggningen av landskabelarbetena och dimensioneringen av dessa kablar. Med hänsyn till de krävande arbetsuppgifter, som sålunda åvila denne befattningshavare, har han av styrelsen tilldelats förordnande att tjänstgöra såsom ingenjör i 22 lönegraden. Styrelsen anser emellertid, att han bör beredas en mot arten och omfattningen av hans arbetsuppgifter svarande ordinarie tjänsteställning i A 22.

En vid *huvudverkstaden i Nynäshamn* placerad extra ordinarie ingenjör i 24 lönegraden (ordinarie i A 20) förestår närmast under förste verkstadsingenjören verkstadens materiallaboratorium. Verkstadens förmåga att såväl i kvalitativt som i ekonomiskt hänseende hävda sig i konkurrensen med den privata teletekniska industrien är i stor utsträckning beroende av att endast fullgod material användes i verkstadens produkter samt av att de tekniska framstegen på här ifrågavarande område uppmärksam och följas. Befattningshavaren bör nu uppflyttas till ordinarie verkstadsingenjör i A 26.

Å tekniska avdelningens ritkontor vid huvudverkstaden uppgöres alla detaljritningar för verkstädernas standard- och lagermateriel, varjämte å telegrafstyrelsens olika avdelningar verkställda ritningar å arbeten, som skola utföras vid verkstäderna, där undergå granskning ur tillverknings- och materielsynpunkt. Ritkontoret, som sysselsätter ingenjörer, kopister och övrig personal till ett sammanlagt antal av omkring 30, förestås för närvarande av en ingenjör i A 20. Av honom fordras ingående kännedom om nya och äldre konstruktioner inom området för verkstädernas tillverkning samt omfattande kunskaper i de tillverknings- och materialfrågor, som beröra produktionen. Han måste besitta stor teknisk kunnighet. Med hänsyn till de fordringar, som sålunda ställas på innehavaren av befattningen, måste hans nuvarande tjänsteställning anses vara alltför låg. Styrelsen anser en höjning av hans tjänst till A 22 väl motiverad.

Vid huvudverkstaden finnes en särskild avdelning, benämnd avdelningen för driftservice, som har till uppgift att för samtliga verkstäders del planera och ombesörja ändringar och reparationer av verkstädernas inredning och

maskinutrustning och som handhar modernisering och skötseln av deras transportorgan samt kraft- och värmecentraler med tillhörande ledningar. De omfattande och skiftande arbetsuppgifter, som åvila avdelningen, medföra att stora krav i fråga om tekniskt kunnande och praktisk erfarenhet å hithörande områden måste ställas på den tjänsteman, för närvarande en ingenjör i A 20, som närmast under verkstadsöveringenjören har att leda och svara för avdelningens arbete. Det åligger honom att följa den tekniska utvecklingen på de områden, som beröra avdelningens arbete, och det fordras av honom att ha blick för och förmåga att tillvarataga de möjligheter till rationalisering, som till följd av nämnda utveckling eller i övrigt kunna föreligga för verkstädernas del. I betraktande av omfattningen av de föreståndaren åliggande arbetsuppgifterna och den stora betydelse deras rätta handhavande har för verkstadsdriften samt den kompetens och erfarenhet, som med anledning härav måste fordras av föreståndaren, anser styrelsen en höjning av hans tjänst till A 22 vara synnerligen befogad.

Av de vid *ingenjörskontoren* till uppflyttning föreslagna befattningshavarna tjänstgör en å ingenjörskontoret i Luleå och två å ingenjörskontoret för Stockholms felbyrå.

Vid *ingenjörskontoret i Luleå* tjänstgör en ingenjör i A 20, vilken av styrelsen förordnats att inneha befattning såsom extra ordinarie ingenjör i 24 lönegraden. Denne har som främsta arbetsuppgifter att närmast under sektionföreståndaren svara för upprättandet av arbetsförslag, huvudsakligen beträffande stationsarbeten, att handlägga ärenden som avse anläggningar för militären och för civilförsvaret samt att handha sektionens personalärenden. Han biträder därjämte med utredningar och vid handläggningen av de löpande ärendena i övrigt å ingenjörskontoret. Med hänsyn till de göromål, som han har sig ålagda, samt till de fordringar, som ställas på honom vid fullgörandet av desamma, anser styrelsen att han nu bör beredas ordinarie anställning i 24 lönegraden.

Vid *ingenjörskontoret för Stockholms felbyrå* finnas anställda två ingenjörer i A 20. Den ena av dem har att organisera och leda samt övervaka arbetet med felavhjälpning och reparationer å samt allmänt underhåll av riks- och landskablar inom fjärde distriktet ävensom att handlägga ärenden rörande ändringsarbeten å befintliga samt skarvning och pupinisering av nya lands- och s. k. trunkkablar. Den andre handhar ledningen och övervakningen av arbetet med felavhjälpning och reparationer å samt allmänt underhåll av lokalkablar och en del äldre landskablar inom distriktet. Under hans överinseende stå vidare alla utöknings- och nybyggnadsarbeten å såväl överdragsstationen i Stockholm som å undersökningsavdelningen för distriktets landskablar. De arbetsuppgifter, som anförtratts de två ingenjörerna, äro såväl kvantitativt som kvalitativt av stor betydelse. Med hänsyn härtill samt till de stora fordringar, som ställas på dem, har styrelsen funnit sig böra tilldela dem förordnande att bestrida göromål, vilka eljest ankomma på ingenjör i 22 lönegraden. Styrelsen anser det angeläget, att befattningshavarna nu beredas ordinarie anställning i sistnämnda lönegrad.

Allmänna lönenämnden framhåller i utlåtande den 15 februari 1946, att, såvitt lönenämnden kunnat finna, omedelbara åtgärder äro påkallade för att häva den brist på kvalificerad ingenjörspersonal, som för närvarande synes råda inom telegrafverket. Belysande i detta hänseende är, att, enligt vad som under hand upplysts för lönenämnden, antalet civilingenjörer i telegrafverket nedgått med 10 sedan år 1940, samtidigt som verkets snabba tillväxt och alltmer komplicerade tekniska anordningar otvivelaktigt medfört ett

starkt ökat behov av sådan personal. Lönenämnden har därför icke velat inskränka sig till att förorda åtgärder, som kunde föranleda ett uppskov med ställningstagandet till telegrafstyrelsens förslag i dess helhet.

Lönenämnden anför därefter i huvudsak följande.

Beträffande *transmissionsavdelningens sektion för överdragsstationer* har under hand framhållits, att sektionen handhar praktiskt taget alla för överdragsstationernas färdigställande erforderliga arbeten från planeringsstadiet och till dess att stationerna äro färdiga att tagas i bruk. Sektionsföreståndaren måste därför vara en framstående fackman både inom starkströms- och teleteknik, ha goda kommersiella insikter för att tillfredsställa kunna föra förhandlingar med strömleverantörer och andra leverantörer och även vara en god arbetsledare, eftersom han icke blott utövar chefskapet för sektionens konstruktionsavdelning och transmissionsavdelningens experimentverkstad utan även handhar ledningen av monteringsarbetena på överdragsstationerna. Antalet tjänstemän å sektionen uppgår för närvarande till 36, varav 19 med ingenjörutbildning. Med beaktande av vad sålunda upplysts har lönenämnden ansett sig kunna lämna förslaget om uppflyttning av förevarande sektionsföreståndare från A 26 till A 27 utan erinran.

För *driftsbyråns rationaliseringsavdelning*, som förestås av en byrådirektör i A 28, avses enligt telegrafstyrelsens framställning i nu ifrågavarande del 2 byråingenjörer och 1 linjeingenjör i A 26. Då järnvägsstyrelsen i sitt förslag angående högre tjänster m. m. för motsvarande avdelning inom dess drifttjänstbyrå icke räknat med andra högre ingenjörbefattningar än föreståndaren i A 28 och en byråingenjör i A 26, måste lönenämnden sätta i fråga, huruvida telegrafverkets behov av kvalificerad ingenjörspersonal för rationaliseringsavdelningen kan vara så mycket större, att till föreståndarens förfogande måste ställas icke mindre än 3 ingenjörer i 26 lönegraden.

För den ingenjör å *driftsbyråns husbyggnadsavdelning*, vilken förestår sektionen för fastighetsförvaltning och allmänna ärenden, vill lönenämnden ifrågasätta, huruvida icke en placering i A 22 är tillfyllest.

Beträffande arbetsuppgifterna för den ingenjör i A 20 med förordnande såsom extra ordinarie ingenjör i Eo 24 å *driftsbyråns anläggningsavdelning*, som skulle uppflyttas till byråingenjör i A 26, har lönenämnden bland annat inhämtat, att han har att granska från distriktscheferna inkommande förslag till manuella och automatiska växelstationer med beaktande av om de innebära en rationell utbyggnad med hänsyn till stationsområdesindelningen. Härvid uppgöras även jämförande kostnadskalkyler för olika utbyggnads sätt. Han har vidare att granska de förslag till linje- och nätarbeten, som distriktscheferna framlägga. De angivna arbetsuppgifterna synas lönenämnden vara av så ansvarsfull beskaffenhet, att lönenämnden finner den föreslagna uppflyttningen av befattningshavaren i fråga till byråingenjör i A 26 motiverad.

Med anledning av telegrafstyrelsens förslag om uppflyttning från A 20 till A 22 av den ingenjör å *förrådsbyråns tekniska avdelning*, som har hand om redigeringen av telegrafverkets materielkatalog, vill lönenämnden erinra, att lönenämnden i utlåtande den 22 januari 1946 angående vissa ändringar i fråga om antal och löneställning beträffande ordinarie befattningar vid statens vattenfallsverk uttalat sig för en placering i A 20 såsom byråassistent av den befattningshavare, som i egenskap av föreståndare för förrådskontorets trycksaksavdelning bland annat har att redigera och ombesörja tryckning av vattenfallsstyrelsens katalog över redskap och standardiserad förrådsmateriel samt att fortlöpande komplettera och modernisera

nämnda katalog. Med hänsyn härtill synes det lönenämnden tveksamt, om ifrågavarande befattningshavare å telegrafstyrelsens förrädsbyrå nu bör uppflyttas i högre lönegrad. Då det emellertid torde vara av särskild betydelse, att å en befattning av här förevarande slag kunna bibehålla en befattningshavare med erfarenhet från olika delar av telegrafverkets verksamhet, vill lönenämnden icke motsätta sig den föreslagna uppflyttningen av denne befattningshavare till A 22.

För en ordinarie ingenjör i A 20 med förordnande såsom extra ordinarie ingenjör i Eo 24 å *kabelkontoret* har styrelsen begärt en linjeingenjörbefattning i A 26. Denne befattningshavare har enligt vad som under hand upplysts från telegrafstyrelsen i huvudsak samma arbetsuppgifter som den ingenjör i A 22 — likaledes med förordnande som extra ordinarie ingenjör i Eo 24 — för vilken styrelsen hemställt om en ingenjörbefattning i A 24. Ifrågavarande befattningshavare förestå var sin kabellägningsavdelning. En tredje sådan avdelning förestås av en linjeingenjör å övergångsstat.

Lönenämnden, som i och för sig icke har något att erinra mot att linjeingenjörbefattningar i A 26 avses för föreståndarna för kabellägningsavdelningarna, finner det med hänsyn härtill principiellt otillfredsställande, att för en sådan avdelning skulle inrättas en ingenjörbefattning i 24 lönegraden. Enligt vad lönenämnden under hand inhämtat, kan det emellertid för närvarande icke överblickas, i vad mån det i framtiden blir erforderligt med 3 kabellägningsavdelningar. Försiktigheten har därför ansetts bjuda att en av ifrågavarande föreståndare — vilken hittills icke tagits i anspråk såsom ledare för kabellägningsarbeten i samma utsträckning som den, vilken föreslagits placeras i A 26 — tills vidare icke placeras högre än i 24 lönegraden. Denna placering skulle bättre motsvara de arbetsuppgifter, som förut regelmässigt åvilat ifrågavarande befattningshavare. Med hänsyn till sålunda föreliggande särskilda omständigheter vill lönenämnden icke motsätta sig telegrafstyrelsens förslag i här ifrågavarande delar.

I övrigt ha telegrafstyrelsens ifrågavarande förslag icke givit lönenämnden anledning till särskilt uttalande.

De förslag från telegrafstyrelsens sida, för vilka jag här redogjort, gälla uppflyttning av ett betydande antal ingenjörstjänster. Det torde med hänsyn härtill icke vara ägnat att förvåna, om jag vid ett första påseende funnit tveksamt, huruvida uppflyttningar i den omfattning, som föreslagits, böra vidtagas medan utredning rörande en allmän lönereglering pågår. Jag har emellertid vid en mera ingående prövning av de föreliggande förslagen låtit denna tveksamhet falla. Avgörande härvid har i första hand varit den tekniskt betonade moderniserings- och rationaliseringsprocess, som pågått och alltjämt pågår inom telegrafverket och som omfattar samtliga dess rörelsegrenar. Det är tydligt, att denna omdaningsprocess måste leda till en kvalificering av åtskilliga tekniska tjänster med därav följande förändringar av arbetsuppgifterna. Att detta i sin tur bör återverka på befattningarnas lönegrads-placering har jag redan inledningsvis berört.

Förändringarna av telegrafverkets tekniska rörelsegrenar ha emellertid lett till att ännu ett spörsmål trängt fram i förgrunden. Jag syftar härvid på rekryteringsfrågan. För verksledningen är det uppenbarligen en angelägenhet av stor vikt att tillse, att verket har tillgång till befattningshavare, som äro

*Departements-
chefen.*

kompetenta att övertaga de befattningar, som av olika anledningar bli vakanta. Det ligger i sakens natur, att rekryteringen försvåras, om icke lönesättningen framför allt beträffande de kvalificerade befattningarna är sådan, att den svarar mot arbetsuppgifternas art och omfattning. Erfarenheterna ha visat, att även av denna anledning en justering av lönesättningen beträffande vissa befattningar vid telegrafverket är påkallad.

Jag anser mig alltså böra tillstyrka telegrafstyrelsens förevarande förslag. Jag vill tillägga, att de föreslagna uppflyttningarna icke leda till en förmånligare befordringsgång för därav berörda befattningshavare än den som beträffande liknande befattningar vid verket rådde före det senaste världskriget. Såsom exempel må nämnas, att den genomsnittliga tjänstetiden för befordran till ingenjörstjänst i 26 lönegraden under femårsperioden 1935—1939 var lägre än den som vid bifall till styrelsens förslag uppnås.

Vad i ärendet förekommit föranleder särskilt uttalande från min sida endast i vad avser den till uppflyttning till A 24 föreslagna ingenjören i A 20 å driftsbyråns husbyggnadsavdelning. Lönenämnden har beträffande denne befattningshavare ifrågasatt, huruvida icke en placering i A 22 vore tillfyllest. Bortsett från att befattningshavaren redan är extra ordinarie i 24 lönegraden, finner jag de med befattningen förenade arbetsuppgifterna icke skäpligen böra föranleda lägre placering än i A 24.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit torde å Kungl. Maj:t få ankomma att meddela beslut om minskning av antalet ingenjörer i A 20 med 30 och antalet kontrollörer i A 20 med 1.

Uppflyttning av 5 ingenjörer från A 20 till linjeingenjörer i A 26. Telegrafstyrelsen har föreslagit uppflyttning av 11 ingenjörer i A 20 (Eo 24) å sektionernas ingenjörskontor till linjeingenjörer i A 26.

Till stöd för ifrågavarande förslag har *telegrafstyrelsen* anfört följande.

De elva vid ingenjörskontor placerade befattningshavarna äro sektionsföreståndarnas ställföreträdare och närmaste män. Sektionernas utveckling ävensom det förhållandet att sektionsföreståndarens tid till stor del toges i anspråk för tjänsteresor inom sektionen har nödvändiggjort överflyttning för självständig handläggning genom de biträdande ingenjörernas försorg av en betydande del av föreståndarens arbetsuppgifter. Berörda tjänstemän måste vara fullt insatta i alla de å tjänstestället förekommande göromålen.

Allmänna lönenämnden anför i huvudsak följande.

Enligt vad lönenämnden inhämtat, tjänstgjorde intill den 1 januari 1945 regelmässigt ordinarie ingenjörer i A 20 såsom närmaste män och ställföreträdare till sektionsföreståndarna. Från och med nämnda dag erhöilo emellertid ett stort antal av dessa ingenjörer förordnande såsom extra ordinarie ingenjör i Eo 24. Den 1 januari 1946 uppgick antalet dylika ingenjörer till 16. I övriga sektioner utgjordes vid sistnämnda tidpunkt föreståndarnas närmaste män av 1 ingenjör i Eo 17, 3 ingenjörer i A 20, 3 ingenjörer i Eo 22, 1 ingenjör i A 20 med förordnande att fullgöra göromål, som eljest ankomma på ingenjör i 26 lönegraden, och 4 linjeingenjörer. De fyra sistnämnda voro

placerade vid Stockholms och Göteborgs stadssektioner och sektionerna för samma städers stationer. Av ifrågavarande 28 befattningshavare äro för närvarande 23 civilingenjörer.

Enligt vad telegrafstyrelsen under hand upplyst, har arbetsbördan för sektionsföreståndarna (förste sektionsingenjörer i A 27 eller sektionsingenjörer i A 26) numera erhållit sådan omfattning, att de i stor utsträckning måst å sina närmaste män överlåta att självständigt handhava vissa inom sektionen förekommande arbeten. Inom en del sektioner har detta skett i så stor utsträckning, att de föreliggande arbetsuppgifterna kunna sägas vara uppdelade å sektionsföreståndaren och hans närmaste man, vilka var för sig svara för sitt arbetsområde. Sektionsföreståndaren bibehåller dock så till vida ledningen av sektionens arbete, att han i erforderlig mån avgör vilka uppgifter, som skola handhavas av medhjälparen. Formellt åvilas även ansvaret för samtliga inom sektionen utförda arbeten alltjämt sektionsföreståndaren. Telegrafstyrelsen har emellertid ansett arbetsuppgifterna för sektionsföreståndarna och deras närmaste män kvalitativt vara så likartade, att den funnit sig böra framlägga förevarande förslag, vilket — om det genomföres — leder till att i vissa sektioner såväl sektionsföreståndaren som hans närmaste man kommer att tillhöra 26 lönegraden.

Det måste enligt lönenämndens mening möta betänkligheter att, då arbetet med en allmän lönerevision pågår, genomföra förevarande uppflyttning av vissa ingenjörer å sektionerna till linjeingenjörer i A 26, vilken löneställning hittills endast tillämpats å sektionsföreståndarnas närmaste män i Stockholms och Göteborgs stadssektioner och sektionerna för samma städers stationer. Det vill därför synas lönenämnden, som om här ifrågavarande spörsmål rätteligen borde upptagas till prövning i samband med den allmänna lönerevisionen. Häremot talar dock angelägenheten av att vidtaga erforderliga åtgärder till förhindrande av att i telegrafverket antalet ingenjörer med civilingenjörsexamen eller andra däremot svarande högre kvalifikationer ytterligare minskas. Med hänsyn härtill och till vad som upplysts angående de förändringar, som ägt rum i nu ifrågavarande ingenjörers arbetsuppgifter, har lönenämnden ansett sig böra taga deras löneställning under omprövning. Härvid har lönenämnden funnit, att en placering i 26 lönegraden torde vara motiverad för de ingenjörer, vilka tjänstgöra i sektioner, där den ovan omförmälda arbetsfördelningen mellan sektionsingenjören och hans närmaste man är helt genomförd, så att de praktiskt taget omhänderhava var sitt arbetsområde. Huruvida så är förhållandet beträffande samtliga de ingenjörer, för vilka telegrafstyrelsen föreslagit en inplacering i 26 lönegraden, undandraget sig lönenämndens bedömande.

Liksom allmänna lönenämnden hyser jag betänkligheter mot att i så betydande omfattning som telegrafstyrelsen föreslagit verkställa lönegradsuppflyttning av sektionsingenjörernas närmaste män. En dylik uppflyttning synes mig åtminstone för närvarande böra ske endast i de fall, då behovet därav är synnerligen trängande. Ehuru jag saknar utgångspunkter för ett sådant bedömande anser jag mig i avvaktan på vidare erfarenhet icke böra tillstyrka uppflyttning av mer än 5 av ifrågavarande befattningshavare.

Vid bifall härtill torde å Kungl. Maj:t få ankomma att meddela beslut om minskning av antalet ingenjörer i A 20 med 5.

*Departements-
chefen.*

Inrättande av 1 förste byråsekreterarbefattning i A 26 å kanslibyråns juridiska avdelning, 1 förste byråsekreterarbefattning i A 24 å kanslibyråns allmänna avdelning samt 1 byråsekreterarbefattning i A 21 å ekonomibyråns utrikesavdelning. Till stöd för ifrågavarande förslag har *telegrafstyrelsen* anfört följande.

Å *kanslibyråns juridiska avdelning* tjänstgör en förste byråsekreterare i A 24 å övergångsstat. Denne överflyttades i samband med telegrafverkets omorganisation år 1941 till nämnda byrå från förutvarande linjebyrån, där han sedan den 1 april 1935 innehade befattning som sekreterare i 24 lönegraden. Samtidigt överfördes till kanslibyrån de arbetsuppgifter av juridiskt-administrativ natur, som tidigare åvilade honom å linjebyrån. Befattningshavaren har till huvudsaklig uppgift att handlägga ärenden angående de numera i allt större omfattning förekommande förvärven av fastigheter för telegrafverkets drift, att medverka vid upprättandet av kontrakt och i vissa fall efter särskilt uppdrag av styrelsen föra underhandlingar med vederbörande säljare ävensom att handhava den rättsliga vården av verkets fastigheter. Häri inbegripes bland annat till följd av telegrafverkets ökade fastighetsförvärv ett allt större antal stadsplaneärenden, vilka i telegrafverkets intresse ofta kräva förhandlingar å platsen med vederbörande myndigheter och markägare. Vidare har han att handlägga samtliga vid telegrafverket förekommande expropriationsmål samt mål inför vattendomstol beträffande verkets sjökablar. Även må nämnas de juridiska spörsmål av olika slag, som föranledas av förläggningen av de stora rikskablarna. I övrigt har han att i mån av tid biträda med handläggning av de juridiska ärenden, som för sådant ändamål överlämnas till honom.

För utförande av nu nämnda göromål, vilka i stort sett handläggas självständigt, måste med nödvändighet förutsättas, att befattningens innehavare har sådan utbildning, som medför behörighet till domarbefattning.

Då de befattningshavaren åliggande arbetsuppgifterna helt taga hans arbetskraft i anspråk, och då desamma under senare år blivit alltmer omfattande och mera kvalificerade, finner styrelsen angeläget, att befattningshavaren nu återuppföres å ordinarie stat och samtidigt gives en tjänsteställning, som bättre än den nuvarande svarar mot hans krävande och ansvarsfulla arbete och de för befattningen erforderliga kvalifikationerna.

Kanslibyråns allmänna avdelning förestås av en förste byråsekreterare i A 26. Såsom dennes närmaste man och ställföreträdare tjänstgör en byråsekreterare i A 21.

Den allmänna ökningen av telegrafverkets rörelse under de senare åren, speciellt den därmed sammanhängande ökningen av telegrafverkets personal, har medfört en stegring av arbetsuppgifterna även å kanslibyråns allmänna avdelning, kvantitativt såväl som kvalitativt. Handläggningen av de allmänna personal- och avlöningsärendena samt författningsärenden kräver alltmer tid. Härtill bidrar i väsentlig mån de numera allt oftare förekommande ändringarna av författningar, som beröra personal- och avlöningsförhållanden, samt tillkomsten av nya sådana författningar jämte utredningar i samband härmed. Antalet ärenden, som av styrelsens övriga byråer underställas kanslibyrån och vilka så gott som undantagslöst beröra allmänna avdelningen, utvisar även en fortgående stark ökning.

Under angivna förhållanden har en betydande del av avdelningsföreståndarens arbetsuppgifter undan för undan måst överflyttas på dennes närmaste medhjälpare. Avdelningens mera kvalificerade göromål ha emellertid nu nått en sådan omfattning, att en utökning av de härför avsedda arbetskrafterna är oundgängligen nödvändig. Behov föreligger därför av ytter-

ligare en kvalificerad tjänsteman å avdelningen. Med hänsyn till arten av de arbetsuppgifter, som äro avsedda att påläggas ifrågavarande tjänsteman, bör för denne icke ifrågakomma lägre tjänsteställning än såsom förste byråsekreterare i A 24.

Beträffande befattningen å ekonomibyråns utrikesavdelning må erinras, att telegrafverket den 1 december 1924 öppnade en direkt radiotelegrafförbindelse med New York. Det var därvid för verket en ekonomisk angelägenhet av vikt, att telegramtrafiken till och från Amerika i största möjliga utsträckning befordrades över denna förbindelse. På grund av att transitoställningarna till mellanliggande telegrafförvaltningar bortfalla vid befordran direkt per radio, är nämligen den behållna inkomsten av dylika telegram väsentligt större än av telegram, som befordras per kabel över ett eller flera transitoland; i vissa fall kan merinkomsten för den radiobefordrade transatlantiska telegramtrafiken uppgå till över 1 krona per taxerat telegramord. Med hänsyn härtill samt för att åstadkomma en motvikt till den intensiva propaganda, som bedrevs av flera utländska telegrafbolag för trafikens bibehållande över de gamla kabelviorna, såg sig styrelsen förelåten att genom reklam- och upplysningsverksamhet söka förmå telegramkorrespondenterna i landet att dels själva använda den direkta radiovian, dels förmå sina transatlantiska affärsförbindelser att ävenledes utnyttja densamma. Styrelsen uppdrog därför åt en av telegrafassistenterna å styrelsens revisionsavdelning att jämsides med sitt arbete å avdelningen övervaka den amerikanska telegramtrafiken i nu berört hänseende samt att genom personliga hänvändelser till telegramkorrespondenterna över hela landet tillvarata och bevaka telegrafverkets intressen på området i fråga. Nämnda tjänsteman, vilken år 1936 befordrats till förste telegrafassistent i A 17 å revisionsavdelningen, har på grund av telegramtrafikens ökning samt tillkomsten år 1942 av direkta radiotelegrafförbindelser jämväl med Buenos Aires och Rio de Janeiro måst ägna allt större del av sin arbetstid åt här ifrågavarande göromål och har under de senaste åren helt lösgjorts från sitt arbete å revisionsavdelningen för att uteslutande ägna sig åt propagandaverksamheten. Det ifrågavarande reklamarbetet, som ställer stora krav på omdöme och förhandlingsförmåga samt förutsätter ingående kännedom om den internationella verksamheten på telegrafområdet och förefintligen telegramvior, speciellt de nord- och sydamerikanska radio- och kabelbolagens olika förbindelser såväl till Europa som mellan och inom Nord-, Central- och Sydamerika jämte Västindien, tenderar att öka i omfattning och tager helt sin man i anspråk. Styrelsen anser därför, att det för ifrågavarande arbete nu bör inrättas en särskild befattning, placerad å ekonomibyråns utrikesavdelning. Med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning anser styrelsen, att innehavaren av befattningen bör som byråsekreterare placeras i A 21.

Styrelsens förevarande förslag ha icke givit *allmänna lönenämnden* anledning till särskilt uttalande.

De skäl, telegrafstyrelsen anfört till stöd för ifrågavarande förslag, synas mig övertygande. Jag tillstyrker alltså, att 1 förste byråsekreterarbefattning i A 26, 1 förste byråsekreterarbefattning i A 24 och 1 byråsekreterarbefattning i A 21 inrättas. *Departements-
chefen.*

Uppflyttning av 1 kontrollör å radiobyrån från A 20 till förste kontrollör i A 22. Befattningshavaren förestår byråns licensavdelning.

Till stöd för den föreslagna uppflyttningen anför *telegrafstyrelsen* följande.

Befattningshavaren i fråga har att leda och svara för arbetet å avdelningen. Det åligger honom därjämte att uppgöra förslag till ändrade licensbestämmelser, att utarbета instruktioner och blanketter, verkställa utredningar, föra statistik av olika slag, övervaka tryckning och distribuering därav samt uppgöra ekonomiska sammanställningar. På honom ankommer att planlägga, dirigera och inspektera arbetet med licenskontrollen i hela landet, att anställa vid densamma sysselsatt personal och att övervaka handhavandet av de för kontrollen använda bilarna. Licenskontrollen kräver en synnerligen noggrann planering och övervakning. Han skall därjämte — sedan de nuvarande licensbestämmelserna trädde i kraft den 1 oktober 1943 — handlägga alla ärenden i samband med domstolsutslag rörande olovligt innehav av radiomottagningsapparat och skall till polismyndigheter och domstolar, om så påfordras, lämna besked rörande tolkning och tillämpning av licensbestämmelserna. Antalet ärenden i samband med domstolsutslag utgjorde 1 666 för tiden $\frac{1}{10}$ 1943— $\frac{30}{9}$ 1944 och 2 005 för tiden $\frac{1}{10}$ 1944— $\frac{30}{9}$ 1945. Det till avdelningen hörande licensregistret omfattar för närvarande cirka 280 000 licensinnehavare. Den personal, som är direkt underställd ifrågavarande befattningshavare, uppgår för närvarande till 19 ständigt tjänstgörande, varjämte tillkommer ett antal extraanställda under vissa delar av året. Licensantalet för hela riket, som den 1 januari 1935 utgjorde cirka 733 000 och den 1 januari 1940 var 1 358 000, beräknas vid årsskiftet 1945/46 överstiga 1 800 000.

Ifrågavarande befattningshavare åligger även att lämna telegrafverkets stationsföreståndare upplysningar och råd rörande handhavandet av licensregistren på stationerna och ordnandet av licensarbetet på desamma och har att handlägga avdelningens omfattande skriftväxling med allmänheten i licensfrågor.

När den under kriget nedlagda amatörradioverksamheten åter kommer i gång, är avsikten att arbetet med hithörande frågor till stor del skall förläggas till licensavdelningen.

Med hänsyn till det allt mer omfattande och betydelsefulla arbete, som åvilar föreståndaren för licensavdelningen, och de stora fordringar, som måste ställas på hans förmåga att sköta detta arbete, finner styrelsen, att hans lönegradsplacering är för låg.

Allmänna lönenämnden anser, att med prövning av frågan om förbättrad löneställning för befattningshavaren bör anstå, till dess överblick kan vinnas rörande de arbetsuppgifter, som ett återupptagande av amatörradioverksamheten kan medföra för honom.

*Departements-
chefen.*

Av den av telegrafstyrelsen lämnade redogörelsen framgår enligt mitt förmenande, att de arbetsuppgifter, som åvila föreståndaren för radiobyråns licensavdelning, till såväl art som omfattning motivera en uppflyttning av befattningen till 22 lönegraden. Särskilt gäller detta, sedan enligt medgivande av Kungl. Maj:t amatörradioverksamheten nyligen åter kommit i gång. Under åberopande härav anser jag mig böra tillstyrka styrelsens förslag. Vid bifall härtill bör å Kungl. Maj:t ankomma att meddela beslut om härav betingad minskning av antalet kontrollörsbefattningar i A 20.

Omklassificering av vissa trafikanstalter. I skrivelse den 3 november 1945 har telegrafstyrelsen framlagt förslag till provisorisk omklassificering av vissa trafikanstalter. Förslaget går ut på följande ändringar.

Till *klass 1 A* (A 26) skulle från *klass 1 B* (A 24) uppflyttas centralstationerna i Jönköping, Karlstad, Västerås, Kalmar, Skellefteå och Umeå. Till *klass 1 B* skulle från *klass 2* (A 22) uppflyttas centralstationerna i Arvika, Norrtälje, Ludvika och Uddevalla. Därjämte skulle till *klass 2* från *klass 3* (A 20) uppflyttas centralstationerna i Trollhättan, Vara och Karlskoga.

Allmänna lönenämnden har tillstyrkt styrelsens förslag utom i vad avser uppflyttning av centralstationerna i Skellefteå och Umeå. Med hänsyn härtill anser jag mig böra närmare redogöra för vad i avseende på nämnda stationer förekommit. I övrigt hänvisar jag till handlingarna i ärendet.

Telegrafstyrelsen anför till stöd för förslaget om uppflyttning av centralstationerna i Skellefteå och Umeå från *klass 1 B* till *klass 1 A* följande.

Nämnda stationer ha uppnått en sådan storlek, att en höjning i *klass* är starkt motiverad. Poängtalen för dessa båda stationer utgjorde år 1935 819 respektive 774 samt ha därefter stigit till 1 738 respektive 1 700, vilket innebär en ökning med 112 respektive 120 %. Det är att förutse, att dessa stationers utveckling skall, liksom övriga norrlandsstationers, också i framtiden fortgå i snabb takt.

Allmänna lönenämnden anför i utlåtande den 18 december 1945, att med uppflyttning av centralstationerna i Skellefteå och Umeå bör anstå. *Reservation* har häremot avgivits av det innehåll, som angivits vid behandlingen av motsvarande förslag beträffande postverket.

I fråga om den principiella utgångspunkt, från vilken förslagen till provisorisk omklassificering av trafikanstalterna enligt min mening böra bedömas, får jag hänvisa till vad jag anför vid behandlingen av generalpoststyrelsens förslag till provisoriska omklassificeringar.

Beträffande centralstationerna i Skellefteå och Umeå har allmänna lönenämnden icke närmare utvecklat, varför dessa trafikanstalter icke nu böra uppflyttas i *klass*. Enligt min mening talar den förändring av rörelsen, som kan utläsas av poängtalens stegring, för att en uppflyttning bör ske. Jag vill framhålla, att poängtalen för dessa stationer överstiga lägsta poängtalet för stationer av *klass 1 A* (981) med 757 respektive 719 poäng. Jag anser mig alltså böra tillstyrka telegrafstyrelsens förslag oförändrat.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör antalet telegrafkommissarier av *klass 1 A* i A 26 ökas med 6, antalet telegrafkommissarier av *klass 1 B* i A 24 minskas med 2 och antalet telegrafkommissarier av *klass 2* i A 22 minskas med 1. Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att meddela beslut om minskning av antalet telegrafkommissarier av *klass 3* i A 20 med 3.

Införande av linjemästare i A 18, radiokommissarie i A 18 och A 16 samt förste kansliskrivare i A 12. Uteslutning av linjemästare i A 17 och radiokommissarie i A 15. Till stöd för ifrågavarande förslag anför *telegrafstyrelsen* följande.

Departements-
chefen.

Sektionsföreståndarna ha till sin hjälp *linjemästare*, vilka envar inom sitt bestämda område (linjemästareområde) ha att svara för den direkta arbetsledningen. Inför vederbörande sektionsföreståndare äro linjemästarna ansvariga för att arbetena utföras på ett ekonomiskt och tekniskt riktigt sätt, att de bedrivs med tillbörlig skyndsamhet och ordning samt att i övrigt vid arbetenas utförande telegrafverkets intressen tillvaratagas på bästa möjliga sätt. Linjemästarna intaga en viktig förtroendeställning mellan arbetarpersonalen och telegrafverket såsom arbetsgivare.

Frågan om linjemästarnas lönegradsplacering har för några år sedan varit föremål för Kungl. Maj:ts och riksdagens prövning. Sedan i augusti 1938 tillkallats sakkunniga för att inom finansdepartementet biträda med omprövning av lönegradsplaceringen för befattningshavare vid statens affärsdrivande verk, hemställde styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 22 oktober 1938, att befattningen linjemästare måtte uppflyttas från 16 till 17 lönegraden. Styrelsen anförde i sammanhanget, att ifrågavarande befattningar i allmänhet vore slutposter. För befordran till dessa krävdes som regel en genom mångårigt arbete dokumenterad praktisk-teknisk duglighet och arbetsledarförmåga. Det ansvar, som åvilade dessa befattningshavare, vore även tämligen vittgående, och deras insatser vore för telegrafverket av stor ekonomisk betydelse. När därtill såsom följd av den allmänna utvecklingen deras arbete kvantitativt ökats och i kvalitativt hänseende blivit svårare att bemästra, hade det ansetts rimligt, att de heredes förbättrad tjänsteställning.

De sakkunniga förklarade, att fog syntes förefinnas för en differentiering, varför möjlighet borde beredas att placera de med de mest kvalificerade arbetsuppgifterna sysselsätta linjemästarna i 17 lönegraden. De sakkunniga tillstyrkte därför, att befattningen linjemästare upptoges jämväl i nämnda lönegrad. Detta förslag vann statsmakternas bifall, och befattningen i fråga infördes sålunda jämväl i 17 lönegraden, räknat från och med den 1 juli 1942. För närvarande finnas 12 linjemästare i A 17.

Vad styrelsen år 1938 anförde i fråga om den ekonomiska betydelsen för telegrafverket av linjemästarnas insatser samt angående vikten även i övriga hänseenden av deras arbetsuppgifter och det därmed förenade ansvaret har under de därefter förflutna åren än mer vunnit i styrka. Sedan dess ha genom den allmänna utvecklingen av telegrafverkets rörelse samt genom den tekniska omdaning, som ägt rum och alltfört pågår inom telegrafverkets verksamhetsområde, kraven på de linjemästare, som sysselsättas med de mest kvalificerade göromålen, ytterligare skärpts och detta i sådan grad, att deras tjänsteställning icke längre kan anses på skäligt sätt motsvara omfattningen och arten av deras göromål. De i 17 lönegraden placerade linjemästarna äro sålunda enligt styrelsens mening i för låg tjänsteställning. Det må i detta sammanhang nämnas, att vissa med ifrågavarande befattningar jämförbara tjänster å andra håll i statsförvaltningen äro hänförda till A 18.

Styrelsen finner starka skäl tala för att de nu avsedda linjemästarebefattningarna uppflyttas i lönegrad, och föreslår i sådant syfte, att i tjänsteförteckningen för telegrafverket införas befattningen linjemästare i A 18 och att samtidigt befattningen linjemästare i A 17 utgår ur förteckningen. Vid bifall till detta förslag har styrelsen för avsikt att i särskild framställning till Kungl. Maj:t föreslå inplacering i A 18 jämväl av ett antal nuvarande linjemästare i A 16, vilka äro sysselsatta med så kvalificerade och omfattande arbetsuppgifter, att en höjning av befattningarna till sistnämnda lönegrad är starkt påkallad, varjämte styrelsen kommer att föreslå inrättande av ett antal nya linjemästare i A 18, varav behov nu föreligger.

Med den utveckling trafiken nu tagit vid de radiostationer, som förestås

av *radiokommissarie* i A 15, varmed följt ökade och betydligt mera ansvarsfulla arbetsuppgifter för föreståndarna, anser styrelsen dessa föreståndares tjänsteställning för låg. Tidigare ha vissa av ifrågavarande stationer föreståtts av radiokommissarier i A 22 och i ett fall av en ingenjör med högskoleutbildning. Att befattningarna såsom föreståndare för dessa stationer anses böra sänkas i lönegrad har berott därpå, att trafikens dåvarande omfattning icke motiverade befattningarnas bibehållande i den högre lönegraden. Så mycket angelägnare synes det styrelsen vara att nu, när på grund av den allmänt ökade radiotrafiken förhållandena radikalt ändrats och införandet av tekniskt mera komplicerade anordningar gjort föreståndarbefattningarna betydligt mera svårskötta och ansvarsfulla, åstadkomma en rättvis reglering av vederbörandes lönegradsplacering.

Alltefter den betydelse här ifrågavarande stationer ha samt arten och omfattningen av det arbete, som påvilar vederbörande föreståndare, anser styrelsen, att en uppflyttning av föreståndarbefattningarna till A 18 respektive A 16 bör ske. Någon ändring av benämningen synes därvid icke påkallad.

Styrelsen föreslår därför, att i tjänsteförteckningen för telegrafverket införas befattningen radiokommissarie i A 18 respektive A 16 och att befattningen samtidigt utgår i A 15. Förslag angående antalet radiokommissariebefattningar i de sålunda föreslagna nya lönegraderna kommer styrelsen senare att framlägga i särskild skrivelse till Kungl. Maj:t.

Vid telegrafverket finnes ett antal *kansliskrivare* (A 11), vilka utföra ett mera kvalificerat arbete än som i allmänhet åligger tjänsteman i dylik befattning. Den närmaste befodringsmöjligheten för ifrågavarande tjänstemän utgör för närvarande befattningen kontorsskrivare (A 15). En befodran av dem till sistnämnda befattning finner styrelsen emellertid icke befogad, då det arbete de ha att utföra, ehuru mera kvalificerat än kansliskrivares, dock icke når upp till det som normalt ankommer på innehavare av kontorsskrivarbefattning.

För beredande av skälig befodran av här omhandlade befattningshavare föreligger därför vid telegrafverket behov av lämplig kontorsbefattning mellan 11 och 15 lönegraderna. Detta behov finner styrelsen bäst kunna tillgodoses genom att i tjänsteförteckningen för telegrafverket i A 12 införas befattningen förste kansliskrivare. Styrelsen vill erinra om att dylik befattning sedan lång tid tillbaka finnes vid statens järnvägar och statens vattenfallsverk. En placering av tjänstemännen i fråga i sistnämnda lönegrad skulle enligt styrelsens mening väl motsvara betydenheten av det arbete, som är ålagt vederbörande. Genom införande av förste kansliskrivarbefattning skulle härjämte åstadkommas en motsvarighet inom kontorsområdet till de vid telegrafverket i 12 lönegraden nu befintliga befattningarna förste kassör, förste telegrafexpeditör och förste vaktföreståndare.

Styrelsen föreslår alltså, att i tjänsteförteckningen för telegrafverket införas befattningen förste kansliskrivare i A 12. Under förutsättning av bifall till detta förslag torde styrelsen framdeles få till Kungl. Maj:t inkomma med särskild framställning rörande det erforderliga antalet dylika tjänster.

Allmänna lönenämnden anför bland annat följande.

Lönenämnden finner styrelsens förslag om införande av linjemästare i A 18 och utslutningen av befattningen i A 17 i och för sig icke giva anledning till erinran. Vad styrelsen anfört angående det framtida utnyttjandet av 18 lönegraden för linjemästare föranleder lönenämnden att framhålla, att 16 lönegraden dock alltjämt bör bibehållas såsom normallönegrad. Erinras må, att av överbanmästarbefattningarna vid statens järnvägar 6 tillhöra A 18 och 44 A 16.

Förslaget att radiokommissariebefattningen i A 15 i telegrafverkets tjänsteförteckning skall utbytas mot radiokommissariebefattningar i A 16 och A 18, föranleder icke någon erinran från lönenämndens sida.

Icke heller har lönenämnden något att invända mot att i telegrafverkets tjänsteförteckning införes befattningen förste kansliskrivare i A 12.

Departements-
chefen.

Vad telegrafstyrelsen föreslagit föranleder ej heller från min sida någon erinran. Jag vill endast i anslutning till allmänna lönenämndens uttalande framhålla, att 16 lönegraden alltjämt bör vara normalgrad för telegrafverkets linjemästare. Antalet befattningar i de nya tjänstegraderna torde sedermera efter förslag av styrelsen få fastställas av Kungl. Maj:t.

Övriga av departementschefen tillstyrkta förslag. Telegrafstyrelsen har vidare föreslagit uppflyttning av *dels 1* förste byråsekreterare å tekniska byråns allmänna avdelning från A 24 till A 26, *dels 1* överkontrollör å samma byrås stationsavdelning från A 24 till trafikinspektör i A 26, *dels 1* förste telegrafassistent å driftsbyråns rationaliseringsavdelning från A 17 (Eo 24) till förste byråsekreterare i A 24, *dels 1* kontrollör å radiobyråns fartygsstationsavdelning från A 20 till överkontrollör i A 24, *dels 1* bokhållare å ekonomibyråns ekonomiavdelning från A 17 till byråsekreterare i A 21, *dels 1* kontrollör å förrådsbyråns katalogredaktion från A 20 till byråsekreterare i A 21, *dels 1* radiokommissarie vid Stockholms telegrafstation från A 22 till överkontrollör i A 24, *dels 1* förste kontrollör vid Göteborgs telefonstation från A 22 till överkontrollör i A 24, *dels 1* kontrollör vid centrala rundradioförstärkarstationen i Stockholm från A 20 till förste kontrollör i A 22, *dels 1* kontrollör vid Stockholms telefonstation från A 20 till förste kontrollör i A 22, *dels 1* kontrollör vid Malmö telefonstation från A 20 till förste kontrollör i A 22, *dels ock 1* kontrollör vid Uppsala station från A 20 till förste kontrollör i A 22.

Till stöd för de föreslagna uppflyttningarna har *telegrafstyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Såsom föreståndare för *tekniska byråns allmänna avdelning* tjänstgör en förste byråsekreterare i A 24 med förordnande såsom förste byråsekreterare i A 26. Denne har närmast till uppgift att svara för byrån åvilande göromål av mera administrativ natur, såsom uppsättande av expeditioner i å byrån behandlade och avgjorda ärenden, uppgörande av förslag till avtal rörande de av byrån verkställda upphandlingarna av telefon- och telegrafteknisk utrustning samt kraftutrustning m. m. för olika anläggningar, utförande av vissa ekonomiska utredningar i samband med planläggningen av de arbeten, som skola utföras under tekniska byråns överinseende, utfärdande av arbetsorder till distrikten å dylika arbeten, skriftväxling med myndigheter och institutioner i skiftande frågor, uppgörande av avtal med tjänstemän angående nyttjanderätt för telegrafverket till av dem gjorda uppfinningar samt behandling av frågor rörande den till byrån hörande personalen, vilkens antal numera överstiger 300. Härtill kommer under normala förhållanden skriftväxling med utländska förvaltningar och institutioner i telegraf- och telefontekniska angelägenheter.

Förslag om befattningens uppflyttning till A 26 framfördes i fjol och tillstyrktes av allmänna lönenämnden men föranledde icke någon åtgärd.

Såsom ansvarig för förekommande arbetsuppgifter av trafikteknisk art i samband med planering för nya telefonstationer och telefonnätets automatisering tjänstgör å *tekniska byråns stationsavdelning* en trafiktjänsteman i överkontrollörs tjänsteställning (A 24).

Redan vid sitt förslag om inrättande av denna tjänst framhöll styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 31 augusti 1934, att de arbetsuppgifter, som skulle komma att åvila innehavaren av tjänsten, vore så ansvarsfulla och omfattande, att de redan då bort påkalla tjänstens placering i 26 lönegraden men att styrelsen tills vidare velat inskränka sin hemställan till att avse en överkontrollörstjänst. Krav på höjning av tjänsten till trafikinspektörs grad (A 26) har därefter vid olika tillfällen framförts utan att föranleda någon åtgärd.

Den kraftiga ökning av styrelsens arbetsuppgifter — icke minst i vad angår planering för nya och utbyggnad av äldre telefonstationer samt för automatisering av landsbygdens telefonnät — som uppkommit genom de senaste årens rekordartade abonnenttillströmning och de skärpta kraven på förbättrade telekommunikationer, har emellertid i påfallande grad ökat omfånget och betydelsen av de med här ifrågavarande tjänst förenade göromålen och därmed också i motsvarande grad kraven på tjänstens innehavare. Av största vikt är att styrelsen för denna befattning kan försäkra sig om en arbetskraft med grundlig erfarenhet på det trafiktekniska området, vilken kan påräknas vilja kvarbli på befattningen. Detta kan ske allenast om tjänsten erbjuder sin innehavare en sådan löneställning, att han icke nödgas på annat håll inom verket söka den befordran, vartill de kvalifikationer, vilka i föreliggande fall måste förutsättas hos vederbörande, berättiga honom. Styrelsen finner det därför nu synnerligen angeläget, att tjänsten utan ytterligare uppskov höjes till tidigare föreslagen lönegrad.

Å *driftsbyråns rationaliseringsavdelning* tjänstgör 1 förste telegrafassistent i A 17, vilken från och med den 1 januari 1945 förordnats att inneha befattning såsom extra ordinarie förste byråsekreterare i 24 lönegraden.

Ifrågavarande befattningshavare har sig numera ålagt att närmast under avdelningsföreståndaren svara för frågor rörande kontorsorganisation och kontorsrationalisering inom telegrafverket. Han har därvid att följa utvecklingen på de kontorsorganisatoriska och kontorstekniska områdena, för att telegrafverket skall så snabbt som möjligt kunna tillgodogöra sig de förbättringar samt förenklingar och nykonstruktioner, som framkomma på dessa områden. Han skall verkställa undersökningar och arbetsstudier av kontors- och organisationsteknisk art, taga initiativ till och framlägga förslag i kontorsrationaliseringsfrågor samt handlägga ärenden rörande de organisatoriska omläggningar eller andra åtgärder beträffande kontorsarbetet, som i rationaliseringssyfte bli föremål för styrelsens behandling. Den omhandlade befattningshavaren besörjer även frågor rörande den kontorstekniska utrustningen, blanketter och formulär samt övriga hjälpmedel å kontorsavdelningarna m. m.

De arbetsuppgifter, som såhunda ankomma på den nämnde befattningshavaren, äro av stor ekonomisk betydelse för telegrafverket och ställa stora fordringar på befattningshavaren, icke minst i fråga om initiativkraft, självständighet i omdömet samt förmåga att i de många gånger grannliga spörsmålen samarbeta med tjänstemän i olika ställning.

Uppdraget åt styrelsen att från och med den 1 juli 1931 tillhandahålla erforderlig radiotjänst för luftfarten har medfört ett alltmer ökat arbete för

radiobyråns fartygsstationsavdelning, under vilken ifrågavarande radiotjänst sorterar, avseende dels nybyggnad av markstationer och dels trafiken vid dessa stationer samt anläggningarnas drift och underhåll. Antalet civila markstationer är för närvarande åtta, varjämte luftfartsstyrelsen för budgetåret 1946/47 äskar medel för ytterligare sådana stationer.

Radiobyråns fartygsstationsavdelning, som förestås av en byrådirektör, handhar utom radiotjänsten för luftfarten även ett omfattande arbete med anläggning, drift och underhåll av kuststationer och fartygsstationer. För att på avdelningen handlägga de alltmer ökande ärendena rörande radiotjänsten för luftfarten erfordras en särskild, väl kvalificerad befattningshavare. I dennes åliggande skall bland annat ingå att leda och övervaka tjänsten på markstationerna, att genom partiell tjänstgöring hos luftfartsstyrelsen uppehålla erforderlig kontakt med denna myndighet, att sörja för ett gott samarbete med militära och med grannlänternas markstationer, att bereda ärenden rörande det internationella samarbetet i övrigt på detta område, att deltaga i planeringen av nyanläggningar samt att företaga erforderliga trafiktekniska undersökningar.

Hithörande frågor ha hittills handlagts av byrådirektören å avdelningen med biträde av en kontrollör i A 20. Då byrådirektörens arbetsbörda måste lättas, har styrelsen för avsikt att uppdraga åt den nämnde biträdande tjänstemannen att mera självständigt handlägga frågorna om radiotjänst för luftfarten. Vikten och betydelsen av de starkt stegrade arbetsuppgifter, som nu anmäla sig och som till väsentlig del komma att påvila ifrågavarande tjänsteman, kräva enligt styrelsens mening att denne placeras i A 24 såsom överkontrollör.

Å *ekonomibyråns ekonomiavdelning* handläggas ärenden angående byråns personal, allmänna frågor rörande verkets ekonomi, framställningar till Kungl. Maj:t angående anslag till kapitalinvestering, inländska telefon- och telegraftaxor, telefon- och telegrafreglementen, telefonabonnemangsrörelsen, instruktioner för handläggning av ärenden angående telefonabonnemang, propaganda- och upplysningsverksamheten, bokförings-, räkenskaps- och redovisningssystem, avskrivningar av fordringar, gratifikationer samt välfärdsanordningar. Avdelningen förestås av en förste byråsekreterare i A 27. Såsom dennes närmaste man, i vad det gäller ärenden rörande taxor och abonnemang, propaganda och upplysning samt den kommersiella verksamheten i övrigt, jämte därtill hörande reglementen och instruktioner, samt med uppgift att under förste byråsekreteraren hereda dylika ärenden och föredraga dem inför honom, tjänstgör en bokhållare i A 17 med förordnande såsom byråsekreterare (21 lönegraden).

Med hänsyn till de krav, göromålens art och omfattning ställa på befattningshavaren i fråga, anser styrelsen, att han nu bör beredas ordinarie byråsekreterares tjänsteställning.

Såsom föreståndare för *förrådsbyråns katalogredaktion*, som handhar redigeringen av delarna 1, 3, 5—9 av rikstelefonkatalogen, tjänstgör en befattningshavare i kontrollörs grad (A 20). Sedan denna tjänst inrättades år 1929, ha som en självfallen följd av den ständigt stegrade abonnenttillströmningen redaktionens arbetsuppgifter ökats i avsevärd grad.

Med hänsyn till att de flesta flyttningarna med därav föranledda katalogändringar inträffa den 1 oktober, är det telegrafverkets strävan att utgiva telefonkatalogerna så snart som möjligt efter denna tidpunkt. Detta har nödvändiggjort en speciell organisation av arbetet på katalogredaktionen. Denna arbetar sålunda med en förhållandevis liten del fast personal, för närvarande omkring 25, som tjänstgör året om. Under den s. k. bråda tiden,

oktober—januari, kompletteras arbetsstyrkan med ett större antal extraanställda, varierande dag för dag alltefter behovet och uppgående vissa perioder till ett 100-tal. Anordningen är självfallet till fördel för telegrafverket ur kostnadssynpunkt men ställer å andra sidan särskilt stora krav på den som skall leda och övervaka det redaktionella arbetet. Detta måste nämligen ytterst noggrant planläggas och löpa i jämn takt så att sätter, tryckeri och bokbinderi i rätt tid bli färdiga med material enligt det i förväg uppgjorda tidsschemat. Med hänsyn till det omfattande och ansvarsfulla arbete, som åvilar föreståndaren för avdelningen i fråga, och till den kraftiga ökning, som detta arbete undergått, anser styrelsen, att en höjning av befattningen till byråsekreterare (A 21) är motiverad. Förslaget framfördes i fjol och tillstyrktes av allmänna lönenämnden men föranledde icke någon åtgärd.

De till uppflyttning föreslagna *befattningarna vid distrikten* äro placerade vid Stockholms telegrafstation, Göteborgs telefonstation, centrala rundradioförstärkarstationen i Stockholm, Stockholms telefonstation, Malmö telefonstation och Uppsala telefonstation.

Å *Stockholms telegrafstation* förestås den s. k. radiocentralen, d. v. s. den avdelning, där landets samtliga radiotelegrafförbindelser med fasta utländska stationer betjänas, av en radiokommissarie i A 22. Såsom närmaste biträden till denne tjänsteman äro anställda två kontrollörer (A 20) och tre förste telegrafassistenter (A 17); sammanlagt stå 129 personer i olika tjänstegrader under den ifrågakvarande föreståndarens befäl. För närvarande upprätthållas radioförbindelser med 12 länder.

Omfattningen och betydelsen av radiocentralens arbete göra, att stora fordringar ställas på föreståndaren i fråga om förmåga att organisera samt leda och övervaka arbetet å denna landets största och viktigaste avdelning för telegraftrafiken med utlandet. Vidare erfordras av föreståndaren stort tekniskt kunnande, för att de komplicerade tekniska anläggningarna skola kunna utnyttjas på ett rationellt sätt. Med hänsyn till de krävande och ansvarsfulla arbetsuppgifter, som åvila befattningshavaren, anser styrelsen, att befattningen bör utbytas mot en överkontrollörstjänst i A 24.

I sitt personalstatförlag den 1 september 1942 föreslog styrelsen bland annat, att en förste kontrollörstjänst i A 22 vid *Göteborgs telefonstation*, vars innehavare vore föreståndare för stationens rikstelefonbyrå, med hänsyn till vikten och omfattningen av det arbete, som vore förenat med befattningen i fråga, skulle höjas till överkontrollörs tjänstegrad (A 24). Förslaget föranledde emellertid icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. I styrelsens personalstatförlag den 21 september 1943 upptogs ånyo detta förslag men vann ej heller då Kungl. Maj:ts bifall.

De skäl, som styrelsen tidigare anfört för en höjning i grad av den omhandlade befattningen, ha på de senaste åren allt mer vunnit i styrka. Såsom närmaste biträden till ifrågakvarande befattningshavare äro anställda en förste telegrafassistent i A 17 och tre tjänstemän i 15 lönegraden; sammanlagt stå ett 50-tal personer i olika tjänstegrader under denne föreståndarens befäl. Med hänsyn till omfattningen och arten av det arbete, som påvilar föreståndaren för rikstelefonbyrån, finner styrelsen den sålunda tidigare föreslagna uppflyttningen till överkontrollörs grad icke kunna rimligtvis längre uppskjutas.

Den centrala *rundradioförstärkarstationen i Stockholm* har till uppgift att dirigera, fördela och övervaka distributionen av rundradioprogram. Allteftersom dessa blivit mera komplicerade — varvid det exempelvis blivit allt vanligare att flera skilda studiolokaler komma till användning samtidigt — och kraven på de regitekniska hjälpmedlen för rundradioprogrammens upp-

tagning och utsändning stegrats, har det vid förstärkarstationen framvuxit en särskild sektion, som har till uppgift att planera, konstruera och utprova kontroll- och förstärkarapparatur för landets samtliga centraler för rundradiodistribution. Föreståndaren för denna sektion med dess mångskiftande och ständigt vidgade arbetsuppgifter måste besitta en grundlig teoretisk och praktisk insikt i driftens olika grenar ävensom en ingående kännedom om programupptagningens växlande former för att i trafiktekniskt avseende kunna anpassa apparaturen efter de nya behov, som anmäla sig. Med hänsyn till arten och omfattningen av hans arbetsuppgifter anser styrelsen motiverat, att föreståndaren för denna sektion, som nu har kontrollörs grad (A 20), beredes förste kontrollörs tjänsteställning.

Vid *Stockholms telefonstation* förestås riksavdelningen av en trafikinspektör i A 26. Närmast under honom utövas ledningen och övervakningen av avdelningens arbete av två förste kontrollörer i A 22 och en kontrollör i A 20.

Kontrollörens huvudsakliga uppgift är att i avdelningens fyra expeditionssalar övervaka och direkt följa trafiken vid de olika expeditionsplatserna. För att dessa åligganden skola bli utförda på ett fullgott sätt, kräves av befattningshavaren förmåga att på ett sakligt och lämpligt sätt och med hänsyn tagen till den växlande trafikintensiteten besluta angående personalplacerings- och andra liknande frågor, att snabbt ingripa vid erforderliga omläggningar av trafiken samt överhuvud taget att kunna fatta beslut i sådana frågor, berörande trafiken och personalen, som fordra ett omedelbart avgörande. På grund av den ständigt stegrade rikssamtalstrafiken ha de fordringar, som måste ställas på befattningshavaren, numera skärpts i sådan grad, att hans löneställning icke står i rimligt förhållande till arten och omfattningen av hans göromål. Styrelsen anser det därför angeläget att en högre tjänsteställning än den nuvarande beredes honom.

Vid *Malmö telefonstation* finnes anställd en kontrollör i A 20, vilken tjänstgör som föreståndare för stationens lokalavdelning. I denna sin egenkap har han att svara för driften å de båda automatiska telefonstationerna i Malmö.

Bland de arbetsuppgifter av trafikteknisk art, som i detta sammanhang åvila honom, märkas följande, nämligen att förbereda lösandet av de trafikfrågor, vilka uppstå i samband med de tekniska ändringarna och utökningarna av stationerna eller uppträda vid den fortskridande automatiseringen av trafiken såväl inom Malmö egen nätgrupp som till och från angränsande nätgrupper, att verkställa erforderliga utredningar för de årliga arbetsförslagen beträffande stationerna samt att övervaka de periodiska trafikmätningarna å stationerna, ombesörja andra behöfliga trafikundersökningar å stationerna liksom å de dit anslutna abonnentanläggningarna samt avgiva förslag i fråga om åtgärder, som vid mätningarna respektive trafikundersökningarna befinnas påkallade. Han skall vidare vid behov förhandla med vederbörande intressenter i frågor rörande abonnemang å automatiska abonnentväxlar ävensom i andra lokalstationerna berörande trafikspörsmål. I betraktande av de krävande och betydelsefulla uppgifter, som den här avsedde befattningshavaren har sig ålagda, finner styrelsen det starkt påkallat, att en bättre löneställning än den nuvarande beredes honom.

Vid *Uppsala station* är såsom befäl vid telefontjänsten närmast under telegrafkommissarien anställd en kontrollör i A 20. Stationen har nu nått den storlek, att en höjning till förste kontrollörs grad av den ifrågavarande kontrollörsbefattningen är starkt påkallad.

Allmänna lönenämnden har funnit de föreslagna uppflyttningarna icke giva lönenämnden anledning till särskilt uttalande.

Telegrafstyrelsens ifrågavarande förslag äro samtliga föranledda av de senaste årens utveckling av telegrafverkets rörelse. Den kvalitativa förändring av berörda befattningshavares arbetsuppgifter, som därvid ägt rum och som i flertalet fall sammanhänger med organisatoriska förändringar inom respektive arbetsområden, synas mig motivera de föreslagna uppflyttningarna. Jag tillstyrker alltså styrelsens förslag.

*Departements-
chefen.*

Vid bifall härtill torde å Kungl. Maj:t få ankomma att meddela beslut om minskning av antalet kontrollörsbefattningar i A 20 med 6, antalet bokhållarbefattningar i A 17 med 1 och antalet förste telegrafassistentbefattningar i A 17 med 1.

Av departementschefen avstyrkta förslag. Utöver de förslag, för vilka jag i det föregående redogjort, har *telegrafstyrelsen* hemställt om uppflyttning av *dels 1* överinspektör å driftsbyrån från A 28 till trafikdirektör i C 6, *dels 6* distriktsingenjörer och 6 trafikinspektörer från A 26 till A 28, eventuellt under benämningen byrådirektör, *dels 1* ingenjör å driftsbyrån från A 20 (Eo 24) till linjeingenjör i A 26, *dels 1* byråsekreterare å förrådsbyrån från A 21 till förste byråsekreterare i A 24, *dels 1* kontrollör å Malmö telegrafstation från A 20 till förste kontrollör i A 22, *dels ock* utbyte av benämningen ritare i A 15 mot ingenjörsassistent eller ingenjör.

Allmänna lönenämnden har funnit tillräckliga skäl icke vara anförda för att nu inrätta en linjeingenjörsbefattning å driftsbyrån och uppflytta kontrollören å Malmö telegrafstation. Lönenämnden har vidare funnit tveksamt om arbetsuppgifterna för byråsekreteraren å förrådsbyrån motiverade en uppflyttning av befattningen till A 24. I övrigt har lönenämnden tillstyrkt telegrafstyrelsens ifrågavarande förslag.

Vad telegrafstyrelsen sålunda föreslagit är jag för närvarande icke beredd att tillstyrka. Vad särskilt angår den ifrågasatta titelförändringen för ritarna i A 15 vill jag erinra, att motsvarande förslag var föremål för prövning i fjol. Den motivering, som därvid anfördes emot användningen av titeln ingenjörsassistent, synes mig övertygande. För användningen av titeln ingenjör tala däremot vissa skäl. Då frågan emellertid berör även övriga kommunikationsverk, men några önskemål om titelförändring icke framkommit från dessa, anser jag att med ett slutligt ställningstagande till spörsmålet bör tills vidare anstå.

*Departements-
chefen.*

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit skulle be-
träffande *personalförteckningen* vidtagas följande ändringar, nämligen infö-
rande av 1 överingenjör i C 8 och 1 förrådsdirektör i C 7, uteslutning av 1
överingenjör i C 7, minskning av antalet byråchefer i A 30 från 3 till 2, ök-
ning av antalet förste byråingenjörer i A 27 från 6 till 11, ökning av antalet
byråingenjörer i A 26 från 20 till 25, ökning av antalet förste byråsekreterare
i A 26 från 3 till 5, ökning av antalet linjeingenjörer i A 26 från 12 till 22,
minskning av antalet radioingenjörer i A 26 från 7 till 6, ökning av an-

talet telegrafkommissarier av klass 1 A i A 26 från 13 till 19, ökning av antalet trafikinspektörer i A 26 från 9 till 10, ökning av antalet verkstadsingenjörer i A 26 från 1 till 2, ökning av antalet förste byråsekreterare i A 24 från 14 till 15, ökning av antalet ingenjörer i A 24 från 4 till 9, minskning av antalet telegrafkommissarier av klass 1 B i A 24 från 25 till 23, ökning av antalet överkontrollörer i A 24 från 6 till 8, ökning av antalet förste kontrollörer i A 22 från 21 till 25, ökning av antalet ingenjörer i A 22 från 15 till 26, minskning av antalet radiokommissarier i A 22 från 3 till 2, minskning av antalet telegrafkommissarier av klass 2 i A 22 från 20 till 19 samt ökning av antalet byråsekreterare i A 21 från 6 till 9.

I tjänsteförteckningen skulle överingenjör införas i C 8 och uteslutas i C 7, samt vidare införas förrådsdirektör i C 7, linjemästare i A 18, radiokommissarie i A 18 och A 16 ävensom förste kansliskrivare i A 12. Ur förteckningen skulle slutligen uteslutas linjemästare i A 17 och radiokommissarie i A 15.

Statens järnvägar.

Uppflyttning av verkstadsdirektören från C 8 till C 9, chefen för bantekniska byrån från A 30 till överingenjör i C 9 samt cheferna för elektrotekniska och maskintekniska byråerna från A 30 till överingenjörer i C 8. I enlighet med 1939 års tjänsteförteckningssakkunnigas förslag tillstyrker jag, att cheferna för elektrotekniska och maskintekniska byråerna under benämningen överingenjör uppflyttas till C 8 (16 000 kronor) samt att verkstadsdirektören uppflyttas till C 9 (17 000 kronor). För chefen för bantekniska byrån ha de sakkunniga föreslagit C 10 (18 000 kronor). Med hänsyn till numera inträffad utjämning av arbetsbördan de tre byråerna emellan anser jag mig böra tillstyrka, att chefen för bantekniska byrån under benämningen överingenjör placeras i C 9. Liksom övriga å C-planen placerade befattningar vid statens järnvägar böra de nu till överflyttning till C-planen föreslagna befattningarna tillsättas medelst förordnande på viss tid.

Inrättande å drifttjänstbyråns organisationsavdelning av 1 byrådirektörsbefattning i A 28, 1 byråingenjörsbefattning i A 26 och 1 ingenjörsbefattning i A 22. Ifrågakommande avdelning inrättades på förslag av besparingsberedningens järnvägssakkunniga och trädde i verksamhet den 15 oktober 1942. Avdelningens uppgift är att bedriva arbetsstudier inom drifttjänstens samtliga grenar och inom förrådsväsendet. Dess arbetsområde omfattar alltså alla delar av statens järnvägars verksamhet utom huvudverkstäderna, vid vilka särskild arbetsstudieverksamhet bedrivs. Såsom föreståndare fungerar 1 byråingenjör, vilken enligt medgivande av Kungl. Maj:t uppbär särskild ersättning för uppdraget med 100 kronor för månad. Hans närmaste man och ställföreträdare är byråingenjör i Eo 26. Därjämte finnes å avdelningen, förutom biträdande personal till ett sammanlagt antal av 28 personer, 1 ingenjör i Eo 22 med uppgift att utbilda nyantagna arbetsstudieingenjörer.

I skrivelse den 21 december 1945 har *järnvägsstyrelsen* till stöd för sitt förslag om inrättande av 1 byrådirektörs-, 1 byråingenjörs- och 1 ingenjörsbefattning å ordinarie stat för ifrågakvarande befattningshavare anfört bland annat följande.

Avdelningens arbetsuppgifter ha varit av mycket skiftande art och berört ur såväl ekonomisk som organisatorisk synpunkt synnerligen betydelsefulla områden. På grund av att studierna redan lämnat goda resultat på flera områden, finnes grundad anledning förutsätta, att beaktansvärda möjligheter yppas att genom desamma ernå tekniska och organisatoriska förbättringar av stor ekonomisk betydelse. Då organisationsavdelningen nu kan anses ha passerat försöksstadiet, anser styrelsen avdelningen böra givas en fastare organisation och tillföras de befattningar, som äro erforderliga härför. Endast en mindre del av de arbetsuppgifter, som åvila avdelningen, har hittills varit föremål för studier. Den nuvarande personalstyrkan blir därför ej tillfyllest, i den mån nya arbetsområden angripas. En närmare plan för avdelningens kommande utveckling är dock knappast möjlig att uppgöra för närvarande. De erfarenheter, som hittills framkommit, äro nämligen ej tillräckliga för frågans bedömande, på grund av att man tid efter annan kommer in på områden, som tidigare ej arbetsstuderats. Utökning av arbetsstudiepersonalen bör därför i framtiden liksom hittills ske i den mån så visar sig erforderligt.

Såväl avdelningens föreståndare och hans närmaste man som den högskoleingenjör, som handhar och ansvarar för utbildningen av nyantagna arbetsstudieingenjörer, anses numera böra beredas en mot deras tjänst bättre svarande placering å löneplanen A. Härför talar också nödvändigheten av att med ordinarie innehavare kunna återbesätta de befattningar i styrelsen och i linjetjänst, som berörda tjänstemän allt fortfarande belägga, nämligen en byråingenjörs- och en ingenjörsbefattning i A 20 i styrelsen samt två ingenjörsbefattningar i A 22 å linjen, därav den ena i succession efter den ingenjör i A 22, som uppehåller förenämnda byråingenjörsbefattning.

I skrivelse den 6 december 1945 till järnvägsstyrelsen har *statsverkens ingenjörsförbund* uttalat sig för placering av föreståndaren i C 6 och närmaste mannen i A 27.

Allmänna lönenämnden har i utlåtande den 25 januari 1946 förklarat sig icke ha något att erinra mot styrelsens förslag. Lönenämnden förutsätter emellertid, att de organisationsundersökningar beträffande kontorsarbetet, som nu handhavas av en särskild av järnvägsstyrelsen i samråd med statens organisationsnämnd tillsatt kontorsutredning, komma att överflyttas till organisationsavdelningen.

Såsom allmänna lönenämnden vid behandlingen av vattenfallsstyrelsens personaläskanden framhållit, äro ledarna av rationaliseringsarbetet inom olika statliga verk placerade i ganska varierande lönelägen. I vissa fall har C-planen anlitats; i andra fall A-planen. Enligt min mening synas goda skäl tala för att befattningshavare med den uppgift, varom här är fråga, hänföras till C-planen.

Vad nu närmast löneställningen för föreståndaren för organisationsavdelningen vid statens järnvägar angår anser jag mig böra tillstyrka styrelsens

*Departements-
chefen.*

av lönenämnden biträdda förslag. Jag vill emellertid framhålla, att jag därmed icke tagit slutlig ställning till spørsmålet om befattningens kvarhållande å A-planen. I frågans nuvarande läge anser jag mig ej heller beredd att göra något uttalande i anledning av vad lönenämnden anfört rörande överflyttning av organisationsundersökningarna beträffande kontorsarbetet till organisationsavdelningen.

Vad styrelsen i övrigt i förevarande sammanhang föreslagit föranleder icke någon erinran från min sida.

Inrättande av 1 byråingenjörsbefattning i A 26 å elektrotekniska byrån, 2 ingenjörsbefattningar i A 24, en å bantekniska byråns spåravdelning och en å förrådsbyrån, samt 3 ingenjörsbefattningar i A 22, två å bantekniska byråns husbyggnadsavdelning och en å förrådsbyrån. Till stöd för ifrågavarande förslag anför *järnvägsstyrelsen* i huvudsak följande.

I samband med Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägars införlivande med statens järnvägar den 1 juli 1945 konstituerades en därifrån övertagen telegraf- och signalingenjör till telegrafingenjör å övergångsstat. Denne har placerats å *elektrotekniska byrån* såsom föreståndare för byråns arbeten med installationer och har visat sig synnerligen lämplig för denna tjänst. Enligt en å byrån tidigare uppgjord plan för personaluppsättningen skulle en byråingenjör närmast bära ansvaret för handläggningen av installationsärenden. Då nu lämplig innehavare av en sådan befattning kan erhållas genom överförande av ifrågavarande tjänsteman å övergångsstat till aktiv befattning inom samma lönegrad, får styrelsen hemställa om inrättande av en byråingenjörsbefattning för angivna ändamål.

Arbetsuppgifterna å *bantekniska byråns spåravdelning* ha under de senare åren väsentligt ökat. På grund härav och med hänsyn till den fortgående tekniska utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområde har behovet av välkvalificerad teknisk arbetskraft blivit alltmer framträdande. För tillgodoseende av detta behov anser styrelsen det vara nödvändigt att en ny ingenjörsbefattning i A 24 inrättas. Innehavaren av denna tjänst skulle i första hand omhändervärd beräkningsarbeten för utläggning av spårväxlar och dessas konstruktiva utformning samt utarbeta program för växeltillverkningen och ombesörja distributionen av erforderliga effekter till beslutade spårarbeten. Ej minst på grund av de stora ekonomiska värden, som härav beröras, måste stora krav i fråga om spårteknisk kunnighet och god organisationsförmåga ställas på ifrågavarande befattningshavare.

En å *förrådsbyrån* placerad civilingenjör med anställning såsom biträdande ingenjör vid statens järnvägsbyggnader har sedan år 1916 uppehållit befattningen som föreståndare för byggnadscentralförrådet. Detta omfattar för statens järnvägars underhålls- och nybyggnadsarbeten erforderlig större maskinutrustning och transportmateriel, ävensom större grustag med tillhörande krossanläggningar och spårplanordningar. Byggnadscentralförrådet organiserades år 1910, och uppgick inköpsvärdet av då befintlig materiel till cirka 200 000 kronor. Då centraliseringen visade sig medföra avsevärda fördelar, utökades maskin- och transportmaterielen sedermera i sådan omfattning, att inköpsvärdet till och med år 1944 uppgår till över 9 000 000 kronor.

Tillsynen av denna materiel, bestående av bland annat grävmaskiner, kompressorer, lyftkranar, lokomotiv m. fl. arbets- och tidsbesparande maskiner ävensom specialvagnar, impregneringsverk och större grustag, åvilar i

första hand föreståndaren för nämnda förråd. Denne har även att bereda ärenden om anskaffning av all behövlig modern maskinutrustning jämte viktigare reservdelar, att verkställa besiktning å tillverkningsplatsen av beställd materiel, innan leverans sker, samt att ombesörja maskinparkens underhåll och förnyelse. Det åligger honom vidare att bereda ärenden angående uthyrning och fördelning av arbetsmaskinerna och materielen till pågående byggnadsarbeten under beaktande av att försörjningen å varje byggnadsplats sker tillfredsställande och med bästa ekonomiska utnyttjande. Han skall även verkställa de beräkningar, som skola läggas till grund för gällande hyrespriser, samt tillse, att dessa äro så avvägda, att tillfredsställande förräntning och amortering ernås.

Föreståndaren har dessutom att genom tekniska inspektioner på de skilda arbetsplatserna ansvara för och övervaka, att maskiner och övrig materiel rätt handhaves, skötes och underhålls, samt att ombesörja att erforderliga revisioner bliva rättidigt verkställda och utförda på ett ekonomiskt fördelaktigt sätt. Slutligen åligger honom bland annat även att handha och planlägga utbildningen av maskinskötare för de större arbetsmaskinerna samt att tillse, att maskinerna städse äro i sådant skick, att de motsvara yrkesinspektionens fordringar.

Ifrågavarande tjänsteman förestår tillika förrådsbyråns avdelning V, vilken avdelning inrättades år 1939. Å denna befattning har han att handlägga ärenden angående inköp av byggnadscentralförrådet ej tillhöriga, för statens järnvägar erforderliga arbetsredskap och lyftanordningar, såsom traverser, hissar, transportörer, elektriska truckar, kompressorer, vedkapsverk, vagn- och magasinvägar, vändskivor och ett flertal övrig materiel och ballastmakadam.

De ansvarsfulla arbetsuppgifterna och den speciella kompetens, som måste krävas för deras fullgörande, motivera befattningens placering i A 24.

Den andra befattningen å förrådsbyrån är avsedd för en ingenjör i Eo 22, vilken handlägger ärenden rörande virkes- och slipersimpregnering samt impregneringsverksamhetens utökande. Sedan numera fullgott svenskt impregneringsmedel står till förfogande, är avsett att utöka impregneringsverksamheten till att omfatta samtliga sliprar, stolpar m. m. erforderliga vid I—IV samt VI distrikten. Detta beräknas medföra betydande besparingar beträffande spårunderhållet samt nationalekonomisk vinst i form av virkesbesparing. I samband med verksamhetens utökande erfordras ombyggnad av befintliga och anordnande av nya impregneringsplatser samt rationalisering av impregneringsarbetet. Styrelsen anser, att den för nämnda verksamhet anställd extra ordinarie tjänstemannen nu bör beredas ordinarie anställning såsom ingenjör i A 22.

Den fortgående utvecklingen inom statsbanenätet har å *b a n t e k n i s k a byråns husbyggnadsavdelning* medfört en så stark arbetsanhopning, att det under senare tid varit förenat med stora svårigheter att utan avsevärd försening medhinna utarbetandet av ritningar och arbetsbeskrivningar till förekommande ny- och ombyggnadsarbeten inom husbyggnadsområdet vid statens järnvägar. Den nuvarande personaluppsättningen å avdelningen är otillräcklig, och gäller detta särskilt i fråga om välkvalificerad arbetskraft för mera krävande arkitektoniska uppgifter. De nu aktuella eller förutsebara byggnadsprojekten, av vilka ett flertal äro av betydande storleksordning, beräknas för åtskilliga år framåt komma att ställa stora krav på husbyggnadsavdelningens prestationsförmåga. Styrelsen anser därför en förstärkning av de mera kvalificerade arbetskrafterna å avdelningen vara ofrånkomlig och att tvenne ingenjörsbefattningar i A 22 äro erforderliga för detta ändamål.

Allmänna lönenämnden har för sin del tillstyrkt styrelsens förslag.

Departements-
chefen.

Även jag finner de skäl övertygande, som styrelsen anfört till stöd för ifrågavarande förslag. Jag tillstyrker alltså, att 1 byråingenjörsbefattning i A 26, 2 ingenjörsbefattningar i A 24 och 3 ingenjörsbefattningar i A 22 inrättas.

Inrättande av 4 byråassistentbefattningar i A 21 vid distriktskanslierna, 2 byråsekreterarbefattningar i A 21, en å persontrafikbyråns tidtabellsavdelning och en å kontrollkontoret, 1 kontrollörsbefattning i A 21 och 1 revisorsbefattning i A 21. Till stöd för ifrågavarande förslag anför järnvägsstyrelsen i huvudsak följande.

Vid *distriktskanslierna* har det med undantag av V distriktets kansli varit nödvändigt att avdela särskild tjänsteman för att med hjälp av biträdande arbetskrafter bereda och inför distriktschefen svara för handläggningen av biltrafikärendena samt övervaka biltrafikens skötsel inom respektive distrikt. Dessa tjänster ha funnits alltsedan år 1939 — vid vissa distrikt ännu längre — och upprätthållits av tjänstemän, vilka för detta ändamål förordnats att innehava extra ordinarie befattningar.

I personalstatförslaget för år 1943 hade styrelsen upptagit ordinarie befattningar för ändamålet. Kungl. Maj:t fann emellertid för det dåvarande icke skäl föreligga att inrätta ifrågavarande tjänster. Med anledning härav och då förhållandena i fråga om biltrafiken hitintills varit ovissa, har styrelsen icke tidigare upprepat sin i nämnda förslag gjorda hemställan. Med hänsyn till den snabba utveckling i fråga om biltrafiken, som nu är att vänta, anser styrelsen, att det icke rimligtvis kan anstå längre med inrättandet av ordinarie tjänster för ifrågavarande befattningshavare.

Då styrelsen i oktober 1942 ingav förenämnda personalstatförslag, upptogs befattningar i A 20 vid II, III och VI distrikten samt i A 17 vid I och IV distrikten. Statens järnvägars biltrafik har emellertid sedan 1942 avsevärt utökats främst genom införlivningen av många och stora enskilda järnvägar med en i vissa fall mycket betydande biltrafik. För IV distriktet, som tillförts vissa postverkets billinjer i Härjedalen, har inrättats en byråassistentbefattning i A 20. Biltrafiken vid de sydligare distrikten är större än vid IV distriktet, varför det synes styrelsen skäligt, att ifrågavarande tjänster vid dessa distrikt placeras i A 21.

Å *persontrafikbyråns tidtabellsavdelning* tjänstgör en förste byråsekreterare i A 24 såsom arbetsledare och föredragande inför byråchefen av tidtabellsärendena för samtliga statsbanelinjer norr om Stockholm och Kristinehamn inklusive linjerna Krylbo—Mjölby, Örebro—Svartå och Laxå—Charlottenberg. Som dennes ställföreträdare och närmaste man tjänstgör sedan den 1 juli 1945 en från f. d. Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägar övertagen förste byråassistent, vilken konstituerats till byråsekreterare å övergångsstat. Då dennes arbetsuppgifter äro av den art och omfattning, att de böra bestridas av en tjänsteman i lägst A 21, föreslår styrelsen, att han överföres från övergångsstaten till aktiv stat från och med den 1 juli 1946.

På *kontrollkontoret* är placerad en extra ordinarie byråassistent i 20 lönegraden, vilken har till uppgift att handlägga alla till kontoret hörande ärenden rörande redovisningsföreskrifter samt bestämmelser för kassatjänst och uppbörd ävensom att taga initiativ till förändringar i detta avseende. Vidare åligger det honom att granska av styrelsens byråer m. fl. utarbetade förslag till expeditions- och andra föreskrifter, i den mån de beröra kon-

torets verksamhetsområde, samt att för byrådirektören föredraga dylika ärenden. Arbetet är av sådan omfattning och betydelse, att detsamma bör hänföras till sådana uppgifter, som ankomma på tjänsteman i 21 lönegraden. Enär detsamma är av bestående art, bör en ordinarie byråsekreterarbefattning inrättas för detta ändamål.

Beträffande *kontrollörsbefattningen* må framhållas, att inventeringsställena vid statens järnvägar från och med den 1 januari 1946 uppgå till 1 850, varav 730 äro förenade järnvägs- och postanstalter. Av dessa önskar postverket 25 procent inventerade 2 gånger om året. För återstående 1 120 ställen beräknas 10 procent inventerade 2 gånger årligen. Sammanlagda antalet inventeringar uppgår sålunda till 2 144. Räknas det, såsom statens järnvägars kontorsutredning föreslagit, med 137 inventeringar per kontrollör och år, erfordras $15\frac{1}{2}$ kontrollör under det att endast 13 nu finnas. Det har dock visat sig i praktiken, att så stort antal inventeringar per kontrollör och år icke kunna medhinnas, varför icke ens 15 kontrollörer kunna till fullo utföra den årliga inventeringen.

Genom det pågående förstatligandet kommer givetvis antalet inventeringsställen att avsevärt ökas, vartill kommer den ovan nämnda ökningen genom extra inventeringar av förenade järnvägs- och postanstalter. Ökning av inventeringarnas antal kommer även att uppstå genom extra inventeringar av järnvägsstationer på begäran av trafikbefäl m. fl. Det torde därför vara nödvändigt, att frågan om ordnandet av inventeringsförfarandet i sin helhet blir föremål för utredning, varvid även inventeringsförrättarnas tjänsteställning bör upptagas till prövning.

I avvaktan på nämnda utredning anser sig styrelsen böra begränsa sig till att föreslå ökning av antalet kontrollörer med endast en sådan befattning.

I fråga om *revisorsbefattningen* må erinras, att revisionskontorets arbetsuppgifter till följd av förstatligandet av ett stort antal enskilda järnvägar ävensom övertagandet av Enskilda järnvägarnas med flera enskilda pensionskassor ökat i avsevärd grad. Personaluppsättningen har därför måst ökas och utgör för närvarande 29 man. Granskningen av pensionsuträkningar avseende såväl tjänste- som familjepensioner samt förhandsgranskning av de månatliga utbetalningarna av pensioner och understöd m. m. medhinnas numera icke av revisorerna, utan måste detta arbete i viss omfattning påläggas bokhållare.

Då nämnda arbetsuppgifter enligt personalkommissionens förslag böra ankomma på revisor, måste det anses behöfligt, att ytterligare en revisorsbefattning inrättas å kontoret. Innehavaren av denna befattning skulle även vara arbetsledare.

Allmänna lönenämnden har med anledning av förslaget om inrättande vid I, II, III och VI distriktens kanslier av 4 byråassistentbefattningar i A 21 för handläggning av bilärenden erinrat, att frågan, hur förvaltningen av statens järnvägars biltrafikrörelse skall organiseras, är föremål för övervägande inom 1944 års trafikutredning. Då emellertid här ifrågavarande befattningar under alla förhållanden lära bli erforderliga och då vidare en lägre lönegradsplacering än i A 21 icke heller torde bli aktuell, vill lönenämnden icke motsätta sig, att befattningarna redan nu inrättas såsom ordinarie i nämnda lönegrad.

Jämväl i övrigt har lönenämnden tillstyrkt styrelsens förslag.

Departements-
chefen.

Ej heller från min sida föränleda styrelsens ifrågavarande förslag någon erinran. Jag tillstyrker alltså, att 4 byråassistentbefattningar, 2 byråsekreterarbefattningar samt 1 kontrollörs- och 1 revisorsbefattning, samtliga i A 21, inrättas.

Uppflyttning av 1 byråingenjör å bantekniska byråns geotekniska avdelning från A 26 till förste byråingenjör i A 27, 1 ingenjör å bantekniska byråns allmänna avdelning från A 24 till byråingenjör i A 26 samt 1 förste byråsekreterare å godstaxebyråns avdelning för allmänna inrikes taxeadöden från A 24 till A 26. Till stöd för ifrågavarande förslag anför järnvägsstyrelsen följande.

I sin skrivelse den 8 december 1942 angående inrättande av vissa högre tjänster föreslog styrelsen uppflyttning av den å *bantekniska byråns geotekniska avdelning* placerade byråingenjörsbefattningen i A 26 till förste byråingenjör i A 27. Som huvudmotiv för detta förslag anförde styrelsen, att statsgeologerna, vilka tidigare varit placerade i 26 lönegraden, från och med den 1 juli 1942 uppflyttats i 27 lönegraden. Då samma kompetensvillkor gällde för den vid statens järnvägar såsom byråingenjör anställde geologen som för statsgeolog, fann styrelsen det angeläget och fullt motiverat, att statens järnvägars geolog i avlöningshänseende icke komme i sämre ställning än statsgeologerna.

Den av styrelsen sålunda föreslagna uppflyttningen medtogs icke i Kungl. Maj:ts proposition till 1943 års riksdag. Huvudskälet härtill torde hava varit den då under utredning varande frågan om inrättande av ett statens geotekniska institut och det i samband därmed uppkomna spörsmålet om ett eventuellt överförande till detta institut av järnvägsstyrelsens geotekniska verksamhet. Då styrelsen har anledning antaga, att sistnämnda, ännu olösta spörsmål inom kort kommer att föras till avgörande, får styrelsen, under förutsättning att den geotekniska verksamheten vid statens järnvägar kommer att utövas av järnvägsstyrelsen i huvudsakligen samma omfattning och under enahanda organisationsformer som hittills förnya sitt förslag om uppflyttning av här berörda byråingenjörsbefattning till förste byråingenjörsbefattning.

Den av styrelsen här ovan åberopade motiveringen för denna uppflyttning gäller alltjämt och har ytterligare accentuerats därigenom, att befattningen i fråga nu är vakant och att det torde erbjuda vissa svårigheter att för denna tjänst mera varaktigt vid verket binda en välkvalificerad geolog, såvida icke löneförmåner motsvarande dem som tillkomma statsgeolog kunna erjudas.

Å *bantekniska byråns allmänna avdelning* finnas två befattningar såsom ingenjörer i A 24, varav den enas innehavare fungerar såsom föreståndarens ställföreträdare samt chef för ritkontoret. De arbetsuppgifter, som åligga sistnämnde befattningshavare, äro av krävande natur och fordra stor sakkunskap och erfarenhet inom verksamhetsområdet i fråga. På grund härav och med hänsyn jämväl till det förhållandet, att å övriga avdelningar inom byrån, vilkas föreståndare äro eller nu föreslagits att bliva placerade i 28 lönegraden, byråingenjörer finnas såsom närmaste män och ställföreträdare åt respektive avdelningsföreståndare, anser styrelsen det motiverat, att den ena av förenämnda tvenne ingenjörsbefattningar i A 24 höjes till byråingenjörstjänst.

Såsom föreståndare för *godstaxebyråns avdelning för*

allmänna inrikes taxeärenden fungerar en byråsekreterare i A 24. Inom godstaxeområdet har en avsevärd förändring av ärendenas art inträtt genom att dessa i stor utsträckning erhållit en mera principiell innebörd än tidigare, vilket kräver grundligare beredning av desamma under beaktande av näringspolitiska och andra vid sidan av det rent järnvägsekonomiska området liggande synpunkter. Detsamma är förhållandet med de allt oftare förekommande större principiella fraktnedsättningsärenden, som inom byrån handläggas å den allmänna inrikes avdelningen.

Aktualiseringen av de olika spörsmål, som kunna sammanfattas under begreppet »samordning mellan järnväg och bil», har dessutom medfört återverkningar på godstaxebyråns arbetsområde och föranleder ständigt återkommande omprövning av olika ärenden och åtgärder. Övannämnde befattningshavare har sålunda att förbereda ärenden exempelvis angående utvidgning av trafiksamarbetet med privata billinjer i avseende å forsling av järnvägsgods, taxe- och expedieringsföreskrifter såväl för samtrafiken med billinjer som för hemforsling och avhämtning med bil av järnvägsgods inom stationsort. Jämväl ett flertal frågor tillhörande trafikstadgans område påkalla ständigt förberedande arbeten. Betydelsefulla delar av nämnda stadga — rörande skadeståndsklausulerna och emballagefrågan — äro föremål för utredning av en av Kungl. Maj:t därtill utsedd sakkunnig, och styrelsen har genom protokoll den 4 februari 1944 tillsatt en delegation i och för vissa förberedande undersökningar, i vilken delegation befattningshavaren i fråga är medlem.

Vidare bör omnämnas, att statens järnvägars expansion genom det fortskridande förstatligandet, varvid även cirka 1 000 km smalspårsbanor införlivats, medfört en stark ökning av de löpande ärendena å inrikes avdelningen. De ständigt återkommande förfrågningarna från såväl linjen som trafikanter rörande tolkning av fraktberäkningsbestämmelser och expeditionsföreskrifter kräva en oavlåttligt ökad uppmärksamhet och arbetsinsats från nämnde befattningshavares sida. Denne avgör dessutom i regel även ärenden angående återbetalning av frakter i inländsk godstrafik. Antalet sådana ärenden under innevarande år uppgår redan till över 1 200.

Allmänna lönenämnden har beträffande byråingenjören å bantekniska byråns geotekniska avdelning erinrat, att lönenämnden tidigare tillstyrkt uppflyttning av befattningen till förste byråingenjör, varvid lönenämnden uttalade, att i samband med en dylik uppflyttning erforderliga föreskrifter rörande kompetensvillkor för befattningen i fråga borde intagas i instruktionen för järnvägsstyrelsen. Med anledning av vad järnvägsstyrelsen i förevarande framställning anfört angående eventuellt överförande av den geotekniska verksamheten vid statens järnvägar till statens geotekniska institut vill lönenämnden erinra, att chefen för kommunikationsdepartementet i årets statsverksproposition (VI huvudtiteln, s. 176) ansett sig icke nu böra ansluta sig till ett av direktionen för institutet framlagt förslag om att vissa arbetsuppgifter av rent geoteknisk natur skulle överflyttas till institutet. Skulle nya omständigheter sedermera framkomma, som motiverade en omprövning av frågan, skulle det få ankomma på direktionen att ånyo anmäla densamma.

Beträffande chefen för ritkontoret å bantekniska byråns allmänna avdelning har lönenämnden under hand inhämtat, att denne i nämnda egen-

skap bland annat har att svara för utarbetande av förslag till nybyggnad eller omgestaltning av bangårdar. Dessa arbetsuppgifter synas lönenämnden vara av så kvalificerad beskaffenhet, att en uppflyttning av befattningen från A 24 till A 26 är motiverad.

Vad angår föreståndaren för godstaxebyråns avdelning för allmänna inrikes taxeärenden vill lönenämnden understryka, att de frågor, denne befattningshavare har att handlägga, i allmänhet äga stor ekonomisk betydelse. Särskilt med hänsyn härtill finner lönenämnden icke anledning till erinran mot styrelsens förslag om uppflyttning av befattningshavaren från A 24 till A 26.

Departements-
chefen.

Till vad allmänna lönenämnden anfört rörande styrelsens ifrågasatt förslag kan jag ansluta mig. Jag tillstyrker alltså uppflyttning av 1 byråingenjör från A 26 till förste byråingenjör i A 27, 1 ingenjör från A 24 till byråingenjör i A 26 samt 1 förste byråsekreterare från A 24 till A 26. Beträffande den förstnämnda befattningen torde för densamma ifrågasatta kompetensvillkor böra intagas i instruktionen för järnvägsstyrelsen.

Fartygs- och maskinbefälets å tågfarjorna löneställning. Genom beslut den 29 juni 1945 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för kommunikationsdepartementet att tillkalla högst tre sakkunniga för att inom departementet biträda med utredning rörande förhållandet mellan löneställningen för däck- och maskinbefålet vid statens järnvägars tågfarjor. Med stöd av nämnda bemyndigande tillkallade min företrädare i ämbetet såsom sakkunniga landshövdingen *T. E. Löfgren*, ordförande, samt f. d. byrådirektören *E. A. F. Eggert* och statskommisariern *B. E. Johnsson*. De sakkunniga ha avgivit betänkande i ämnet den 6 februari 1946.

Infordrade utlåtanden över betänkandet ha avgivits av järnvägsstyrelsen den 22 februari 1946 och av allmänna lönenämnden den 5 mars 1946, var efter svenska maskinbefälsförbundet inkommit med en den 12 mars 1946 dagtecknad skrivelse. Vidare har maskinbefålet å tågfarjorna ingivit en den 11 juli 1945 dagtecknad skrivelse, varjämte promemorior i ämnet ingivits av fartygsbefålet, svenska maskinbefälsförbundet och de sakkunniga.

För närvarande förekomma följande befälsgrader vid tågfarjorna, nämligen befälhavare i A 26, förste styrman av klass 1 i A 21, förste styrman av klass 2 i A 20, övermaskinist i A 20, andre maskinist i A 16, andre styrman i A 16, tredje maskinist i A 12 och tredje styrman i A 12.

De sakkunniga föreslå följande förändringar, nämligen *dels* inrättande av en befattning såsom förste styrman av klass 2, avsedd för den nuvarande andre styrman på malmöleden, som alltid tjänstgör såsom främste styrman, *dels* uppflyttning av befattningen övermaskinist från A 20 till A 21, *dels* införande av befattningen andre maskinist av klass 1 i A 17, avsedd för de äldsta andre maskinisterna å samtliga tågfarjor, *dels* utbyte av benämningen andre maskinist i A 16 mot maskinist av klass 2, *dels* ock fördubbling av nu utgående seglingspenningar till övermaskinist på motor-

driven färja samt till annan maskinist, som å sådan färja tjänstgör såsom övermaskinist.

De sakkunniga ha till bedömande förehaft framställningar från såväl fartygs- som maskinbefälet om förbättrad löneställning för tågfarjebefälet överhuvud taget. Beträffande vad härutinnan förevarit tillåter jag mig hänvisa till handlingar i ärendet. Såsom motiv för de föreslagna förändringarna ha *de sakkunniga* anfört i huvudsak följande.

De sakkunniga ha med stöd av utredningen funnit, att tjänstgöring såsom *främste styrman* i trafik på statens järnvägars tågfarjor med deras nuvarande storleksordning skäligen bör hänföras till uppgifter, ankommande på befattningshavare i 20 lönegraden. Vid sådant förhållande bör enligt de sakkunnigas mening befattningshavare, som vid trafik regelmässigt alltid är främste styrman, vara placerad i sagda lönegrad. Detta gäller i fråga om förste styrman av klass 2 på trelleborgsleden och om nuvarande andre styrman på malmöleden. Med denna uppfattning och sedan befälhavare och förste styrman av klass 1 på de båda färjelederna numera jämställts i lönehänseende vilja de sakkunniga förorda, att en förste styrmans befattning av klass 2 i A 20 inrättas även för malmöleden, nämligen för den andre styrman, vilken där ständigt fullgör tjänst såsom främste styrman.

De jämförelser som gjorts med andra rederiers fartyg utvisa, att *övermaskinist* där i de flesta fall har löneställning ombord näst efter fartygets befälhavare. Med hänsyn till de omfattande och dyrbara maskinerier varmed statens järnvägars tågfarjor äro utrustade, torde anledning icke finnas att frångå denna princip då det gäller övermaskinister på nämnda färjor. Vid tillämpning av denna princip bör emellertid jämförelse rätteligen ske mellan å ena sidan övermaskinist och å andra sidan förste styrman av klass 2, vilkens löneställning motiveras av att han alltid tjänstgjort som främste styrman ombord. Den högre löneställningen för förste styrman utan av hans regelbundna alternering med befälhavaren.

Vid en jämförelse mellan löneförmånerna för övermaskinist på statens järnvägars tågfarjor och enligt redareföreningens avtal bör också beaktas, att tjänstgöringsförhållandena ej äro fullt jämförbara. Sålunda anlöpa tågfarjorna hamn efter blott någon eller några timmars gång i sjön, därvid möjlighet finns att från verkstäder i land erhålla biträde med eventuellt behöfliga reparationsarbeten, under det att ett med ungefär lika omfattande maskinerier utrustat annat fartyg kanske icke anlöper hamn på dagar eller veckor. Vidare bör ihågkommas den bättre rätt till semester, som tillkommer tågfarjepersonalen jämfört med redareföreningens anställda, och de för tågfarjepersonalen fördelaktigare tjänstgöringsförhållandena med regelbunden, ofta återkommande fritid i hamn. De avtalsmässiga lönerna böra emellertid kunna tjäna till ledning vid bedömande av föreliggande frågor.

Vid övervägande av nu angivna synpunkter ha de sakkunniga funnit, att övermaskinist på statens järnvägars tågfarjor skäligen bör beredas en förmånligare löneplacering än för närvarande, och vilja de sakkunniga i sådant hänseende föreslå, att befattningen uppflyttas i 21 lönegraden. Därvid har hänsyn givetvis tagits till den särskilda ersättning, som utgår till övermaskinist i form av seglingspenningar, varjämte även beaktats löneställningen för teknisk personal vid statens järnvägar i övrigt.

Enligt redareföreningens avtal utgår högre lön till visst maskinförför på motordrivna fartyg än till motsvarande befäl på ångfartyg. Detta gäller i fråga om övermaskinist, förste maskinist och andre maskinist men ej tredje maskinist. Anledningen till denna löneskillnad ligger främst i motormaskineriets mera invecklade konstruktion samt större krav i fråga om dess sakkunniga handhavande i jämförelse med ett ångmaskineri. I viss mån torde också skillnaden vara beroende på rekryterings svårigheter.

Även vid statens järnvägars tågfarjor torde nu berörda skillnad böra beaktas. Vid sådant förhållande kunde ifrågasättas att placera övermaskinist på motordriven tågfarja i högre lönegrad än övermaskinist på ångdriven farja. De sakkunniga ha emellertid ej funnit lämpligt att ånyo införa olika lönegrader för motsvarande befattningar på de båda färjelederna och därigenom bryta den enhetlighet, som nu uppnåtts i detta hänseende. En annan form för kompensation beträffande tjänsten på motordriven farja bör därför väljas, och synes därvid lämpligast — för undvikandet av nya avlöningsformer — att anknyta denna kompensation till den särskilda ersättning, som utgår i form av seglingspenningar. De sakkunniga föreslå, att seglingspenningarna till den för maskintjänsten på motordriven farja vid varje tidpunkt främst ansvarige, d. v. s. övermaskinisten eller den som förrättar hans tjänst, regleras i nu antytt syfte sålunda, att de till övermaskinist på malmöleden nu utgående seglingspenningarna, eller 60 öre per enkel tur, höjas till det dubbla beloppet och alltså bli lika med befälhavarens seglingspenningar. Detta skulle medföra, att denne övermaskinists seglingspenningar, som nu vid 210 dagars tjänstgöring per år kunna beräknas till 504 kronor, skulle bli 1 008 kronor per år.

Därest motorfarja skulle komma till användning även på trelleborgsleden, bör frågan om storleken av det lönetillägg för skötsel av motormaskineri, som bör tillkomma maskinpersonalen på sådan farja, upptagas till särskild prövning.

Då farja är i trafik, tjänstgör en *andre maskinist* i A 16 som vakthavande maskinist med skyldighet att närmast under övermaskinisten ansvara för maskintjänsten. Den vakthavande maskinisten, som för det direkta befälet i maskinrummet, biträdes av erforderligt antal tredje maskinister i A 12. I regel tjänstgör dock endast en tredje maskinist på varje vakt.

Vid tjänstgöring i 3-dagarsperioder med två dagar i tjänst och en dag fri för varje befattningshavare, erfordras för närvarande två andre maskinister för att fylla turlistan. Den ene av dessa, i det följande benämnd äldste andre maskinist, tjänstgör härvid en dag som övermaskinist och en dag som vakt-havande samt är tredje dagen fri. Den yngste andre maskinisten tjänstgör alltid såsom vakthavande maskinist.

De sakkunniga anse, att tjänstgöringen som vakthavande maskinist skäligen bör hänföras till uppgifter, ankommande på andre maskinist. Med denna uppfattning lär anledning icke finnas att höja lönegradsplaceringen för andre maskinist, vilken alltid eller till övervägande del tjänstgör såsom vakt-havande.

Beträffande äldste andre maskinisten måste emellertid hänsyn tagas till, att han på sätt nyss nämnts regelbundet alternerar med övermaskinisten. Här föreligger alltså ett förhållande, analogt med tjänstgöringen för förste styrman av klass 1, vilken alternerar med befälhavaren. Lönesättningen bör i båda fallen ske efter i huvudsak enahanda beräkningsgrunder. Detta skulle innebära, att ifrågavarande maskinists sammanlagda löneförmåner avvägas så, att de för tid, som belöper på tjänst som övermaskinist, i det närmaste motsvara till ordinarie sådan maskinist för samma tid utgående förmåner och i övrigt motsvara avlöning enligt A 16.

Av det anförda framgår enligt de sakkunnigas mening, att en förbättrad löneställning för äldste andre maskinist på såväl malmö- som trelleborgsleden är motiverad. Denna förbättring kunde givetvis ske vid fortsatt placering i 16 lönegraden genom höjning av ersättningen vid tjänst såsom övermaskinist. En dylik åtgärd skulle emellertid förutsätta vissa särbestämmelser och synes därför ej lämplig. I stället synes en uppflyttning i lönegrad böra ske i likhet med vad som redan tillämpats beträffande förste styrmännen av klass 1. De sakkunniga vilja för sin del föreslå, att äldste andre maskinist uppflyttas från 16 till 17 lönegraden. Härvid förutsättes, att äldste andre maskinist skall vid tjänstgöring såsom övermaskinist på motordriven färja uppbära seglingspenningar med det förhöjda belopp, som föreslagits för den ordinarie övermaskinisten.

Beträffande benämningen på äldste andre maskinist vid uppflyttning till högre lönegrad har föreslagits förste maskinist (förste maskinist av klass 1). De sakkunniga anse, att man i denna fråga bör tillämpa samma princip som följts, då det gällt förste styrman av klass 1, d. v. s. man hänför benämningen till den grundläggande uppgiften, eller sålunda i fråga om förste styrman av klass 1 till tjänst såsom främste styrman och i fråga om äldste andre maskinist till tjänst såsom vakthavande maskinist. Med denna uppfattning synes den för äldste andre maskinist föreslagna nya befattningen i A 17 böra benämnas andre maskinist av klass 1 och maskinistbefattningen i 16 lönegraden andre maskinist av klass 2.

Av det anförda torde följa, att enligt de sakkunnigas mening vikariatserättning ej bör utgå till andre maskinist av klass 2 då han alternerar med andre maskinist av klass 1 såsom vakthavande maskinist.

Ej heller synes anledning föreligga att tillerkänna annan maskinist än övermaskinist och den som förrättar hans tjänst särskild kompensation för tjänstgöring på motordriven tåg färja, enär såväl andre maskinist i 16 lönegraden som tredje maskinist beträffande löneförmånerna äro icke oväsentligt bättre ställda än motsvarande befattningshavare vid handelsflottan.

Järnvägsstyrelsen har helt anslutit sig till de sakkunnigas förslag beträffande befattningshavarnas inplacering i löneskalan.

Beträffande förste styrman av klass 1 erinrar styrelsen om att åtskilliga framställningar gjorts från fartygsbefällets sida om utbyte av benämningen mot en titel, som bättre än den nuvarande framhäver befattningshavarnas ställning ombord som reservbefälhavare. Då det är uppenbart, att fartygsbefälet fäster stor vikt vid denna titelfråga, föreslår styrelsen, att benämningen förste styrman av klass 1 ersättes med den före den 1 juli 1920 använda benämningen förste styrman och reservbefälhavare. Om denna titeländring genomföres, bör benämningen förste styrman av klass 2 ändras till förste styrman.

Vad angår titelfrågan för den föreslagna maskinbefälsbefattningen i A 17 vill styrelsen förorda, att befattningen benämnes förste maskinist, vilket innebär, att benämningen andre maskinist kan bibehållas för den maskinistbefattning, som skulle komma att bibehållas i A 16.

Allmänna lönenämnden har funnit de av de sakkunniga föreslagna löneställningarna icke föranleda någon lönenämndens erinran. Beträffande tjänstebenämningarna har lönenämnden icke gjort något uttalande.

Departements-
chefen.

I förordningen den 12 juni 1936 (nr 315) angående befäl å svenska handelsfartyg m. m., den s. k. befälsförordningen, skiljes mellan fartygs- och maskinbefäl. Samma terminologi bör — vilket de sakkunniga också iakttagit — komma till användning vid behandlingen av de personalkategorier, varom nu är fråga.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår ha de sakkunniga icke ifrågasatt någon ändring av fartygsbefälets nuvarande inplacering i löneskalan. Beträffande maskinbefälet föreslås däremot uppflyttning av övermaskinist från A 20 till A 21 samt införande av en ny maskinisttjänst i A 17, avsedd för äldste andre maskinist å samtliga tågfarjor. Därjämte föreslås fördubbling av nu utgående seglingspenningar till övermaskinist å motorfärja och till annan maskinist, som å sådan färja tjänstgör som övermaskinist.

För min del anser jag, att den avvägning av fartygs- och maskinbefälets löneställning, som de sakkunniga föreslagit och som tillstyrkts av järnvägsstyrelsen och allmänna lönenämnden, bör godtagas.

De sakkunnigas förslag om inrättande av en styrmansbefattning i A 20 å malmöleden föranleder ej heller någon erinran från min sida.

Beträffande tjänstebenämningarna ifrågasätta de sakkunniga icke någon ändring för fartygsbefälet. Järnvägsstyrelsen föreslår däremot utbyte av benämningen förste styrman av klass 1 i A 21 mot förste styrman och reservbefälhavare. I fråga om maskinbefälet föreslår de sakkunniga, att de nya maskinistbefattningarna i A 17 benämnas andre maskinist av klass 1 och att maskinistbefattningarna i A 16 benämnas andre maskinist av klass 2. Järnvägsstyrelsen föreslår för dessa befattningar benämningarna förste maskinist respektive andre maskinist. Svenska maskinbefälsförbundet slutligen föreslår, att benämningen övermaskinist liksom i Sveriges redareförenings gällande avtal med Svenska maskinbefälsförbundet utbytes mot maskinchef samt att andre maskinist av klass 1, därest järnvägsstyrelsens förslag beträffande förste styrman av klass 1 bifalles, utbytes mot förste maskinist och reservmaskinchef.

Det föreslagna utbytet av benämningen övermaskinist mot maskinchef föranleder i och för sig icke någon erinran från min sida. Då emellertid befälsförordningen upptager benämningen övermaskinist, anser jag mig icke för närvarande böra ifrågasätta någon titelförändring för tågfarjornas övermaskinister. Ehuru vissa skäl tala för den av järnvägsstyrelsen föreslagna benämningen förste styrman och reservbefälhavare, anser jag mig med hänsyn till önskvärdheten av att i möjligaste mån undvika dubbelbenämningar i tjänsteförteckningen icke böra tillstyrka detta förslag. I övrigt föranleder de sakkunnigas förslag icke annan erinran från min sida än att de nya maskinistbefattningarna i A 17 i enlighet med järnvägsstyrelsens förslag böra benämnas förste maskinist, medan maskinistbefattningarna i A 16 böra bibehållas vid benämningen andre maskinist.

Vid bifall till vad jag sålunda förordnat torde å Kungl. Maj:t få ankomma att meddela beslut om ändring av kungörelsen den 22 juni 1939 (nr 478) med tilläggsbestämmelser till civila avlöningsreglementet, i vad avser seg-

lingspenningar åt övermaskinist å motorfärja och åt den, som å sådan färja tjänstgör som övermaskinist. Å Kungl. Maj:t torde vidare få ankomma att meddela beslut om ökning av antalet förste styrmän av klass 2 i A 20 med 1, fastställande av antalet förste maskinister i A 17 till 3 samt minskning av antalet andre maskinister i A 16 med 3.

Omklassificering av vissa trafikanstalter. I skrivelse den 17 november 1945 har järnvägsstyrelsen framlagt förslag till provisorisk omklassificering av trafikanstalterna vid statens järnvägar. Allmänna lönenämnden har i utlåtande den 18 december 1945 lämnat förslaget utan erinran. Även jag anser mig böra tillstyrka styrelsens framställning. Såvitt nu är i fråga böra följande förändringar vidtagas från och med den 1 juli 1946.

Till *överinspektorsklass* (A 26) böra från klass 1 A (A 25) uppflyttas stationerna Hälsingborg C och Örebro C. Till *klass 1 A* böra från klass 1 B (A 24) uppflyttas stationerna Linköping C, Östersund C och Jönköping C. Till *klass 1 B* bör från klass 2 (A 22) uppflyttas stationen Åstorp. Slutligen bör till *klass 2* från klass 3 (A 20) uppflyttas stationerna Nyköping C och Skellefteå stad samt från klass 2 till klass 3 nedflyttas stationen Skelleftehamns övre.

Vid bifall härtill skulle antalet överinspektorer i A 26 ökas med 2, antalet stationsinspektorer av klass 1 A i A 25 ökas med 1 och antalet stationsinspektorer av klass 1 B i A 24 minskas med 2. Därjämte torde å Kungl. Maj:t få ankomma att meddela beslut om minskning av antalet stationsinspektorer av klass 3 i A 20 med 1.

Övriga av departementschefen tillstyrkta förslag. Järnvägsstyrelsen har vidare föreslagit uppflyttning av *dels 2* förste byråingenjörer å bantekniska byrån till byrådirektörer i A 28, *dels 2* förste byråingenjörer å elektrotekniska byrån till byrådirektörer i A 28, *dels 2* förste byråingenjörer å maskintekniska byrån till byrådirektörer i A 28, *dels 1* baningenjör och 1 maskiningenjör inom driftsavdelningen från A 26 till förste baningenjör respektive förste maskiningenjör i A 27, 3 ingenjörer inom samma avdelning från A 20 till A 22 samt 2 förste stationsskrivare inom samma avdelning från A 17 till expeditionsföreståndare i A 21, *dels 1* ingenjör vid huvudverkstaden i Örebro från A 22 till A 24, *dels 1* byråassistent å reklamationskontoret från A 20 till byråsekreterare i A 21, *dels ock 1* förste bokhållare å förrådsbyrån från A 18 till byråsekreterare i A 21.

Beträffande ifrågavarande förslag har *järnvägsstyrelsen* anfört i huvudsak följande.

De båda *förste byråingenjörerna å bantekniska byrån* förestå den ene allmänna avdelningen och den andre spåravdelningen.

Allmänna avdelningen ombesörjer utarbetandet av förslag till nybyggnad eller omgestaltning av bangårdar, beredning av nybyggnadsstater för byggnader och anläggningar, utredning och planläggning för dubbelspårsanläggningar, handläggning av ärenden angående stads- och byggnadsplaner, vä-

gar och vägomläggningar m. m. ävensom beredning av övriga ärenden rörande byggnader och anläggningar, vilka ej äro hänförliga till någon av byråns specialavdelningar. Avdelningens föreståndare tjänstgör jämväl såsom närmaste man och ställföreträdare för byråchefen och måste i denna egenskap hålla sig à jour med verksamheten inom byråns samtliga avdelningar.

Verksamheten å *spåravdelningen*, som i första hand avser spåröverbyggnaden och därmed sammanhängande frågor av teknisk natur och av stor ekonomisk räckvidd, har sedan avdelningen år 1918 inrättades och särskilt under de senare åren varit föremål för en betydande utveckling, vilket medfört en väsentlig kvalitativ och kvantitativ utökning av arbetsuppgifterna med därav följande personalökning. Ej minst med hänsyn till den ökade tåghastigheten måste numera ägnas stort såväl teoretiskt som praktiskt intresse åt spåröverbyggnadens kvalitativa utrustning och metoderna för åstadkommande av ett enligt moderna krav fullgott spårsläge med utnyttjande av de hjälpmedel, som den fortgående tekniska utvecklingen medger.

De båda *förste byråingenjörerna å elektrotekniska byrån* förestå den ene allmänna avdelningen för elektroteknik samt den andre avdelningen för energiförsörjning och omformarestationer.

Allmänna avdelningen för elektroteknik utgör ett sammanhållande, teknisk-ekonomiskt organ för byrån i dess helhet, vars samlade arbete motsvarar ett personalbehov av 145 man. Avdelningens personalstyrka är visserligen icke särskilt stor, men detta förhållande är av underordnad betydelse vid bedömningen av de anspråk, som ställas på dess föreståndare. På allmänna elektrotekniska avdelningen ligger nämligen huvudansvaret för de vidlyftiga utredningar, som föregå nya banelektrifieringar, större ombyggnader och liknande arbeten, som röra de elektriska anläggningarna och falla inom byråns verksamhetsområde. Där bearbetas de anslagsäskanden rörande nyssnämnda anläggningar, som varje år framläggas för Kungl. Maj:t, och utövas den fortlöpande kontrollen över förbrukningen av beviljade anslag. Inom avdelningen utarbetas alla viktigare och mera komplicerade tekniska och ekonomiska avtal, normer, instruktioner, anläggningsbeskrivningar m. m., som falla inom byråns arbetsområde, en verksamhet som i många fall leder till kontakt med både in- och utländska företag. Med avdelningens ställning som sammanhållande och förmedlande länk följer slutligen, att den ofta utnyttjas såsom verkställighetsorgan i åtgärder, gemensamma för byråns samtliga verksamhetsgrenar.

Avdelningen för energiförsörjning och omformarstationer bär närmaste ansvaret för elektrodriftens omformar- och transformatorstationer med tillhörande inköp och försäljning av kraft, energikontroll samt planering och övervakning av ny- och ombyggnader för elektrodriftens behov. Avdelningen är i dessa avseenden att betrakta som ledande organ för landets största elverksrörelse med en årlig energiomsättning av 900 miljoner kWh och med en energikostnadsstat på cirka 17 miljoner kronor. Då värdet av ny- och ombyggnader, som planeras och övervakas på denna avdelning, brukar uppgå till cirka 6 miljoner kronor per år, är det vanligt, att avdelningens verksamhet omsluter årsomsättningar på mer än 20 miljoner kronor. Ekonomiseringen inom hithörande verksamhetsgrenar är i hög grad beroende av avdelningsföreståndarens yrkesskicklighet, vaksamhet och omdöme, varför hans ansvarsbörda är stor. Den tynges ytterligare av det förhållandet, att driftsäkerheten väsentligt påverkas av det sätt, på vilket omformar- och transformatorstationerna bliva utförda.

Avdelningens föreståndare är tillika chef dels för styrelsens elektrotekniska laboratorium, dels för ett inom avdelningen inrättat kontor för projektering av belysnings- och mindre kraftinstallationer.

De båda *förste byråingenjörerna å maskintekniska byrån* förestå personvagnsavdelningen respektive elektrolokavdelningen.

Å *personvagnsavdelningen*, som har en personaluppsättning på 23 personer, planeras och uppgöras konstruktioner till nya typer av person-, post-, resgods- och vissa specialvagnar med därtill hörande hållfasthets- och andra beräkningar. Avdelningen utarbetar ritningar till vagnarnas tekniska utrustning för värme, belysning, vattenledning, ventilation m. m., ombesörjer ombyggnad och modernisering av äldre vagn typer, uppgör tillverkningsbestämmelser och leveransvillkor för nya vagnar samt utför tillverkningskontroll och leveransbesiktningar. Det tillkommer även avdelningen att utarbeta instruktioner och beskrivningar rörande personvagnars och däri befintliga utrustningars skötsel och underhåll.

Elektrolokavdelningen handlägger ärenden rörande konstruktioner för ny- och ombyggnader av elektrolok, motorvagnar, plattformsvagnar och revisionsvagnar samt den elektriska utrustningen för dieselfordon, rälsbussar, vägbussar och personvagnar. Häri inbegripes utfärdandet av tekniska bestämmelser samt inspektioner och besiktningar under tillverkningstiden även som provkörningar vid leverans. Därjämte utarbetas på avdelningen instruktioner för nämnda fordons skötsel. Arbetet med införande av den s. k. elektriska tågkontrollen är avsett att dirigeras från denna avdelning. På avdelningen bedrivs även ett omfattande forskningsarbete beträffande den elektriska utrustningens lämplighet och funktion i olika fordon. Arbetsmängden och arbetsuppgifternas kvalitet ställa mycket stora krav på initiativ och kunskaper hos denna avdelnings föreståndare.

Av de till uppflyttning föreslagna *befattningshavarna inom driftsavdelningen* förestår innehavaren av *baningenjörsbefattningen* 28 bansektionen med huvudort i Ystad. Det må erinras, att 1938 års personalkommission i sitt betänkande, del I (SOU 1940: 14, s. 188) angav en siffermässig värdering av bansektionernas inbördes storleksordning, baserad på förhållandena under åren 1935—1937. Som gräns mellan sektioner, som borde förestås av förste baningenjör respektive baningenjör, angavs därvid poängtalet 1 490. Sedan kommissionen slutfört sitt uppdrag, ha — såsom en följd av förstatligandet av enskilda järnvägar — flera nya bansektioner tillkommit, bland andra 28 bansektionen. Poängtalet för denna sektion, vilken sedan år 1942 utökats med 194 km huvudspår, uppgår för närvarande till cirka 1 800, beräknat på grundval av de bokförda kostnaderna för drift och underhåll för åren 1941—1943 samt mera normalt förekommande nybyggnads- och förändringsarbeten, varvid nämnda kostnader med hänsyn till löne- och materialprisförhöjningarna under krigsåren reducerats till 1938 års prisnivå.

Maskiningenjören förestår 28 maskinsektionen, även denna med huvudort i Ystad. Sektionen har nått en sådan omfattning, att den intagit femte platsen bland statens järnvägars maskinsektioner näst efter Hagalund, Malmö, Göteborg och Växjö.

De *tre ingenjörsbefattningar*, som styrelsen föreslår till uppflyttning, innehas av närmaste män till föreståndarna för de mest arbetstyngda bansektionerna. Å de mindre sektionerna äro närmaste männen placerade i 20 lönegraden. Någon direkt poänggräns har icke angivits av personalkommissionen, men med hänsyn till poängtalen å de sektioner, som hittills tilldelats ingenjörsbefattningar i A 22, torde poänggränsen kunna beräknas till 1825. I enlighet med de beräkningsgrunder, som nyss angivits i fråga om 28 bansektionen, innehar 8 och 25 bansektionerna (Falköping respektive Borås) för närvarande poängtal uppgående till 1 820 respektive 1 865.

Även sektionsföreståndarens närmaste man å 5 bansektionen anses böra

höjas till A 22. De huvudsakliga arbetena å denna sektion äro nämligen förlagda till Göteborg, och på grund härav kommer sektionsföreståndaren så gott som dagligen i kontakt med stadens olika myndigheter och verk, varför en stor del av hans arbete upptages av förhandlingar med dessa. Denne sektionsföreståndare måste fördenskull i större utsträckning än de flesta övriga frigöras från en sektionsföreståndare åvilande andra arbetsuppgifter och dessa i stället överflyttas på hans närmaste man.

De två förste stationsskrivare, som böra uppflyttas till expeditjonsföreståndare, förestå biljettexpeditionerna vid Linköping C respektive Borås C. Enligt gällande normer för enhetlig personaluppsättning skall expeditjonsföreståndare i A 21 finnas som föreståndare för biljettexpeditioner med 50 poäng eller däröver fränsett de tre allra största expeditionerna, där föreståndare i A 22 bör finnas. Biljettexpeditionen vid Linköping C, som redan 1938 hade ett poängtal av 46, är nu uppe i 100. Biljettexpeditionen vid Borås C åter har ett poängtal av 97.

Ingenjören vid huvudverkstaden i Örebro förestår ångpanneavdelningen. I denna egenskap har han att närmast under verkstadsöveringenjören svara ej endast för driften vid denna statens järnvägars ojämförligt största reparationsavdelning för ångpannor utan även för ledningen och skötseln av statens järnvägars enda verkstad för nytillverkning och reparation av spårväxlar och spårkorsningar. Till arbetsområdet för befattningen hör vidare överinseendet över telegraf- och bleckslagarverkstäderna, vilka med hänsyn till de speciella arbetsuppgifter, som tilldelats desamma, intaga en särställning inom statens järnvägars verkstadsdrift. Slutligen påvilas innehavaren av denna ingenjörsbefattning ansvaret för utbildningen och den fortlöpande kompetenskontrollen av samtliga vid huvudverkstadens olika avdelningar sysselsatta svetsare samt övervakandet av förekommande provningar av elektroder.

Byråassistentbefattningen å reklamationkontoret inrättades på förslag av personalkommissionen från och med den 1 juli 1942 för arbetsledaren å kontorets avdelning för skadeersättningsärenden. På grund av att dessa ärenden blivit alltmer omfattande, har nämnde arbetsledare sedan den 1 januari 1943 haft förordnande som byråsekreterare. Visserligen hava de ännu rådande krisförhållandena bidragit till den avsevärda ökningen av antalet skadeärenden, men anledningen till ökningen är dock till mycket stor del att söka i förstatligandet av enskilda järnvägar. På förslag av statens järnvägars kontorsutredning har styrelsen medgivit överflyttning av beslutanderätten i skadeärenden rörande ersättning av högst 10 kronor från chefen för kontoret till arbetsledaren för skadeersättningsavdelningen. Emellertid visade sig detta bemyndigande otillräckligt, varför styrelsen genom nytt beslut funnit sig föranlåten att höja beloppet ifråga till 100 kronor. Härigenom föreligga mer än väl betingelser för befattningens uppflyttning till A 21.

Förste bokhållaren å förrådsbyrån förestår avdelning 2 inom byrån. För denna avdelning har inträtt en kvantitativt och kvalitativt vida större ökning i arbetsbördan än å övriga avdelningar. Inom avdelningen beredas ärenden rörande anskaffning av kemisk-tekniska artiklar, glas, porslin, färger och fernissor, textilier, lädervaror, gummivaror, brandmateriel, uniformseffekter, förbandsmateriel m. m., uppgående till ett årligt belopp av cirka 5 miljoner kronor. Med hänsyn till mångfalden varor, som tillkommit genom överförandet till statens järnvägar från enskilda järnvägar av många nya typer av räls- och vägfordon, har även i kvalitativt avseende en höjning skett med avseende å avdelningens arbete. Anspråken på före-

ståndarens branschkännedom och förtrogenhet med förekommande inköpskällor har härigenom ökat.

Allmänna lönenämnden har tillstyrkt styrelsens ifrågavarande förslag.

Den utveckling och i viss mån förändring av statens järnvägars rörelse, som föranletts av det fortgående förstatligandet av enskilda järnvägar, elektrifieringsarbetena, strävandena att höja tåghastigheten samt utökningen av biltrafiken, har otvivelaktigt tillfört såväl styrelsen som underlydande förvaltningsorgan nya och vidgade arbetsuppgifter. Såsom jag inledningsvis anfört har detta aktualiserat behovet av såväl nya tjänster som uppflyttning i högre lönegrad av vissa befintliga befattningar. De förslag, för vilka jag här redogjort, böra ses mot denna bakgrund.

Liksom allmänna lönenämnden är jag för min del beredd tillstyrka de av styrelsen föreslagna uppflyttningarna.

Vid bifall härtill bör å Kungl. Maj:t få ankomma att meddela beslut om minskning av antalet byråassistentbefattningar i A 20 hos styrelsen med 1, antalet ingenjörsbefattningar i A 20 vid driftsavdelningen med 3, antalet förste bokhållare i A 18 hos styrelsen med 1 och antalet förste stationsskrivare i A 17 vid driftsavdelningen med 2.

Av departementschefen avstyrkt förslag. Järnvägsstyrelsen har slutligen föreslagit uppflyttning av 1 förste byråsekreterare å drifttjänstbyrån från A 26 till A 27. Allmänna lönenämnden har tillstyrkt förslaget. För min del anser jag ytterligare något års erfarenhet böra avvaktas, innan frågan upptages till slutligt avgörande.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle beträffande *personalförteckningen* vidtagas följande ändringar, nämligen uppflyttning av verkstadsdirektören från C 8 till C 9, införande av 1 överingenjör i C 9 och 2 överingenjörer i C 8, minskning av antalet byråchefer i A 30 från 10 till 7, ökning av antalet byrådirektörer i A 28 från 5 till 12, ökning av antalet förste baningenjörer i A 27 från 24 till 25, minskning av antalet förste byråingenjörer i A 27 från 15 till 10, ökning av antalet förste maskiningenjörer i A 27 från 17 till 18, minskning av antalet baningenjörer i A 26 från 13 till 12, ökning av antalet byråingenjörer i A 26 från 16 till 18, ökning av antalet förste byråsekreterare i A 26 från 5 till 6, minskning av antalet maskiningenjörer i A 26 från 4 till 3, ökning av antalet överinspektorer i A 26 från 7 till 9, ökning av antalet stationsinspektorer av klass 1 A i A 25 från 13 till 14, minskning av antalet förste byråsekreterare i A 24 från 14 till 13, ökning av antalet ingenjörer i A 24 från 17 till 19, minskning av antalet stationsinspektorer av klass 1 B i A 24 från 29 till 27, ökning av antalet ingenjörer i A 22 från 53 till 59, ökning av antalet byråassistenter i A 21 från 33 till 37, ökning av antalet byråsekreterare i A 21 från 27 till 31, ökning av antalet expeditiönsföreståndare i A 21 från 22

till 24, ökning av antalet kontrollörer i A 21 från 13 till 14, ökning av antalet revisorer i A 21 från 4 till 5 och införande av 3 övermaskinister i A 21.

I *tjänsteförteckningen* skulle verkstadsdirektör införas i C 9 och uteslutas i C 8, överingenjör införas i C 9 och C 8, övermaskinist införas i A 21 och uteslutas i A 20 samt förste maskinist å tågfärja införas i A 17.

Statens vattenfallsverk.

Inrättande av 1 kraftverksdirektörsbefattning i C 9. Statens vattenfallsverks kraftproduktion och kraftdistribution i övre Norrland ombesörjes för närvarande av Övre Norrlands kraftverk, som har den centrala ledningen förlagd till ett huvudkontor i Umeå. Vattenfallsstyrelsen föreslår nu, att ifrågasvarande förvaltning uppdelas i två förvaltningar, nämligen dels Övre Norrlands kraftverk såsom lokalförvaltning för kraftanläggningarna i Västerbottens län samt för försäljning och distribution av kraft inom Mellersta Norrlands kraftverks och Övre Norrlands kraftverks förvaltningsområden, dels ock Norrbottens kraftverk såsom lokalförvaltning för kraftanläggningarna i Norrbottens län samt för försäljning och distribution av kraft inom Norrbotten. Såsom chef för sistnämnda kraftverk, vars huvudkontor skulle förläggas till Luleå, föreslås 1 kraftverksdirektör i C 9 (17 000 kronor).

I skrivelse den 12 november 1945 har *vattenfallsstyrelsen* till stöd för sitt förslag anfört i huvudsak följande.

Kraftavsättningen till statens vattenfallsverks konsumenter i Övre Norrland har på senare år utvecklats mycket snabbt, och den har numera en betydande omfattning, för år 1944 uppgående till 1 055 miljoner kWh mot 553 miljoner kWh år 1940. Detta är desto mera anmärkningsvärt, som flera av de stora exportindustrierna legat nere eller gått med inskränkt drift under kriget. Ökningen beror givetvis i väsentlig grad på tillkomsten av Norrbottens järnverk. På Norrbotten falla nu cirka 50 respektive 55 % av kraftavsättningen och de årliga inkomsterna vid Övre Norrlands kraftverk.

Med avseende å kraftavsättningen har Övre Norrlands kraftverk gått förbi Motala kraftverk och beträffande inkomster uppnått ungefär samma nivå som detta, om i Motala kraftverk inräknas även Motala Ströms kraftaktiebolag. Med avseende å antalet högspänningsabonnenter ligger Övre Norrlands kraftverk fortfarande lägre än Motala kraftverk. Det är emellertid svårt att få någon fullt klaggörande jämförelse. En distributionsförening är exempelvis i regel av ojämförligt mycket större omfattning uppe i Norrland än i Mellersta Sverige och föranleder betydligt mycket mera arbete för kraftverket. Detaljdistribution finnes för närvarande i stor omfattning vid Motala kraftverk och Motala Ströms kraftaktiebolag. Men även inom Övre Norrlands kraftverk förefinnes det en icke obetydlig sådan distribution, nämligen inom Kiruna, Malmberget, Porjus, Råneåbygden och Seskarön, vartill på senaste tiden tillkommit Mjällom.

Man bör emellertid icke endast fästa sig vid storleken på den erforderliga kraftproduktionen eller kraftdistributionen utan minst lika mycket tänka på de utvecklingsmöjligheter, som föreligga, och det arbete, som kräves för att tillgodogöra dessa, och det är i hög grad med hänsyn därtill som styrelsen nu föreslår inrättandet av den nya förvaltningen i Luleå. Styrelsen vill erinra om att, då Motala kraftverk på sin tid organiserades, kraftavsättningen där var ganska liten och antalet konsumenter också rätt begränsat. Dess tillkomst föranleddes närmast av den särskilda omsorg, som krävdes för denna landsdel från vattenfallsverkets sida, och utvecklingen har visat, att det var i hög grad gagneligt, att man för detta fristående område gjorde en särskild förvaltningsenhet.

Den nuvarande lokala organisationen inom Norrbotten med två små distributionskontor i Luleå och Kiruna har ännu för några år sedan tillfredsställt måttliga anspråk på kontakt med konsumenterna. Avståndet till Umeå har dock blivit menligt kännbart, allt eftersom verksamheten i Norrbotten tillväxt. Med den stadigvarande ökning av arbetsuppgifterna, som väntas, är den nuvarande organisationen icke tillräcklig. Ledningen av Norrbottens kraftförsörjning bör därför flyttas från Umeå till Luleå.

Styrelsen anser sålunda, att en uppdelning av den nuvarande lokalförvaltningen i Umeå bör ske på sådant sätt, att en ny kraftverksförvaltning organiseras för Norrbotten med huvudkontor i Luleå, under det att förvaltningen i Umeå begränsar sin verksamhet till de tre närmast söder om Norrbotten liggande länen.

Här förutsättes, att den nya förvaltningsenheten kallas Norrbottens kraftverk och att den äldre förvaltningen får behålla sitt namn Övre Norrlands kraftverk.

Av det distributionsområde, där Övre Norrlands kraftverk för närvarande har sin verksamhet, kommer vid en uppdelning större delen att stanna kvar inom Övre Norrlands kraftverk. Övre Norrlands kraftverk får fortfarande en mycket stor kraftavsättning till de stora industrierna inom södra Västerbotten och Ångermanland samt till städer och samhällen inom dessa områden. Inom Västerbottens lappmark håller styrelsen på med utbyggandet av ett stort kraftsystem för leverans av stödkraft till de många små kraftanläggningar, som tidigare upprättats där men nu äro otillräckliga. Inom detta stora område finnes det otvivelaktigt mycket stora utvecklingsmöjligheter.

I Västernorrlands och Jämtlands län tages vattenfallsverket alltmåra i anspråk för ordnandet av en rationell landsbygdsdistribution, vilket får anses som en lämplig uppgift med hänsyn till de stora kraftanläggningar staten äger och avser att utbygga inom dessa län.

Norrbottens kraftverk skall i första hand omhändertaga avsättningen och distributionen av kraft i Norrbotten. Med hänsyn till länets utveckling är det av stor vikt, att en rationell utveckling av kraftförsörjningen stödes och främjas. Men även ur förräntningssynpunkt är det i hög grad önskvärt, att kraften från såväl Porjus som den nya anläggningen i Harsprånget främst utnyttjas inom länet, så långt detta är möjligt vid tillämpning av sunda kraftpriser. Det har lagts en god grund för kraftförsörjningen genom de omfattande distributionsanläggningar, som redan utförts eller stå inför utförande. Men dessa måste successivt förstärkas och kompletteras, i den mån kraftförbrukningen växer. En stor del av bygde- och ortsnäten har tillkommit under kriget och har måst utformas sparsamt med hänsyn till ledningsmaterial och transformatorer på grund av den begränsade materialtillgången. Det är av den största betydelse, att denna knapphet hos anläggningarna icke blir någon spärr i utvecklingen. Styrelsen anser sig böra icke endast förstärka och utvidga de egna anläggningarna utan genom en vittgående rådgi-

vande verksamhet sörja för en rationell utveckling av de vidsträckta, konsumenterna tillhörande ortsnäten. Erfarenheten visar, att det är mycket gagneligt, att vattenfallsverket ägnar stor uppmärksamhet åt de lokala distributionsföretagens inre förhållanden, t. ex. deras underhåll av anläggningarna, deras ekonomi och bokföring, deras inre tariffer m. m.

Men förvaltningen får givetvis även en hel del andra administrativa och tekniska uppgifter. Visserligen bör driftchefen i Porjus i huvudsak handhava kraftanläggningarna i Porjus och Harsprånget, men omfattningen av förvaltningen därstädes blir allt större, och det blir till fördel, att det överordnade huvudkontoret ligger närmare än i Umeå och kan mera effektivt delta i nämnda förvaltning.

Driften av 130 kV ledningen från Porjus till Luleå och till Norrfors kommer liksom hittills att ledas från Porjus och från Umeå. Driften av sekundärstationerna med tillhörande bygdenät skall däremot ombesörjas av den nya förvaltningen. Denna skall därjämte handlägga frågor angående nya anläggningar och underhåll av samtliga anläggningar inom länet. Omfattande systemändringar torde komma att genomföras under de kommande åren såväl vid trefasanläggningarna inom Kiruna- och Malmbergsområdena som vid enfasanläggningarna för järnvägsdriften.

Vidare skola personalärenden och andra ärenden av kameral natur omhändrivas i Luleå på samma sätt som fallet är vid vattenfallsverkets övriga lokalförvaltningar.

Såsom chef för den nya lokalförvaltningen i Luleå erfordras en tjänsteman med kraftverksdirektörs tjänsteställning. Med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning samt behovet av att erhålla en väl kvalificerad kraft bör tjänsten ej placeras lägre än i C 9. Detta är samma tjänsteställning som cheferna för det nuvarande Övre Norrlands kraftverk och Motala kraftverk inneha.

Allmänna lönenämnden har i utlåtande den 15 januari 1946 funnit den ifrågasatta placeringen av kraftverksdirektören för Norrbottens kraftverk i C 9 i och för sig icke giva anledning till erinran.

*Departements-
chefen.*

De av vattenfallsstyrelsen anförda skälen för en uppdelning av Övre Norrlands kraftverk i två förvaltningar synas mig övertygande. Jag kommer därför att underställa Kungl. Maj:ts förslag till sådan uppdelning i enlighet med de av styrelsen angivna riktlinjerna, att gälla från och med den 1 juli 1946.

En förutsättning för förslaget genomförande är att riksdagen medger, att en ny kraftverksdirektörsbefattning inrättas. Hemställan därom bör nu göras. Liksom allmänna lönenämnden tillstyrker jag, att den nya befattningen i enlighet med styrelsens förslag placeras i C 9, d. v. s. den lägre löneställningen för kraftverksdirektörer vid statens vattenfallsverk.

Uppflyttning av driftdirektören från C 7 till C 8. I enlighet med 1939 års tjänsteförteckningssakkunnigas förslag tillstyrker jag uppflyttning av driftdirektören från C 7 (15 000 kronor) till C 8 (16 000 kronor).

Uppflyttning av förrådsdirektören från C 5 till C 6. Vid 1939 års omorganisation av vattenfallsstyrelsen utbröts förrådskontoret ur dåvarande kraft-

verksbyrån och gavs en självständig ställning under ledning av en förrådsdirektör i C 5. Styrelsen föreslår nu, att kontoret inordnas i organisationen såsom en fristående byrå under benämningen förrådsbyrån samt att i samband därmed förrådsdirektören uppflyttas till C 7.

Till stöd för ifrågavarande förslag anför *vattenfallsstyrelsen* i skrivelse den 18 december 1945 i huvudsak följande.

Förutom föreståndarskapet för förrådskontoret har förrådsdirektören att närmast under verkschefen handha den löpande förvaltningen av verkets huvudförråd. Han bereder och företrar i styrelsen de till hans verksamhetsområde hörande ärenden, som han icke själv avgör.

Å förrådskontoret och huvudförrådet ankommer att följa affärsläget på såväl den inhemska som den utländska marknaden med särskild hänsyn till sådana för verket erforderliga stapelvaror som kol, oljor, stål, koppar och aluminium; att inhämta och bearbeta uppgifter om materielbehovet för byggnad av stationer och linjer samt för drift och underhåll av dessa, dock med undantag för vissa arbetsmaskiner och specialkonstruktioner samt trästolpar; att upphandla och distribuera här förut angiven materiel; att med berörda avdelningar samråda beträffande byggnads- och driftplaner, i den mån dessa beröras av pris- och leveransförhållanden; att ombesörja en med hänsyn till skiftande behov och marknadslägen avpassad lagerhållning av materiel för drift och underhåll samt nyanläggningar; att på grundval av statistik och behovsuppgifter i samråd med konstruktionskontoren och arbetsledningarna genomföra och upprätthålla standardisering av den materiel, inberäknat arbetsredskap, som användes inom verket, samt övervaka, att okurant och föråldrad materiel icke samlas i verkets förråd; att i anslutning till standardiseringen redigera och ombesörja tryckning av kataloger över förrådsmateriel; att inköpa verkets behov av motorfordon med tillbehör, ombesörja erforderlig reparation av fordonsparken, som omfattar cirka 300 fordon, instruera förare, kontrollera fordonens skötsel och genom statistik följa fordonens drift; att inköpa verkets behov av kontorsmöbler och kontorsmaskiner samt skriv- och ritmateriel; att upplägga, anskaffa och distribuera verkets samtliga blanketter; att utarbeta tillverknings- och provningsbestämmelser samt att bland annat genom provningar kontrollera, att levererad materiel uppfyller gällande bestämmelser; att öva tillsyn över lokalförvaltningarnas förråd med avseende på materielens uppläggning, redovisning, prissättning och avskrivning; att planlägga erforderliga om- och nybyggnader av verkets förrådslokaler; samt att följa utvecklingen inom det till förrådskontoret hörande verksamhetsområdet och genomföra åtgärder för rationalisering.

Förrådskontoret är uppdelat på sex avdelningar.

Det är av största betydelse för vattenfallsverkets såväl utbyggnad som drift, att dess inköps- och förrådsorgan smidigt kan täcka föreliggande materielbehov med ständigt aktgivande på de affärsmässiga synpunkter, som måste läggas på en materielanskaffning av ifrågavarande storleksordning. Stora fordringar beträffande kommersiella, tekniska och administrativa kvalifikationer måste därför ställas på den befattningshavare, som har att förestå förrådskontoret.

Allmänna lönenämnden erinrar i utlåtande den 22 januari 1946, att förrådsrörelsen efter det förrådsdirektörsbefattningen inrättades ökat betydligt. Lönenämnden anför därefter följande.

Lönenämnden finner ändock tvekan råda, huruvida den föreslagna uppflyttningen av förrådsdirektörsbefattningen till C 7 är påkallad. Förrådsdirektören i järnvägsstyrelsen är placerad i C 8 samt chefen för telegrafstyrelsens förrådsbyrå i A 30 (av 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga föreslagen till placering i C 8). Vid båda dessa verk är emellertid såväl förrådsrörelsen som upphandlingsverksamheten av betydligt större omfattning än vid vattenfallsverket. Då vidare, enligt vad chefen för finansdepartementet anfört i årets statsverksproposition lönegraden A 30 närmast torde få anses motsvara 6 lönegraden å C-planen, synes en placering i högre lönegrad än C 6 icke böra komma i fråga för vattenfallsverkets förrådsdirektör.

Departements-
chefen.

Av vad i ärendet förekommit torde framgå, att den nuvarande placeringen av förrådsdirektören i C 5 är för låg. Befattningen bör därför uppflyttas i högre lönegrad. Huru högt uppflyttningen bör ske, är visserligen vanskligt att bedöma. Med hänsyn till vad allmänna lönenämnden anfört och mot bakgrunden av att jag i det föregående tillstyrkt placering av förrådsdirektören i telegrafverket i C 7, anser jag mig böra förorda, att befattningen nu uppflyttas till C 6. I samband därmed bör förrådskontoret i enlighet med vattenfallsstyrelsens förslag ombildas till en förrådsbyrå.

Inrättande av 1 avdelningsdirektörsbefattning i C 6. Befattningen avses för föreståndaren för vattenfallsstyrelsens avdelning för arbetsorganisation, vilken därvid bör organiseras såsom fristående avdelning inom styrelsen.

Till stöd för förslaget anför *vattenfallsstyrelsen* följande.

År 1939 beslöt styrelsen att inrätta en särskild arbetsstudieavdelning, som till en början togs i anspråk för de stora stamlinjearbetena.

På grund av i huvudsak förbättrade arbetsmetoder lyckades man minska arbetskostnaderna med cirka 20 %, samtidigt som byggnadstiden reducerades till ungefär hälften. Arbetarnas förtjänster blevo därvid icke lägre utan något högre än förut, sedan arbetarna väl blivit intränade i de nya arbetsmetoderna. Framför allt blevo arbetsförtjänsterna jämnare och rättvisare.

Redan från år 1940, sedan resultaten av arbetsstudierna vid stamlinjebyggnaden börjat skönjas, igångsattes efter hand arbetsstudier även vid verkets övriga förvaltningar, särskilt vid alla stora byggnadsarbeten för vattenkraftanläggningar, vid elektriska montagearbeten i kraft- och transformatorstationer, byggande av ställverk samt primär- och sekundärlinjer, transporter m. m.

I dag kan man säga, att arbetsstudieavdelningens arbete i rationaliseringsfrågor gäller alla arbetsområden inklusive kontorsarbeten. Dess arbete har för den skull utökats betydligt under årens lopp och har bidragit till att ackordssättning kunnat tillämpas på många områden, där arbetet förut till stor del utförts mot timlönsbetalning, varvid samtidigt arbetsförtjänstnivån i genomsnitt har höjts.

Arbetsstudieavdelningen har, utöver ovannämnda arbetsområden, inkopplats på många organisatoriska frågor, t. ex. avlöningsorganisation, blankettrevision, förplaneringsfrågor m. m., och har tillkallats för flera officiella uppdrag, exempelvis av statens krisrevision, samt deltagit i alla förhandlingar om kollektivavtal med arbetare inom vattenfallsverket.

År 1942 uppdrogs dessutom åt avdelningen att handha efterkalkylerna för kraftstationsbyggena. Detta arbete består huvudsakligen i en centralt utförd, kontinuerlig efterkontroll av kostnaderna för nämnda omfattande byggnadsarbeten. Det ingår som ett led i den rationalisering av arbetsmetoderna, som styrelsen söker införa, och som syftar till besparing i arbets-, materiel- och transportkostnader vid dessa arbeten.

Vid en rationalisering är det av synnerlig vikt, att såväl arbetsledare och arbetsbefäl som arbetare bli informerade om de nya arbetsmetoderna och upplärda att tillämpa dem. I stor utsträckning har ansvaret för detta upplärande åvilat ifrågavarande avdelning, och dess chef jämte flera av avdelningens tjänstemän ha medverkat i den kursverksamhet för såväl teknisk som kameral personal, vilken regelbundet anordnas av styrelsens undervisningsanstalt. Sålunda ha föredrag hållits beträffande arbetsorganisation, arbetsplanering, arbetsstudie- och ackordssättningsfrågor samt konterings- och efterkalkylfrågor för såväl högre ingenjörspersonal som lägre arbetsbefäl.

Den 1 oktober 1942 ändrades arbetsstudieavdelningens namn till avdelningen för arbetsorganisation. I samband därmed blev densamma i organisatoriskt hänseende ansluten till styrelsens kanslibyrå. Avdelningen, som med avseende å personalantalet successivt utvecklats och avses skola ytterligare utökas, består för närvarande av, förutom chefen, 44 tjänstemän, varav 29 äro sysselsatta med rationaliseringsuppgifter, 9 med efterkalkyler samt 6 med kamerala arbeten och skrivgöromål.

Med den omfattning, som ifrågavarande avdelning och dess arbetsuppgifter numera uppnått, bör densamma enligt styrelsens mening erhålla en självständig ställning vid sidan av styrelsens byråer samt sålunda sortera direkt under generaldirektören eller överdirektören. Därför erfordras emellertid, att avdelningens chef, vars anställning för närvarande är av tillfällig natur, erhåller mera fast anställning. Detta är även motiverat med hänsyn till önskvärdheten av att kunna fastare binda vid verket avdelningens nuvarande chef, som från början organiserat och lett dess verksamhet.

Vid en reglering av anställningsvillkoren för chefen för styrelsens avdelning för arbetsorganisation bör dennes löneställning enligt styrelsens mening och med hänsyn till vad ovan anförts icke sättas lägre än i C 7. Befattningen synes böra benämnas avdelningsdirektör.

Allmänna lönenämnden framhåller, att för föreståndarna för rationaliseringsavdelningarna i olika verk inom statsförvaltningen hittills huvudsakligen tagits i anspråk A 28 eller C 5. Redan med hänsyn härtill måste lönenämnden ställa sig tveksam mot styrelsens förslag om placering i C 7. Lönenämnden ifrågasätter huruvida icke löneställningen för föreståndarna för olika rationaliseringsavdelningar borde göras till föremål för en allmän undersökning med biträde av erforderlig expertis. Skulle i avvaktan härå befinnas nödvändigt att inrätta en ordinarie befattning inom vattenfallsstyrelsen för föreståndaren för dess avdelning för arbetsorganisation, anser sig lönenämnden icke kunna tillstyrka högre placering än i C 6.

Den av allmänna lönenämnden berörda frågan om en allmän undersökning rörande löneställningen för föreståndarna för rationaliseringsavdelningar inom statsförvaltningen torde böra upptagas till bedömande i annat sammanhang. Vad nu närmast angår föreståndaren för avdelningen för arbetsorganisation inom vattenfallsstyrelsen, anser jag mig med hänsyn till de löne-

*Departements-
chefen.*

lägen, som för närvarande tillämpas för motsvarande befattningshavare vid andra statliga verk, icke böra tillstyrka högre placering än lönenämnden förordat. Jag förutsätter därvid, att avdelningen i enlighet med vattenfallsstyrelsens uttalande gives en självständig ställning vid sidan av styrelsens övriga byråer.

Under återopande av det anförda hemställer jag alltså, att en befattning såsom avdelningsdirektör i C 6 inrättas. Liksom övriga befattningar å C-planen vid statens vattenfallsverk bör den nya befattningen tillsättas medelst förordnande på viss tid.

Inrättande av 1 förste byrådirektörsbefattning i A 30 å vattenbyggnadstekniska byrån. Den 25 maj 1945 beslöt Kungl. Maj:t, att en befattning såsom förste byrådirektör i Eo 30 skulle inrättas från och med den 1 juli 1945, avsedd för föreståndaren för vattenbyggnadstekniska byråns regleringsavdelning. Samtidigt förordnades innehavare av befattningen. I enlighet med vad då förutsattes, tillstyrker jag vattenfallsstyrelsens av allmänna lönenämnden utan erinran lämnade förslag, att befattningen nu uppföres å ordinarie stat.

Införande av byråassistent och förrådsförvaltare i A 20, verkstadsmästare i A 16 och maskinbiträde i A 6 samt utbyte av verkmästare i A 12 mot verkstadsförman. Till stöd för ifrågavarande förslag anför *vattenfallsstyrelsen* följande.

Befattningen *byråassistent* i A 20 är avsedd för den såsom extra ordinarie i samma lönegrad placerade föreståndaren för trycksaksavdelningen inom styrelsens förrådskontor samt för beredande av förbättrad löneställning åt de två bokhållare i A 17, som vid Trollhätte och Älvkarleby kraftverk handlägga markägarefrågor huvudsakligen i samband med kraftledning.

Beträffande befattningen *förrådsförvaltare* i A 20 må erinras, att vid statens vattenfallsverk finnas, förutom huvudförrådet i Västerås, flera lokala förråd, av vilka det ojämförligt största är Trollhätte kraftverks förråd i Trollhättan. Såsom föreståndare för detta förråd tjänstgör en förste bokhållare i A 18, vilken tjänsteställning måste anses vara för låg i förhållande till de arbetsuppgifter, som åvila ifrågavarande befattningshavare. Förrådet har till uppgift att svara för materiel- och inventarieförsörjningen för nämnda kraftverks kraftstationer, distributionsanläggningar och verkstäder samt tillgodoser dessutom en stor del av materielbehovet vid Trollhätte kanalverk.

Befattningen *verksstadsmästare* i A 16 är avsedd för föreståndaren för tillverkningsavdelningen vid huvudverkstaden i Västerås. Då avdelningen består av fem underavdelningar och antalet arbetare uppgår till cirka 130, är det uppenbart, att den nuvarande placeringen av föreståndaren i A 14 är för låg.

Befattningen *maskinbiträde* i A 6 är avsedd för beredande av ordinarie anställning åt vissa extra ordinarie tjänstemän eller arbetare, vilka tjänstgöra såsom biträdande maskinister i vissa mindre kraftstationer eller såsom lokomotiveldare vid verkets industribangård i Trollhättan eller såsom förare av personbilar.

Beträffande förslaget om utbyte av benämningen verkmästare i A 12 mot

verkstadsförman må framhållas att i tjänsteförteckningen för statens vattenfallsverk finnas intagna befattningar såsom verkmästare både i A 14 och i A 12. Denna tjänstebestämmelse är emellertid mindre lämplig för sådana befattningshavare i sistnämnda lönegrad, vilka förestå mindre underavdelningar av en verkstad och därvid sortera under verkmästare i högre lönegrad.

Allmänna lönenämnden har icke funnit anledning till erinran mot styrelsens förslag.

Vad vattenfallsstyrelsen föreslagit anser jag mig böra tillstyrka. I anslutning till uttalande av allmänna lönenämnden förutsätter jag därvid, att Trollhätte kraftverks förråd och kanalverkets förråd i Trollhättan sammanföras till ett förråd. Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att meddela beslut om upptagande från och med den 1 juli 1946 av 3 byråassistenter och 1 förrådsförvaltare i A 20 samt 1 verkstadsmästare i A 16 i den för år 1946 fastställda personalförteckningen för ordinarie befattningar i högst 20 lönegraden.

*Departements-
chefen.*

Övriga av departementschefen tillstyrkta förslag. Vattenfallsstyrelsen har vidare föreslagit uppflyttning av *dels 1* ingenjör å Älvkarleby kraftverks huvudkontor från A 24 till byråingenjör i A 26, *dels 1* kontrollör vid Trollhätte kraftverk från A 21 till förste kontrollör i A 22, *dels 1* kontrollör vid Västerås kraftverk från A 20 till A 21, *dels ock 1* bokhållare å juridiska byrån från A 17 till byråsekreterare i A 21.

Till stöd för de föreslagna åtgärderna har *vattenfallsstyrelsen* anfört bland annat följande.

Beträffande *ingenjören å Älvkarleby kraftverks huvudkontor* må framhållas, att handläggningen av kraftförsäljningsfrågorna inom de båda största kraftverksförvaltningarna, Trollhätte och Älvkarleby kraftverk, är så uppdelad, att ärenden rörande kraftleveranser till distributionsföreningar och andra mindre konsumenter i huvudsak handläggas vid distriktskontoren, medan frågor rörande kraftleveranser till större distributionsföretag, såsom kommunala elverk, och till större industriföretag huvudsakligen handläggas vid huvudkontoret under medverkan av vederbörande distriktsingenjör.

Vid vart och ett av Trollhätte och Älvkarleby kraftverks huvudkontor finnes därför sedan lång tid tillbaka en särskild ingenjör för handläggning av kraftförsäljningsfrågor och andra abonnentärenden. Vid Älvkarleby kraftverk är kraftförsäljningsingenjören placerad i 24 lönegraden sedan år 1935, och hans befattning är ordinarie i nämnda lönegrad från och med den 1 juli 1940. Sedan dess ha emellertid denne tjänstemans arbetsuppgifter ökat i betydande omfattning, varför en uppflyttning till 26 lönegraden synes motiverad.

Vad angår *kontrollören vid Trollhätte kraftverk* bör beaktas, att vart och ett av de kraftdebiteringskontor, som finnas för uträkning och fakturering av kraftavgifter vid de två största kraftverksförvaltningarna förestås av en kontrollör i A 21. Då kraftdebiteringskontrollören vid Trollhätte kraftverk har väsentligt mera krävande arbetsuppgifter än motsvarande

tjänsteman vid Älvkarleby kraftverk, bör befattningen uppflyttas till 22 lönegraden.

I fråga om *kontrollören vid Västerås kraftverk* må framhållas, att under åren 1934 och 1935 vid vissa kraftverk inrättades tre ordinarie kontrollörsbefattningar, därav två i 21 lönegraden vid Motala kraftverk och Norrländska kraftverken samt en i 20 lönegraden vid Västerås kraftverk. Då de arbetsuppgifter, som åligga befattningshavaren vid Västerås kraftverk, numera äro fullt ut lika krävande som de, som åvila de andra kontrollörerna, föreslår styrelsen, att befattningen uppflyttas till 21 lönegraden.

Bokhållaren å juridiska byrån innehar extra ordinarie byråsekreterarbefattning. Han har bland annat att förbereda köp av vattenrätter och strandområden, att träffa uppgörelser med markägare i ersättningsfrågor, att biträda styrelsens representanter inför vattendomstolar m. m. Då uppgifterna kräva självständigt initiativ, energi och god arbetsförmåga, bör befattningen nu göras ordinarie i 21 lönegraden.

Allmänna lönenämnden har beträffande föreståndaren för Trollhätte kraftverks kraftdebiteringskontor framhållit, att vissa komplicerade debiteringsärenden förekomma i större utsträckning vid detta kraftverk än vid Älvkarleby kraftverk. Med beaktande jämväl av att det stora antalet lågspänningsabonnenter vid Trollhätte kraftverk tillför dess debiteringskontor ett betydande arbete har lönenämnden icke velat motsätta sig, att föreståndaren därstädes placeras såsom förste kontrollör i A 22.

I övrigt ha styrelsens ifrågavarande förslag icke föranlett något uttalande från lönenämndens sida.

Departements-
chefen.

Vad vattenfallsstyrelsen sålunda föreslagit föranleder icke någon erinran från min sida. Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att meddela beslut om minskning av antalet kontrollörsbefattningar i A 20 med 1 och antalet bokhållarbefattningar i A 17 med 1.

Av departementschefen avstyrkt förslag. Vattenfallsstyrelsen har föreslagit uppflyttning av distriktsingenjörerna från A 27 till C 5. Förslaget har tillstyrkts av allmänna lönenämnden. För min del är jag icke beredd förorda, att den ifrågasatta uppflyttningen för närvarande kommer till stånd. Frågan bör emellertid upptagas till förnyat bedömande, sedan nu pågående utredning rörande en allmän lönereglering för statstjänstemännen slutförts.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle beträffande *personalförteckningen* vidtagas följande ändringar, nämligen ökning av antalet kraftverksdirektörer i C 9 från 2 till 3, uppflyttning av driftdirektören från C 7 till C 8 och av förrådsdirektören från C 5 till C 6, införande av 1 avdelningsdirektör i C 6, ökning av antalet förste byrådirektörer i A 30 från 1 till 2, ökning av antalet byråingenjörer i A 26 från 9 till 10, minskning av antalet ingenjörer i A 24 från 6 till 5, ökning av antalet förste kontrollörer i A 22 från 1 till 2 samt ökning av antalet byråsekreterare i A 21 från 5 till 6.

I tjänsteförteckningen skulle driftdirektör införas i C 8 och uteslutas i C 7, förrådsdirektör införas i C 6 och uteslutas i C 5 samt vidare införas avdelningsdirektör i C 6, byråassistent och förrådsförvaltare i A 20, verkstadsmästare i A 16 och maskinbiträde i A 6. Slutligen skulle verkmästare i A 12 ändras till verkstadsförman.

Hemställan.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1:o) godkänna följande personalförteckningar, att gälla tills vidare från och med den 1 juli 1946:

Personalförteckning för postverket.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning.	Lönegrad.
1 generaldirektör	C 15
1 överdirektör	C 10
1 postsparbankschef	C 8
1 byråchef	C 7
7 postdirektörer	C 6
2 byråchefer	A 30
4 byrådirektörer	A 28
1 byrådirektör och ombudsman	A 28
1 förste byråingenjör	A 27
2 förste intendent	A 27
1 förste aktuarie	A 26
10 förste byråsekreterare	A 26
1 intendent	A 26
1 kamrer	A 26
7 överpostmästare	A 26
24 postmästare av klass 1 A	A 25
11 förste byråsekreterare	A 24
1 förste revisor	A 24
1 ingenjör	A 24
2 intendent	A 24
38 postmästare av klass 1 B	A 24
10 överkontrollörer	A 24
16 förste kontrollörer	A 22
58 postmästare av klass 2	A 22
3 aktuarier	A 21
14 byråsekreterare	A 21
8 revisorer	A 21

Personalförteckning för telegrafverket.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning.	Lönegrad.
1 generaldirektör	C 15
1 överdirektör	C 10
1 överingenjör	C 10
6 distriktschefer	C 8
1 verkstadsdirektör	C 8
1 överingenjör	C 8
1 förrådsdirektör	C 7
2 avdelningsdirektörer	C 6
1 verkstadsöveringenjör	C 5
2 byråchefer	A 30
1 telefondirektör	A 30
2 telegrafdirektörer	A 30
7 byrådirektörer	A 28
2 överinspektörer	A 28
11 förste byråingenjörer	A 27
2 förste byråsekreterare	A 27
17 förste sektioningenjörer	A 27
1 förste verkstadsingenjör	A 27
25 byråingenjörer	A 26
6 distriktsingenjörer	A 26
5 förste byråsekreterare	A 26
1 förste revisor	A 26
1 kameralintendent	A 26
22 linjeingenjörer	A 26
6 radioingenjörer	A 26
11 sektioningenjörer	A 26
19 telegrafkommissarier av klass 1 A	A 26
10 trafikinspektörer	A 26
2 verkstadsingenjörer	A 26
4 förrådsintendenter	A 24
1 förrådskamrer	A 24
15 förste byråsekreterare	A 24
9 ingenjörer	A 24
1 inköpschef	A 24
23 telegrafkommissarier av klass 1 B	A 24
8 överkontrollörer	A 24
25 förste kontrollörer	A 22
26 ingenjörer	A 22
2 radiokommissarier	A 22
19 telegrafkommissarier av klass 2	A 22
3 aktuarier	A 21

Befattning.	Lönegrad.
9 byråsekreterare	A 21
1 huvudkassör	A 21
5 revisorer	A 21

Personalförteckning för statens järnvägar.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning.	Lönegrad.
1 generaldirektör	C 17
1 överdirektör	C 11
6 distriktschefer	C 9
1 verkstadsdirektör	C 9
1 överingenjör	C 9
1 förrådsdirektör	C 8
2 överingenjörer	C 8
1 verkstadsöveringenjör	C 6
7 byråchefer	A 30
1 arkitekt	A 28
12 byrådirektörer	A 28
1 ombudsman	A 28
4 överinspektörer	A 28
5 distriktssekreterare	A 27
3 förrådsintendenter	A 27
25 förste baningenjörer	A 27
10 förste byråingenjörer	A 27
7 förste byråsekreterare	A 27
18 förste maskiningenjörer	A 27
26 förste trafikinspektörer	A 27
4 förste verkstadsingenjörer	A 27
1 lantmätare	A 27
12 baningenjörer	A 26
3 befälhavare å tågfarja	A 26
18 byråingenjörer	A 26
5 elektroingenjörer	A 26
2 förrådsintendenter	A 26
1 förste aktuarie	A 26
6 förste byråsekreterare	A 26
1 förste revisor	A 26
1 intendent	A 26
1 kamrer	A 26
3 maskiningenjörer	A 26
6 signalingenjörer	A 26
6 telegrafingenjörer	A 26
8 trafikinspektörer	A 26

Kungl. Maj:ts proposition nr 239.

Befattning.	Lönegrad.
5 verkstadsingenjörer	A 26
9 överinspektorer	A 26
14 stationsinspektorer av klass 1 A	A 25
1 expeditjonsföreståndare	A 24
1 förrådskontrollör	A 24
1 förste aktuarie	A 24
13 förste byråsekreterare	A 24
19 ingenjörer	A 24
27 stationsinspektorer av klass 1 B	A 24
3 överkontrollörer	A 24
8 expeditjonsföreståndare	A 22
59 ingenjörer	A 22
33 stationsinspektorer av klass 2	A 22
1 verkstadskamrer	A 22
5 aktuarier	A 21
37 byråassistenter	A 21
31 byråsekreterare	A 21
24 expeditjonsföreståndare	A 21
3 förste styrmän av klass 1	A 21
1 huvudkassör	A 21
14 kontrollörer	A 21
5 revisorer	A 21
3 övermaskinister	A 21

Personalförteckning för statens vattenfallsverk.**Tjänstemän å ordinarie stat.**

Befattning.	Lönegrad.
1 generaldirektör	C 16
1 överdirektör och souschef	C 13
2 kraftverksdirektörer	C 11
2 överingenjörer	C 10
3 kraftverksdirektörer	C 9
1 driftdirektör	C 8
1 avdelningsdirektör	C 6
4 driftchefer	C 6
1 förrådsdirektör	C 6
1 kanaldirektör	C 5
3 byråchefer	A 30
2 förste byrådirektörer	A 30
2 byrådirektörer	A 28
4 direktörsassistenter vid kraftverk	A 27
7 distriktsingenjörer	A 27
15 förste byråingenjörer	A 27

Befattning.	Lönegrad.
2 förste byråsekreterare	A 27
4 förste driftsingenjörer	A 27
1 jägmästare	A 27
10 byråingenjörer	A 26
1 direktörsassistent vid kanalverk	A 26
2 driftsingenjörer	A 26
3 förste byråsekreterare	A 26
1 förrådsintendent	A 24
3 förste byråsekreterare	A 24
1 förste revisor	A 24
5 ingenjörer	A 24
1 kamrer	A 24
1 lantmätare	A 24
2 förste kontrollörer	A 22
4 ingenjörer	A 22
1 kanalinspektör	A 22
6 byråsekreterare	A 21
1 huvudkassör	A 21
7 kontrollörer	A 21
1 revisor	A 21;

2:o) förklara, att befattningarna såsom byråchef i C 7 vid postverket, förrådsdirektör i C 7 vid telegrafverket, överingenjör i C 9 och C 8 vid statens järnvägar samt avdelningsdirektör i C 6 vid statens vattenfallsverk skola tillsättas medelst förordnande på viss tid;

3:o) medgiva, att i tjänsteförteckningen må vidtagas av mig i det föregående förordade ändringar;

4:o) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som vid genomförande av förberörda förslag må erfordras.

Till denna av statsrådets ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.